

यात्रापुस्तकम्

अर्थात्

१

मूसालिखितं द्वितीयपुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ यूषफस्तस्य भात्तणाच्च भरणात् परं तेषां वंशद्विः द फिरौणा तेषामुपद्रवः १५ तेषु
घावीणां दया २२ तेषां पुच्छाणां बधस्य ।

रुदेन् प्रिमियोन् लेवि र्यिङ्गदा इवाखर् सिबूलून् विन्यामीन् १
दान् नप्तालि गांद् आश्रेष् एतत्रामका इख्यायेलः सुताः सर्वे खखपरि-
जनानादाय याकूबा सार्ज्जे मिसर्देश्वरम् आजग्मः । तदा याकूबो वंशीयाः २
साकल्येन सप्ततिजना आसन्, किन्तु यूषफ् पुरैव मिसरि स्थितवान् ।
अनन्तरं यूषफ् तस्य भातरस्त्वालीयलोकाच्च मम्नः । तथापि इख्यायेलो ३
वंशा बज्जपञ्चा वर्द्धिष्ठावै बज्जसन्तानाः सन्तोऽतीवप्रबला उभवन्; ४
देश्वर्स्तैः परिपूर्णो बभूव ।

ततः परं यूषफं यो न जानाति, ताटश एको मिसरि नवीनो राजा ५
भूत्वा निजलोकेभ्यः कथयामास, पश्यत, इख्यायेलीयलोका बलेन संस्थया ६
च अस्त्रोत्तोऽधिका अभवन् । यथा ते वर्द्धिष्ठावै भूत्वा युद्ध उपस्थिते ७
अस्त्राकां शत्रुपक्षाः सन्तोऽस्माभिः सार्ज्जे न युद्धेयुः, अस्त्राद् देश्वाद् वा ८
न वह्नि गंच्छेयुः, तत्त्विमित्तं वदं तैः सार्ज्जे सावधाना यवहराम । अन- ९
न्तरं ते भारवरहनेन तान् लैषु तेषामुपरि कार्यशासकान् नियोजया-
मासुः; अपरं तैः फिरौणः कृते भारडागारनगरारण्यात् पिधीमं १०
रामिषेषच्च निचाययाच्चकुः । किन्तु ते तै र्यावतः लैशान् लैभिरे, तावतो ११
द्विम् उन्नतिच्च गन्तुम् आरेभिरे; तस्मात् ते इख्यायेलो वंशकारणात् १२
अतीवेदिविजुः । पश्चात् मिखीयलोका निर्वद्यत्वेन तान् दास्यकर्माणि १३
कारयामासुः । फलतः कठोरदास्येन पञ्चेषुकच्छेचकर्मभिच्च तेषां १४
प्राणान् विरञ्जयाच्चकुः; ते तान् यावन्ति दास्यकर्माणि कारितवन्तस्ता-
वन्ति महोपदवेणाकारैयन् ।

१५ अनन्तरं मिसीयो भूपतिरिवीयलोकानां शिष्यानामिकां पूर्याना-
१६ मिकाच्च धाच्यावाङ्ग्य वचनमिदं बभाषे, यदा युवाम् इब्रीययोषितां
धाच्चीकार्थं करिष्यथस्तदा तासाम् अपव्यानां कोषान् परीक्ष्य पुमपव्यानि
१७ हनिष्येदे, स्खूपव्यानि जीवन्ति स्यापयिष्येदे । किन्तु धाच्चौ ईश्वरात्
भीत्वा मिसीयराजस्य निदेशानुसारात् अक्षत्वा पुमपव्यानि जीवन्ति
१८ रक्षितुम् आरेभाते । अतो मिसरो राजा धाच्यावाङ्ग्य बभाषे युवाम्
१९ एतादृशं कर्म कुतः कुरुथः? पुमपव्यानि कुतो जीवन्ति स्यापयथः? ततो
धाच्चौ फिरौणं प्रतिजगदतुः, इब्रीयाणां योषितो मिसीयाणां योषित-
इव न भवन्ति; ता बलवद्यस्तासां समीपे धाच्चीणाम् आगमनात् पुरैव
२० ताः प्रसूयन्ते । अत ईश्वरस्तयो धाच्चोः कुशलं चकार, ततस्ते वंशा अति-
२१ श्यमेधमाना महाबलवन्तो बभूवः । धाच्यावीश्वरात् विभयाच्चक्रतुः,
तस्मात् स तयोरपि वंशान् एधयाच्चकार ।

२२ अनन्तरं फिरौण् निजान् सर्वलोकान् इत्याज्ञापयामास, यूर्य सर्वाणि
सद्योजातानि पुमपव्यानि खोतखिन्यां निक्षेप्यथ, किन्तु सर्वाः कन्या
जीवन्तीः रक्षिष्यथ ।

2

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ मूर्चाजननं तस्य नदीतटे पेटके स्यापनं ५ फिरौणः कन्या गृहीतलं ११ तेन
मिसीयलोकस्य वधः १५ फिरौणः कोषात् मिदियनदेशं प्रति तस्य पलायनं २५
इसायेल् लोकान् प्रतीचरस्य दद्या च ।

१ अनन्तरं लेविवंशजातस्य कस्यचिन्मनुष्यस्य लेविवंशस्य कन्या
२ विवाहे जाते सा नारी गर्भं धृत्वा पुत्रमेकं प्रसुषुवे; ततः सा तं बाल-

३ कम् अतीव सुन्दरं दृष्टा तं मासचयपर्यन्तं गोपयामास । ततो गोप-
यितुम् असमर्था सती नलनिर्मितं पेटकम् आनीय पङ्कसर्जरसाभ्यां

४ संलिप्य तन्मध्ये बालकं निधाय तटिनीतीरस्थनलबने स्यापयामास ।

५ ततस्तस्य का दण्डा घटेतेति दर्शनाय तस्य भगिनी दूरे स्थितवती ।

५ अनन्तरं फिरौणः कन्या नद्यां खातुम् आगच्छत् तस्या दास्यो नदीतटे
भमन्ति, तदा सा नलबनमध्ये पेटकं विलोक्य तमानेतुं निजदासीं प्रेषया-
६ मास । पञ्चात् सा पेटकं मोचयित्वा तं बालकं दर्शनं, तस्मिन् बालके
७ क्रन्दति सा सदया सती जगाद, एव इब्रीयाणां बालकः । तदानीं तस्य

भगिनी फिरौणः कन्यां बभाषि, तत्कृते बालकमेन दुर्घं पाययितुम् अहं
गत्वा इत्रीयां धाचीमेकां आङ्ग्लय किमानेव्यामि ? ततः फिरौणः कन्या ए
कथयामास, याहि । तदानीं सा कन्या गत्वा तद्बालकस्य मातरम्
आङ्ग्लयानयत् । ततः फिरौणः कन्या तामवदत् तमेन बालकं गृहीत्वा ६
मदर्थं पयः पायय, तव वेतनमहं दास्यामि ; तदा सा योषित् बालकमा-
दाय पयः पाययामास । ततो बालक एधिते सा तमादाय फिरौणः कन्यायै १०
ददौ, ततो बालकस्त्वाण्व पुच्छोभवत् तदानीं सा तस्य नाम मूसाम्
(आकर्षित) चकार, यतः सा कथयामास तोयादहमिमम् आकार्षयम् ।

इत्यं मूसा एधितः सन् एकदा निजभ्रातृणां समीपं गत्वातीव भारं ११
वहतस्तान् ददर्श; तस्य भ्रातृणाम् एक इत्रीयः केनचिन् मिस्त्रियेण प्रहार्यते
इत्यपि ददर्श । अतः सं चतुर्दिशो वीक्ष्माणः कमपि न पश्यन् तं मिस्त्रीयं १२
हत्वा सिकतामध्ये पीथयामास । अपरं द्वितीयदिने स वह्वि गत्वा द्वा- १३
विक्रीयौ विवदमानौ वीक्ष्य दोषिणं कथयामास, त्वं निजभ्रातरं कथं
प्रहरसि ? ततः स उक्तवान् अस्माकमुपरि कर्त्त्वां राजानं विचारयि- १४
तारं वा नियुक्तवान् ? त्वं यथा मिस्त्रीयलोकं हतवान् तथा किं मामपि
हन्तुमिच्छसि ? ततो भूसा भोतः सन् उक्तवान् तत् कर्म्मावश्यं
प्रकाशितं ।

ततः फिरौन् कथामेतां श्रुत्वा मूसां हन्तुं म्यगयाच्चक्रे । तस्मात् मूसा १५
फिरौणः सम्मुखात् पलायमानो मिदियन्देशे वस्तुं गत्वा कस्यचित् प्रहे:
समीपे समुपर्विवेश । एतस्मिन्नन्तरे मिदियनीययाजकस्य सप्त कन्याख्य- १६
चागत्य पितुर्मेषब्रजं तोयं पाययितुं तोयमुच्चोत्त्वं तोयपात्रं पूरयामासुः ।
किन्तु मेषपालका चागत्य तास्ताडयामासुः; ततो मूसा उत्ताय ता १७
उपचकार, तासां मेषब्रजच्च पयांसि पाययाच्चकार । अनन्तरं तासु १८
निजपितू रूप्येतः समीपं गतासु स ताः प्रपञ्च, चूयमद्य कथं प्रीत्रमा-
गताः ? ततस्ताः कथयाच्चकुः, एको मिस्त्री मेषपालकानां करेष्योऽस्मान् १९
उद्भृत्य अस्मल्लृते धर्थेष्याप्य उदतोलयत्, अस्माकं मेषब्रजच्च तोयं पायि-
तवान् । तदानीं स निजकन्या अवदत्, स कुचे यूयं तं कुतस्यक्ता- २०
गमत ? यूयं तं भेत्सुम् आङ्ग्लयत । अनन्तरं मूसास्तेन मनुष्येण सार्वं २१
वस्तुं सममन्यत, तदा स मूसां निजां सिष्टोरां कन्यां विवाहयामास ।
ततस्त्वया योषिता पुच्छे प्रसूते स तस्य नाम गर्णेशम् (अच विदेशीति) २२
उक्तवान्, यतः स उक्तवैनि, अहं विदेशो विदेशी तिष्ठामि ।

२६ बज्जकालात् परं मिस्तीयस्ताजस्य मृत्युं वंभूव; अपरं इस्तायेलः सन्ताना
दासत्वकारणात् कातरोक्तिं क्रन्दनञ्च चक्रः, तदा तेषां दासत्वकारणात्
२४ तत्कातरत्वशब्दं ईश्वरस्य समीपम् उपतस्थौ । तत ईश्वरस्तेषामार्त्तस्तरं
२५ निश्चयं इब्राहीम-इस्त्वाक-याकूबभिः सार्वं सकृतपूर्वनियमं सृत्वा
इस्तायेल्वंशान् प्रति निरीक्ष्य तान् अनुजग्राह ।

3

३ तृतीयोऽध्यायः ।

- १ प्रज्ञलिते स्तम्भे मूसाममीप ईश्वरप्रकाशनं ७ मूसां प्रतीच्छरकथनं ११ ईश्वरेण खार्द्धं
मूसालपनञ्च ।
- २ अपरं मूसा मिदिधन्निवासियाजकस्य निजश्वशुरस्य यिग्रस्य मेषव्रजं
चारयितुम् आरभत्; एकदा स मेषव्रजं गृहीत्वा कान्तारस्य पञ्चात्
- ३ होरेवनामानम् ईश्वरस्य पर्वतम् आजगाम, तदा खल्वमध्यस्थिताभि-
शिखायाम् ईश्वरस्य दूतस्तस्य सत्रिधौ प्रवक्ष्योऽभवत्; तदानीं स दृष्टा
४ ददर्श, स्तम्भो वक्षिना प्रज्ञलति, तथापि स्तम्भो न नश्यति । अतो मूसाः
कथितवान् खल्वः कुतो न दद्ध्यते? अहमेकपार्श्वेन गत्वा तन्महाच्छ्वर्यं
५ वीक्षिष्ये । पञ्चात् स ब्रह्मुम् एकपार्श्वेन याति, इति विलोक्य परमेश्वरः
खल्वमध्यात् तमाह्य जगाद, हे मूसा हे मूसाः, ततः सोवदत् एषोहम्
६ उपतिष्ठाभिः । तदानीं स कथितवान्, एतस्य स्थानस्य समीपं मागच्छ,
तव यदाभ्याम् उपानहौ मोचय, त्वं यत्र स्थाने तिष्ठसि, सा मेधा भूः ।
- ७ सोपरमपि कथयामास, तव पूर्वपुरुषवाणाम् ईश्वरः, फलत इब्राहीम
८ ईश्वरः, इस्त्वाक ईश्वरो, याकूब ईश्वरस्त्वाहं, ततो मूसा ईश्वरं प्रति
वीक्षितुं विभ्यत् निजास्यम् आचच्छाद ।
- ९ अनंतरं परमेश्वरः कथयाच्चकार, अहं मिसरस्थितानां निजलोका-
नाम् अतिशयस्त्रीशं दृष्टवान्, कार्यशासकैः कारितं तेषां दोदनञ्च श्रुतवान्,
१० तेषां यातनाच्च ज्ञातवान् । अतो मिस्तीणां करेभ्यस्तान् उडर्तुम् अस्मात्
देशात् उत्तमं विस्तृतं देशम् अर्धात् किनानोव-हित्तीय-इमोरीय-
पिरिषीय-हित्तीय-यिवृषीयाणां दुग्धमधुप्रवाहिदेशं तान् नेतुम् अव-
११ रुष्टवान् । पश्य, इस्तायेलो वंशानाम् आर्तस्तरी मम कर्णगोचरी-
१२ भूतः, यमुपद्रवं मिस्तीयस्तान् प्रति कुर्वन्ति, तमप्यहं दृष्टवान् । अत
१३ इदानीम् आगच्छ, त्वामहं फिरौणः समीपं प्रेषयामि, त्वं मिसर्देशात्
१४ मम इस्तायेल्लोकान् वह्निः करिष्यसि ।

ततो मूसा ईश्वराय कथितवान्, कोहम् यत् फिरौणः समीपं गत्वा ११
 मिसर्देश्शात् इस्त्रायेल्वंशं वह्निः कर्तुं शक्नोमि? तदा स कथितवान्, १२
 अहं तव सहायो भविष्यामि, ततो मिसरो लोकनिवहं वह्निरानीय
 यूयम् अस्मिन् गिरावीश्वरभजनं करिष्यत; इति मम त्वयेषणस्य लक्ष्य
 भविष्यति। पञ्चात् मूसा ईश्वराय कथयामास, पश्याहं इस्त्रायेल्वंशानां १३
 समीपं गत्वा तान् इति वाचं वदामि, युध्याकं पूर्व्यपुरुषाणाम् ईश्वरो
 युध्याकं समीपं मां प्रेषितवान्; किन्तु तस्य किञ्चामैति चेत् ते एच्छन्ति,
 तर्हि किमहं प्रतिवदिष्यामि? तत ईश्वरो मूसामवदत् अहं योस्मि सो- १४
 स्मि; पुनः कथितवान्, इस्त्रायेल्वंशम् इति बद, स्वयम्भु युध्याकं समीपं
 मां प्रेषितवान्। तत ईश्वरः पुन मूसां बभाषे, तम् इस्त्रायेल्वंशम् इति १५
 वक्ष्यसि, युध्याकं पूर्व्यपुरुषाणां प्रभु चिह्नोवाः (परमेश्वरः) अर्थात् इत्रा-
 हीम ईश्वर, इस्त्राक ईश्वरो, याकूब ईश्वरो युध्याकं समीपं मां प्रेषि-
 तवान्; मम नामैतत्; एतच्च चिरकालं पुरुषानुसारेण स्वरणाय भवि-
 ष्यति। त्वं गत्वा इस्त्रायेल्वंशस्य प्राचीनानां सभां कारयित्वा कथामिमां १६
 कथय, युध्याकं पूर्व्यपुरुषाणां प्रभुः परमेश्वरो उर्ध्यात् इत्राहीम इस्त्राको
 याकूबस्त्रेरो मां दर्शनं दत्त्वा गदितवान्, अहं युध्यान्, मिसर्देश्शे
 युध्यान् प्रति छतान् सकलान् व्यवहारात्म्ब दृष्टवान्। अतोहं पूर्वोक्त- १०
 वाक्यानुसारात् मिसरः लोकात् युध्यान् वह्निरानीय किनानीयानां
 हित्तीयानां इमोरीयानां पिरिषीयानां हित्तीयानां विवृषीयानां
 दुग्घमधुप्रवाहिदेश्शं नेष्यामि; तेन ते तव कथां शोष्यन्ति। तदा त्वम् १८
 इस्त्रायेल्वंशस्य प्राचीनात्म्ब मिसरो राज्ञः समीपं गत्वा कथामेतां
 कथयिष्यत, इत्रीणां प्रभुः परमेश्वरोऽस्माकं साक्षात् अभवत्; अतो
 विनयेहं, अस्माकं प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य बलिं दातुम् इदानीं दिन-
 चयमार्गं प्रान्तरं यातुम् अस्मान् आदिश्टतु। किन्तुहं निज्जयं जानामि, १९
 मिस्त्रीयराजं प्रति पराक्रान्तहस्ते न प्रकाशिते स युध्यान् यातुं वारयि-
 ष्यति। ततो निजहस्तं विस्तार्य मया छतात्म्बर्यकर्मभि र्मिसर्देश्शे २०
 आहते स युध्यान् यातुम् आदेत्यति। अपरं मिस्त्रीणां साक्षात् २१
 एतान् जनान् प्राप्तदयान् करिष्यामि, तेन गमनकाले यूयं रिक्तकरा-
 न यास्यत। किन्तु सर्वा योषितः स्वस्वसमोपवासिनीनां योषितां २२
 समीपे स्वस्वहस्यानां प्रवासिनीनात्म्ब समीपे सुवर्णदुर्वर्णभूषणानि
 वसनानि च याचित्वां ग्रहीष्यन्ति; तान्यपि यूयं स्वस्वपुत्राणां

स्वस्कन्यानाच्च गाचेषु परिधापयिष्यथ । इत्यं मिथीयाणां द्रव्याणि
हरिष्यथ ।

4

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ मूसायष्टे: सर्पलं ६ तत्करण्य कुष्ठिलं १० मूसा गन्तमनङ्गीकारात् तेन सार्वं यातुं
हारोणो नियुक्तलं १८ मिदिघनो मसागमनं २१ फिरौणः सद्विधौ वक्तव्यवचः २४
मूसासुतस्य लक्ष्मेदः २७ हारोणो मूसासाकात् करणं २९ इत्यायेल्लव्यभस्त्रिधिं
गत्वेच्चरकथाप्रकाशनच्च ।

१ अनन्तरं मूसाः प्रत्युवाच ते मां न प्रत्येष्यन्ति, मम कथायां न मनांसि
च निधास्यन्ति ; किन्तु ते वदिष्यन्ति, परमेश्वरस्त्वां दर्शनं न दत्तवान् ।
२ तदानीं परमेश्वरस्त्वं प्रपञ्च, तव करे किमिदं ? स उक्तवान् यष्टिः । ततः
३ स उवाच, तां भूमौ निक्षिप । तेन तस्यां यथां भूमौ निक्षिपायां साह्वि
४ व॒ व॒ भू॒व, तवो मू॒सास्तस्य सम्मुखात् पलायितः । तदा परमेश्वरो मूसां
जगाद, करं प्रसार्य तस्य पुच्छं धारय; ततः स करं प्रसार्य पुच्छं
५ दृतवान् तदा स तस्य करे यष्टि व॒ व॒ भू॒व । अचाहं तेषां पूर्वपुरुषाणां
प्रभुः परमेश्वर इत्राहीम इस्त्राहीको याकूबस्त्रेश्वरस्त्व समीपे प्रका-
णितोऽभवम्, इति ते सर्वे प्रत्येष्यन्ति ।

६ अपरं परमेश्वरः पुनस्तं जगाद, तव करं वक्त्रसि देहि; ततः स
वक्त्रसि करं दत्त्वा वह्निः कृतवान् तस्य करः कुण्डयुक्तो हिमवर्णो व॒ भू॒व ।
७ पञ्चात् स उदितवान् त्वं पुन व॒ वक्त्रसि निजकरं निधेहि, ततस्तेन पुन
व॒ वक्त्रसि करं दत्त्वा वह्निः कृतः; तेन तस्य करः प्रवृत्तमांसो व॒ भू॒व ।
८ ते यदि त्वां न प्रत्येष्यन्ति, तव प्रथमलक्ष्मणि च न मनांसि निधास्यन्ति,
९ तर्हि द्वितीयचिङ्गात् प्रत्येष्यन्ति । द्वाभ्यां चिङ्गाभ्यामपि यदि न
प्रत्येष्यन्ति, तव कथायाच्च न मनो निधास्यन्ति, तर्हि तटिन्याः किञ्चित्
तैयमादाय शुष्कभूमौ पातय; तत्र तटिन्योऽदृतं तौयं शुष्कभूमौ
शोणितं भविष्यति ।

१० अनन्तरं मूसाः परमेश्वरं वभाषे, हे मम प्रभो, एतलालात् प्राक् वा
निजदासस्य निकटे भवतः कथाकथनात् परमपि नाहं वाक्यपटुः, किन्तु
११ धीरवक्ताहं जडजिङ्गच्छासि । पञ्चात् परमेश्वरस्त्वं प्रत्युक्तवान्, मानुषाणां
वक्तृनिर्भाता कः ? तथा भूकं वधिरं द्रव्यारं अन्यच्च को निर्मिमीते ?
१२ अहं परमेश्वरः किं तन् न करोमि ? अत इदैनीं याहि, तव वदने

तिष्ठब्रह्म वक्ष्यावां वाचं त्वां शिक्षयिष्यामि । ततः स कथितवान् हे मम १२ प्रभो, विनयेहं, यः प्रेषयितव्यः स प्रेष्यतां । ततो मूसां प्रति परमेश्वरस्य १४ कोपे ज्ञलिते स कथितवान्, लेवीयो हारोन् किं तव भाता न भवति? स सुवक्ता तमहं जानामि, स त्वां साक्षात् कर्त्तुम् आगच्छति, त्वां पश्यन् १५ हृष्टचित्तो भविष्यति । त्वं तेन साङ्गे संलिपिष्यसि, तस्य वदने वाचं १६ दास्यसि; अहं तव वदने तस्य च वदने तिष्ठन् करणीयं कर्म युवां शिक्षयिष्यामि । स लोकानां समीपे तव वाचं वदिष्यति, स तव वदन- १७ स्वरूपो भविष्यति । त्वच्च तस्येश्वरस्वरूपो भविष्यसि । अपरं त्वं खक- १९ रेण यदिं गृह्णन् तद्यैतानि चिङ्गानि दर्शयिष्यसि ।

अनन्तरं मूसा निजश्वशुरस्य यित्रस्य समीपं गत्वा बभाषे, विनयेहं, १८ मिसरि स्थिता मम भातरो इदं यावत् जीवन्तः सन्ति नवेति ज्ञातुम् १९ इदानीं तेषां समीपं पुन यातुं माम् अनुजानीहि ; ततो यित्रो मूसामवदत्, कुप्श्लं गच्छ । अपरं परमेश्वरो मिदियनि मूसे २० कथितवान्, ये जनास्वां हन्तुम् ऐच्छन्, ते सर्वेऽन्नियन्त, तस्मात् त्वं मिसरं व्याघ्राच्च गच्छ । तदानीं मूसा निजजायां सृतौ च गईभम् २० आरोह्य मिसर्देशं व्याघ्रय गतवान्, अपरं स खकरेण ताम् ईश्वरीयां २२ यदिं जग्राह ।

अपरं परमेश्वरो मूसां जगाद, त्वयि मिसरं पुन गंतुम् उद्यते तव २१ करेणाहं यान्यद्गुतानि कर्माणि कर्तुं उत्तवान्, तानि विविच्य फिरौणः २२ समक्षं कुरु; किन्त्वहं तदन्तःकरणं कठिनीकरिष्यामि, तेन स लोकान् न व्यक्ष्यति । अपरं त्वं फिरौणे कथयिष्यसि, परमेश्वरः कथयति, इसा- २३ येल्वशो मम सुतः, अर्धात् मम च्येष्टपुत्ररूपः । अतोहं तुभ्यं कथयामि, २४ मां सेवितुं भम पुत्रं परियज ; तेन यदि तं व्यक्तुं नेच्छसि, तर्हि तव पुत्रम् अर्धात् तव च्येष्टपुत्रमहं इनिष्यामि ।

अनन्तरं मार्ग उत्तरणीयगेहे परमेश्वरस्तं दर्शनं उत्तम् उद्य- २५ तवान् । तदानीं सिष्योरा तीक्ष्णास्तं गृहीत्वा निजगुच्छस्य त्वं छित्वा तां २६ तस्य चरणसन्निधौ निधाय कथितवान्, त्वं निश्चितं मम शैश्वितपाती वरः । अनन्तरम् ईश्वरेण तस्मिन् व्यक्ते सा योषित् त्वक्क्रेदकारणात् २७ तस्मै कथितवती, त्वं मम शैश्वितपाती वरोसि ।

अनन्तरं परमेश्वरो हारोर्ण बभाषे, त्वं मूसां साक्षात् कर्तुं प्रान्तरं २९ व्रज । ततः स गत्वा ईश्वरस्य पर्वते तेन साङ्गे मिलित्वा तं चुम्बितवान् ।

१८ तदानीं मूसाः परमेश्वरेणादिष्टं सर्ववाक्यं निरूपितं सकलचिङ्गस्त्रहारोणं ज्ञापयामास ।

१९ अनन्तरं मूसोहारोणौ गत्वा इच्छायेल्वंशानां प्राचीनानां सभां
२० कारयामासतुः ; ततो मूससं प्रति परमेश्वरेण कथिता याः कथास्ता

हारोणस्तेभ्यः कथयामास ; अपरं लोकानां दृष्टिगोचरे तानि सर्व-

२१ लक्ष्माण्यं प्रकाशयामास । तेन लोकाः प्रतीतवन्तः, ततः परमेश्वर
इच्छायेल्वंशान् निरीक्ष्य तेषां दुःखानि दृश्यवान्, इति विज्ञाय ते तं
प्रणम्य समाराधयामासुः ।

5

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ मूसोहारोणेभ्यः फिरौणः समीपगमनं, तौ प्रति फिरौणः कथनं इ लोकेषु बज्जकर्मणां
भीरापणं १० तेभ्यः पलालादानं १५ राजाः समीपे कार्यशासकानां काशूक्षिः २०
मूसोहारोणौ प्रति भर्तुनकथनं ईश्वरं प्रति मूससो निवेदनम् ।

२ ततो मूसोहारोणौ प्रविश्य फिरौणे कथयामासतुः, इच्छायेलः प्रभुः
परमेश्वरः कथयति, प्रान्तरे मामुद्दिश्य महाचरणार्थं मम लोकान्

३ गन्तुम् अनुजानीहि । तदा फिरौणः कथयामास, परमेश्वरः को यत्
तस्य कथां मानित्वा इच्छायेलो वंशान् यातुम् आदेक्ष्यामि ? नाहं पर-

४ मेश्वरं परिचिनोमि नेत्रायेलो वंशस्त्र यातुम् आदेक्ष्यामि । तौ जगदतुः
इवीयाणाम् ईश्वर आवां दर्शनं दत्तवान् ; अत आवां विनयावहे,
अस्माकं प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य बलिं हौतुं दिनचयपथं प्रान्तरं यातुम्

आदिशः ; नो चेत्सामान् महामार्या चन्द्रहासेन वा निपातयिष्यति ।

५ ततो मिथीयो राजा तौ जगाद, है मूसो है हारोण, युवां कार्यात्
६ लोकान् कुतो निवारयथः? युवां निजं निजं भारं बोछुं यातं । फिरौणः
पुनर्बभाषे, पश्यतं, एतस्मिन् देशे मनुष्याण्ते इदानीं बहवः, युवास्त्र
तान् भारवहनकर्मणो निवर्तयितुम् इच्छयः ।

७ अपरं फिरौणः तस्मिन् दिने लोकानां कर्मशासकान् अध्यक्षांश्चा-

८ ज्ञापयामास, यूयम् इष्टकादि निर्माणार्थं पूर्ववत् एतेभ्यः पलालान्
९ मा दत्त ; त एव गत्वा खार्थं पलालान् संग्रहन्तु । अपरं पुरा

यतीष्टकनिर्माणभार आसीत्, इदानीं तसेव भारमपयत ; तस्मात्
न्यूनं मा कार्यं ; यत्सेवलसाः, अत उच्चैरुवन्तः कथदत्ति, ईश्वरमुद्दिश्य

१० हौतुं अस्मान् यातुम् आज्ञापय । तस्मात् हैषामुपरि पुनरधिक-

कर्मणां भारमप्ययत् ; तेन ते परिश्रमं कुर्वन्तोऽनर्थकवाक्ये मनांसि न
निधास्यन्ति ।

अनन्तरं कार्यशासका अथक्षास्य वहि गत्वा तेभ्योऽकथयन् फिरौण् १०
इमां कथां कथयति, इतः परमहं युद्धभ्यं पलालान् न प्रदास्यामि।
यूयं यच्च प्राप्नुय, तच्चैव पलालान् संग्रहीतः; किन्तु युद्धाकं कार्यं किञ्चि- ११
दपि न्यूनं न भविष्यति । ततो लोकाः पलालानां विनिमयेन नालान् १२
संग्रहीतुं वात्सं मिसर्देशं बन्धुः। ततः कार्यशासकाः क्षिप्रं कर्तुं कथ- १३
यामासुः, पलालप्राप्तिकाले यूयं यानि दैवसिकानि कर्माणि व्यतवत्तः,
इदानीमपि तान्येव सम्पूर्णानि कुरुत । फिरौणः कार्यशासकैर्ये ये १४
अथक्षा इत्यायेत्वंशोपरि नियुक्तास्तुपि प्रहृताः सन्त इमां कथाम्
अप्रच्छ्यन्त, यूयं पूर्ववत् इष्टकनिर्माणस्य निरूपितानि कार्याणि कुतो-
उहरहः सम्पूर्णानि न कारयथ?

तत इत्यायेत्वे वंशीयाथक्षा आगत्य फिरौणः समीपे प्रोचैरुवन्तो १५
निवेदयामासुः, कुत्स्वं निजदासेवैः सार्वं एतादृग् व्यवहरसि? तत्र १६
दासेभ्यः कोपि पलालान् न ददाति, तथापि ते कथयन्ति इष्टकानि
निर्मातेति; अपरं तत्र दासेयाः प्रहृता भवन्ति, किन्तु तत्र लोकानां
दीषाः। ततः स कथयामास, यूयमलसा यूयमलसा इति हेतो वैद्य, १७
परमेश्वरम् उद्दिश्य हेतुम् अस्मान् यातुम् आज्ञापय। इदानीं गच्छत, १८
कर्माणि कुरुत, युद्धभ्यं पलाला न दास्यन्ते; तथापि युद्धाभिरिष्टकानां
सम्पूर्णसंख्या दातव्या। तस्माद् युद्धाकं दैवसिकनिरूपितेष्टकानां किञ्चि- १९
दपि न्यूनत्वं न भविष्यतीति तेन कथिते इत्यायेत्वे वंशानाम् अथक्षा
ददृशु वैयमतीव दुर्दशायाम् अपताम ।

अनन्तरं ते फिरौणः समीपात् निर्गत्वं पथि खसमुखे मूससं हारी- २०
गच्छ साक्षात् चक्रुः। तदानीं ते ताभ्यां कथयामासुः, परमेश्वरो युवां २१
प्रति निरीक्ष्य विचारयतु, यतो युवां फिरौणस्तस्य दासानाच्च समक्षम्
अस्मान् दुर्गच्छरपान् छत्वा हन्तुं तेषां करेषु चन्द्रहासान् दत्तवन्तो।
ततो मूसाः परमेश्वरस्य समीपं परावत्य गत्वा तस्मै कथयाच्चकार, हे २२
प्रभो, त्वमेतेषां लोकानां कुतोऽमङ्गलम् अकार्यीः? माच्च कुतः प्रहित-
वान्? यदारभ्य तत्र नामा फिरौणः समीपे कथयितुम् आगच्छ, २३
तदारभ्य स एतेषां लोकानाम् अमङ्गलं करोति, तन्तु निजलोकानां
कमप्युद्धारं न व्यतवान्।

6

६ पष्ठोऽध्यायः।

- १ मूसः समीप ईश्वरस्य पुनः प्रतिज्ञानं १० फिरौणः समीपे मूसः प्रेरणं १४ क्षेत्र-
शिमियोनो वैश्वत्रेणो १६ लेवे वैश्वत्रेणो २८ मूससं प्रति परमेश्वरस्याज्ञा ।
- १ अनन्तरं परमेश्वरो मूससमवदत्, अहं फिरौणं प्रति यत् करिष्यामि
तत् त्वम् इदानीमेव इच्छसि ; दोर्बले प्रकाशिते स लोकान् यातुम् अनु-
२ ज्ञास्यति ; दोर्बले प्रकाशिते स निजदेशात् तान् दूरीकरिष्यति । ईश्वरो
३ मूससा सार्वम् आलप्य पुनः कथयामास, अहं यिहोवाः, अहम् इब्राहीम
इस्हाको याकूबस्य समीपे यिहोवानाम्ना न विख्याय सर्वशक्तिमान्
४ ईश्वरनाम्ना विख्यातोऽभवम् । अपरं किनान्देशम् अर्थात् तेषां प्रवासी-
यदेशम् अहं तेभ्यो दास्यामि, तैः सार्वम् एतं नियमं निर्णीतवान् ।
५ इदानीं मिस्त्रीयाणां समीपे दास्ये नियुक्तानाम् इस्त्रायेलो वंशानां
६ कातर्याक्षिं श्रुत्वा निजं तं नियमं स्मृतवान् । अत इस्त्रायेलो वंशान् वद,
परमेश्वरो हं मिस्त्रीयाणां भारवहनात् युग्मान् उद्गरिष्यामि, दास्याच्च
युग्मान् मोचयिष्यामि; अपरं वित्तीर्णदीर्घां महादण्डनैश्च युग्मान्
० उद्गरिष्यामि । अहं युग्मान् निजजनीक्षय युग्माकमीश्वरो भविष्यामि;
तेनाहं मिस्त्रीयाणां भारवहनात् युग्माकं वहिष्कर्त्ता प्रभुः परमेश्वर इति
८ ज्ञास्यथ । इब्राहीमे इस्हाके याकूबे च यं देशं दातुमहम् अज्ञीकृतवान्,
तं देशं युग्मान् नीत्वा युग्माभ्यम् अधिकारं दास्यामि; यतोऽहमेव परमे-
९ श्वरः । अनन्तरं मूसा इस्त्रायेलो वंशान् तदनुसारेण भावितवान्; किन्तु ते
मनोदुःखकठिनदासयोः कारणात् मूससः कथायां मनांसि न निदधिरे ।
१० अनन्तरं परमेश्वरो मूससे कथितवान्, तं गत्वा मिसरो राजानं
११ फिरौणं वद, त्वम् इस्त्रायेलो वंशान् निजदेशात् विस्तुज । ततो मूसाः
परमेश्वराय कथयामास, पश्य, इस्त्रायेलवंशा अपि मम कथायां न
मनांसि न्यदधत, तथात्वे अव्यक्तवाचो मम वाक्यं फिरौण् कथं श्रोत्यति?
१२ तदा परमेश्वरो मूससा हास्टीणेन च सार्वं संलप्य इस्त्रायेलो वंशं मिस-
र्देशात् वहिष्कर्तुं मिसरो भूपस्य फिरौणः समीप इस्त्रायेलः समीपे च
कथयितुम् तावाज्ञापयामास ।
- १३ एते लोकाः खस्त्रिपिण्डवंशानां मुख्याः । इस्त्रायेलो ज्येष्ठसुतो रूपेन्
तस्य सुतो द्वनोक् पक्षू हिंस्रोन् कर्मिष्य, एते रूपेनो वंशाः ।
- १४ शिमियोनः सुता यिमूर्येल् यामीन् आहद् याखीन् सोहर् किनानी-
यजायायाः सुतः शौल् च, इमे शिमियोनो वंशाः ।

वंशानुसारतो लेविवंशस्य नामानि । गैर्णेन् किहात् मिरारिः । १६
लेवीरायुः सप्तत्रिंशदधिकशतं वत्सरा आसन् । वंशानुसारतो गैर्णेनः १७
सुतौ लिवनिः शिमियिच्च । किहातः सुताः अम्बम् यिष्वृहर् हिव्रोन् १८
उघीयेल् च, तस्य किहातस्त्वयस्त्रिंशदधिकशतं वत्सरा आयुरासीत् ।
मिरारे: सुतौ महलि र्मृशिच्च, इमे पुरुषानुसारात् लेवे वंशाः । अपरम् १९
अम्बमा स्त्रिपिट्वसरि योक्तेवदि समूढायां सा नारी तस्मात् हारोणं २०
मूससञ्च प्रसुषुवे; तस्याम्बम आयुः सप्तत्रिंशदधिकाः शतवत्सरा आसन् ।
यिष्वृहरः सुताः कोरहो नेपग् सिक्रिच्च, उघीयेलः सुतौ मीशायेल् इखी- २१
याफन् सिफिच्च । हारोणो इमीनादवः सुतां नहशेनो भगिनीं इखी- २२
श्रीवाम् उदुवाह; ततः सा खो तदर्थं नादवम् अवीह्नम् इलियासरम्
ईथामरञ्च प्रसुषुवे । कोरहस्य सुता असीर् इल्काना अवीयासफ् च, एते २३
कोरहस्य वंशाः । अपरं हारोणस्य सुत इलियासरः पुटीयेलः कन्धाम् २४
उदुवाह, सा तदर्थं पीनिहसं प्रसुषुवे; एते लेवीयपूर्वपुरुषाणां मध्ये
वंशानुसारतो मुख्या आसन् । मिसर्देशात् सैन्यैः सार्डम् इखायेलो वंशम् २५
नयतम्, इवाज्ञां परमेश्वरो यौ प्रति दृतवान्, तावेतौ हारोण-
मूससौ । अपरं यौ मिसर्देशात् इखायेल्वंशं प्रेरयितुं फिरौणं समा- २६
दिष्टवन्तौ, एतौ तौ मूसोहारोणौ ।

अपरं यदा परमेश्वरो मिसर्देशे मूससमवदत्, तदेमां कथां जगाद् २७
परमेश्वरोहं तुभ्यं यत् कथयामि तत् त्वं मिवीयराजं फिरौणं वद, ततो २८
मूसाः परमेश्वरस्य समक्षं कथितवान्, च्यक्तवाग्न्हं मम कथां फिरौन् २९
कथं श्रीघ्यति?

7

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ फिरौणः समीप धातुं परमेश्वरस्य मूससाज्ञापनं द यष्टेः सर्पत्वकथनं १४ फिरौणं प्रति
पुनर्मूसः प्रेरणं १५ जलस्य शोणितलकथनच्च ।

अपरं परमेश्वरो मूससं जगाद्, पश्य त्वामहं फिरौणः समीपम् ईश्व- १
रस्वरूपं नियुक्तवान्, तब भाता हारोणस्त्वत्वचारको भविष्यति । अहं २
त्वां याः कथा आज्ञापयामि, ताः सर्वास्त्वं कथयिष्यसि; इस्रायेलो वंशं
देशात् प्रेषयितुं तब भाता हारोणः फिरौणे ताः कथयिष्यति । किन्त्वहं ३
फिरौणो हृदयं कठिनीकरिष्यामि, मिसर्देशे बाझल्येन मम चिङ्गानि
चाच्चर्यकर्माणि च करिष्यामि; तथापि फिरौन् युवयो र्वाचि न मनो ४

निधास्यति, अतोऽहं मिसर्देशं प्रति हस्तं प्रसार्य महादण्डनै मिसरः ५ खसैत्यम् अर्थात् निजलोकान् इस्त्रायेल्वंशान् वह्निः करिष्यामि । मिसी-
यान् प्रति खकरं प्रसार्य तेषां भध्याद् इस्त्रायेल्वंशे भया वह्निरानीते १० परमेश्वरोऽहमेवेति ते ज्ञास्यन्ति । ततो मूसोहारोणौ परमेश्वरीयाज्ञा-
० नुसारात् कर्माणि छतवन्तौ । फिरौणा सार्वं कथाकथनकाले मूससो
उशीतिवत्सरा हारोणस्य उशीतिवत्सरा वय आसीत् ।

८ अपरं परमेश्वरो मूसोहारोणौ जगाद् युवां किञ्चन लक्ष्मा दर्शयतम्,
९ इति वाचं यदि फिरौण् युवां गदति, तर्हि त्वं हारोणं वदिष्यसि, त्वं
यष्टिमादाय फिरौणः समुखे निक्षिप, तदा सा यष्टिः सर्वो भविष्यति ।
१० तदा मूसोहारोणौ फिरौणः समीपं गत्वा परमेश्वरस्याज्ञानुसारात् कर्म
छतवन्तौ; अपरं फिरौणस्तस्य दासानात्म समुखे हारोणेन यज्ञां
११ निक्षिपायां सा सर्वो बभूव । तदा फिरौण् निजान् विदुषो गुणिनच्चा-
ह्नतवान्; ततो मिसीया मायाविलोका निजमाययो तथैव चक्रः ।
१२ फलतस्ते खां खां यष्टिं निचिक्षिपुः तात्त्वं सर्वा भुजगा बभूवः; किन्तु
१३ हारोणस्य यष्टित्सेषां यष्टी र्जयास । ततः परमेश्वरो यथा कथितवान्
तदनुसारेण फिरौणो हृदये कठिनोभूते स तथैः कथायां न मनो
निदधे ।

१४ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं जगाद्, फिरौणो हृदयं कठिनम् अभवत्,
१५ तेन स लोकान् यातुं नादिष्ठति । अतस्वं प्रातः फिरौणः समीपं याह्नि,
पश्य, तस्मिन् तोयसमीपं गते तस्यागमनपर्यन्तं त्वं तटिनीतीरे तिष्ठ;
१६ या च यष्टिः सर्वोभवत्, तामपि करेण गृह्वाण् । फिरौणे कथय,
प्रान्तरे माम् आराधयितुं सम लोकान् त्वं यातुम् अनुजानीहि; इत्री-
याणां प्रभुः परमेश्वर एतां कथां कथयितुं तव समीपं मां प्रहितवान्,
१७ किन्तु पश्य, त्वम् अस्यां कथायां नाद्यापि मनो निधत्तवान् । परमेश्वर
इत्थं कथयति, पश्याहं खकरस्यया यज्ञा तटिनीतीयं प्रहृष्टिव्यामि,
१८ तदा तटिनीतीयं शोणितं भविष्यति । तटिन्यात्म ये मत्स्याः सन्ति तेषि
मरिष्यन्ति, तटिनी च दुर्गम्या भविष्यति; ततो मिसीया लोकात्स्तटि-
नीतीयं पातुं विरजिष्यन्ति, तेनाहमेव परमेश्वर इति त्वं ज्ञास्यसि ।
१९ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं बभाषे, हारोणाय कथामेतां कथय, त्वं
निजयष्टिं गृहीत्वा मिसर्देशस्य तोयानामुपरि अर्थात् तस्य खोतस्तटि-
नीसरोवरान्यजलाशयानाम् उपरि निजकरं प्रसारय, तेन तानि शोणि-

तानि भविष्यन्ति, मिसर्देशस्य सर्वत्र काष्ठमयप्रस्तरमयथपात्रेषु च शोणितं
भविष्यति । तदानीं मूसोहारेणायौ परमेश्वराज्ञया ताटशं छतवन्तौ ; २०
फलतो यष्टिमादाय फिरौणस्य दासानाथं समुखे तटिन्यास्तोयो-
परि प्रहृतवन्तौ, तेन तटिन्याः सर्वतोयं शोणितं बभूव । तटिन्याः २१
सर्वमीनेषु भृतेषु तटिनी दुर्गन्धा बभूव च ; तेन मिस्रीवास्तटिनीतोयं
पातुं न शैक्षुः, सर्वस्मिन् मिसर्देशे शोणितम् अभवत् । तदानीं मिस्रीया २२
मायाविलोका अपि निजमायया ताटशं चक्षुः, तत ईश्वरीयबचनानुसा-
रात् फिरौणो हृदये कठिनीभूते स तयोः कथायां न मनो निदधे ।
पञ्चात् फिरौन् पराश्रव्य निजगेहं जगाम, तत्रापि न मनो निदधे । २३
किन्तु सर्वे मिस्रीयलोकास्तटिनीतोयं पातुं न पारयन्तः पेयतीयार्थं २४
तटिनीचतुर्दिँचु भुवं चक्षुः ।

8

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ मण्डुककथनं ८ मूससः समीपे फिरौणो निवेदनं १६ धूलितो यूकाभवनं तेन
मायाविनां पराजितलं २० मण्डककथनं २५ फिरौणो मूससः काठिन्यस्त् ।

परमेश्वरेण तटिन्याधातात् परं सप्तसु दिनेषु समाप्तेषु परमेश्वरो १
मूससं गदितवान्, त्वं फिरौणः समीपं गत्वा तस्मै कथामिमां कथय,
परमेश्वरः कथामिमां कथयति, मां सेवितुं मदीयलोकान् यातुम् अनु-
जानीहि । यदि यातुं नादेक्ष्यसि, तर्हि मण्डुकैत्यव सर्वप्रदेशान् नाश- २
यिष्यामि । तटिन्यां बज्जमण्डुकान् उत्पादयिष्यामि ; ततः सर्वे ते मण्डुका ३
उत्पाय तव गृहं शयनगेहं शयनीयच्च तव दासानां गेहानि तव
लोकानां गेहानि तव चूक्ष्मी गेहामचूर्णनपात्राणि च प्रवेक्ष्यन्ति । तवो- ४
परि तव लोकानां दासानाच्चोपरि आरोक्ष्यन्ति । ततः परमेश्वरो मूससं ५
जगाद, हारीणाय कथय, त्वं स्वातसां तटिनीनां जलाधाराणाच्चोपरि
यष्टिविशिष्टुहस्तं प्रसारय, मिसर्देशोपरि मण्डुकान् आगमय । ततो ६
हारीणेन मिसर्देशीयनां सर्वतोयानाम् उपरि कर्ते प्रसारिते मण्डुका
उत्पाय मिसर्देशं व्यानशिरे । तदानीं मायाविनोपि तथा गत्वा मिस- ७
र्देशोपरि मण्डुकान् आनयन् ।

अनन्तरं फिरौन् मूससं हारीणचाहय बभाषे, मत्तो मम लोकेभ्यस्त् ८
मण्डुकान् इमान् दूर्घितुं परमेश्वरं प्रार्थयेद्यां ; ततोऽहं परमेश्वरम्
उद्दिश्य होतुं लोकान् यातुम् आदेक्ष्यामि । तदा मूसाः फिरौणे कथ- ९

यामास, मण्डूका यथा त्वत्स्तव गृह्णाच्च दूरीभूय केवलं तटिन्यां
तिष्ठन्तीति तव त्वदीयदासेयानां लोकानां च ते परमेश्वरस्य समीपे
१० कदा प्रार्थयिष्ये, तत् समयं निश्चित्य मां वद । स कथितवान्, श्वः करि-
ष्यसि; तदा मूसा भाग्यितवान् च स्ताकं प्रभोः परमेश्वरस्य समः कोपि
११ नात्तीति त्वं यथा ज्ञास्यसि तदर्थं तव वाक्यानुसारादेव भवतु । मण्डू-
कास्त्वत्त्वत्व गृह्णाद् दासेष्यो लोकेभ्यश्च दूरीभूय केवलतटिन्यां स्यास्यन्ति ।
१२ ततो मूसोहारोणै फिरौणः समीपाद् वहिर्गतवन्तौ, पञ्चात् मूसाः
फिरौणो विरुद्धम् उत्पादितानां मण्डूकानां निवारणार्थम् ईश्वरं प्रार्थ-
१३ यामासे । ततः परमेश्वरेण मूससः प्रार्थनायां साधितायां गृह्णेषु ग्रामेषु
१४ क्षेत्रेषु च सर्वे मण्डूका अग्नियन्त । ततो लोकैः संगृह्य तेषु राशी-
१५ चक्षेषु देशे दुर्गन्धो बभूव । किन्तु फिरौन् विपदा निवृत्तिं निरीक्ष्य
परमेश्वरीयवाक्यानुसारात् पुनरपि स्वान्तःकरणं कठिनीक्ष्य तयोः
कथायां न मनो निदधे ।

१६ तस्मात् परमेश्वरो मूससं जगाद्, हारोणाय कथय, सर्वस्मिन् मिस-
देशे यथा यूका भवन्ति, तदर्थं त्वं निजयस्ति उत्पाप्य भूमे धूलिं प्रहर ।
१७ ततस्तौ ताटशं चक्रतुः फलतो हारोणो निजयस्ति विशिष्टं करम् उत्पाप्य
भूमे धूलिं प्रहरतवान्; तदा मानुषेषु पशुषु च यूका अभवन् मिसदे-
१८ शस्य सर्वा धूल्यश्च यूका अभवन् । तदानीं मायाविनो निजमायया
तथा द्वितीया यूका उत्पादयितुं यतितवन्तः; किन्तु किमपि न श्रेकुः ।
१९ मानुषेषु पशुषु च यूकासु जातासु मायाविनः फिरौणो कथयामासुः,
कर्मेदम् ईश्वरस्याङ्गुलिकृतं; तथापि फिरौन् परमेश्वरस्य वाक्या-
नुसाराद् अन्तःकरणं कठिनीक्ष्य तयोः कथायां न मनो निदधे ।

२० अनन्तरं परमेश्वरो मूससं जगाद्, त्वं प्रयूषेण उत्पाय फिरौणः
समुखे तिष्ठ; पश्य, तस्मिन् तोयसमीपम् आगते तस्मै कथामिमां
कथय, परमेश्वरः कथयति, मां सेवितुं मम लोकान् यातुम् आदिश ।
२१ किन्तु यदि मम लोकान् यातुं नाज्ञापयिष्यसि, तर्हि त्वां तव दासेयान्
लोकान् गृह्णाण्यच प्रति मश्कानहं प्रेषयिष्यामि, तैर्मिस्तीयाणां गृह्णाणि
२२ यामांश्च परिपूरयिष्यन्ते । किन्तु जगतो भृथो केवलो हं परमेश्वर इति
त्वां ज्ञापयितुं तस्मिन् दिने मम लोकानां निवासस्थानं गोप्यन् प्रदेशं पृथक्
२३ करिष्यामि, तत्स्थानं मश्कसंघो न यास्यति । अहं श्वः स्त्रीयलोकानां
२४ युश्माकञ्च भेदं करिष्यामि, श्व इदं चिङ्गश्च भविष्यति । पञ्चात् परमेशः

तथैव छतवान्, तेन फिरौणखलस्य दासानाच्च गृहेषु द्वात्खमिसर्वेषै च
द्वहन्तो मश्कनिवहा आगच्छन्, तेषु देशो विनष्टुम् आरभ्यत ।

तदानीं फिरौन् मूससं हारोणचाह्य कथयामास, युवां गत्वा देशस्य २५
मध्ये युवयोर्दीश्वरम् उद्दिश्य जुज्जत । ततो मूसा जगाद, तद् अस्माकं न २६
युक्तां, यतोऽस्माकं प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य मिस्त्रीयाणां द्वरण्यवस्तुना होत-
व्यम्, इदानीं मिस्त्रीयाणां द्वरण्यवस्तुना तेषां समक्षं हृते लोकाः किमस्मान्
पाषाणान् निक्षिप्य न मारयिष्यन्ति? तस्माद् वयं दिनचतुर्वप्य ग्रान्तरं २०
गत्वा निजप्रभोः परमेश्वरस्य निदेशानुसारेण तमुद्दिश्य होत्यामः ।
पञ्चात् फिरौन् कथयामास, युग्मानहं यातुम् आज्ञापयामि, यूयं ग्रान्तरं २८
गत्वा निजप्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य जुज्जत; किन्तु बज्जूरं मा गच्छत
मदर्थच्च प्रार्थयव्यं । तदानीं मूसा बभाषे, पश्य, त्वत्स्तव दासानां २९
लोकानाच्च समीपात् श्वः सर्वान् मश्कनान् दवयितुमहं तव समीपात्
प्रयाय प्रार्थनामेतां ईश्वरसन्निधौ करिष्यामि, किन्तु परमेश्वरम्
उद्दिश्य होतुं लोकान् प्रस्तापयितुं फिरौन् पुनरपि न वक्षयतु । ततो ३०
मूसाः फिरौणः समीपाद् वर्हिंश्च परमेश्वरं प्रार्थितवान् । तदा ३१
परमेश्वरो मूससः प्रार्थनानुसारेण फिरौणखलस्य दासेभ्यो लोकेभ्यस्य
सर्वमश्कनिवहान् दवयामास, तेषामेकोपि शेषो नातिष्ठत् । तदानीं ३२
फिरौन् खान्तःकरणं कठिनीक्षय लोकान् गन्तुं न्यवारयत् ।

9

९ नवमोऽध्यायः ।

१ मारीकथनं द मानपाणां पश्चूनाच्च विस्फोटककथनं १२ शिलावर्षणकथनं २२
शिलावृष्टिभवनं २७ मूससः समीपे फिरौणो विवेदनं तस्य सनसः काठिन्यच्च ।

चनन्तरं परमेश्वरो मूससं भाषितवान्, त्वं फिरौणः सन्निधिं गत्वा १
तं ब्रूहि, इत्रीयाणां प्रभुः परमेश्वर इति कथयति, मा सेवितुं त्वं मम
लोकान् यातुम् आदिश । किन्तु यदि यातुं आदेष्युम् असंमन्य, इदानी- २
मपि बाधको भवसि, तर्हि तव क्षेचस्यानां हयगद्भमहाङ्गोमेवादि- ३
पश्चूनाम् उपरि परमेश्वरो हस्तं प्रसारयिष्यति, तेन तेषां मध्येतीव
महामारी भविष्यति । किन्तु परमेश्वर इस्त्रायेलवंशानां पशुभ्यो ४
मिस्त्रीयाणां पश्चूनां भेदं करिष्यति; तत इस्त्रायेलवंशानां कोपि पशु न
मरिष्यति । परमेश्वरः समयं निरूप्य कथितवान्, अहं श्वो देशे ५
कम्भेतत् करिष्यामि । पर्दैहनि परमेश्वरेण तथैव क्षते मिस्त्रीयाणां सर्वे ६

- ० पश्चो मृताः, किन्त्वसायेल्वंशस्य पश्चनाम् एकोपि न मृतः । तदानीं
फिरौण् लोकं प्रहित्य इस्तायेल्वंशस्य पश्चरेकोपि न मृत इति दृष्टवान्,
तथापि फिरौणोऽन्तःकरणे कठिने सति स लोकान् यातुं न्यवारयत् ।
- १ अपरं परमेश्वरो मूसेहारोणै जगाद, युवां मुष्टिं पूरयित्वा
चुरुल्या भस्तु गृहीतं; ततो मूसाः फिरौणः समक्षं तद् आकाशं प्रति
२ विकिरितु । तेन सर्वमिसर्देशोपरि धूलि भविष्यति, मिसरः सर्वमनु-
- ३ शाणां पश्चनाच्च गात्रेषु चतयुक्तविस्फोटका भविष्यन्ति । तदानीं तौ
चुरुल्या भस्तु गृहीत्वा फिरौणः संमुखे स्थितवन्तौ; ततो मूसा गगणं प्रति
४ तद् विकीर्णवान्, तदा मनुष्याणां पश्चनाच्च गात्रेषु चतयुक्तविस्फो-
- ५ टका बभूवः । तदानीं सर्वेषां मिस्तीयाणां मायाविलोकानाच्च गात्रेषु
विस्फोटकेषु जातेषु तत्कृते मायाविनो मूससः समक्षमपि स्यातुं न
६ श्रेकुः । ततः परमेश्वरः फिरौणो मनः कठिनीश्वतवान्, ततः स मूससा
भावितस्य परमेश्वरीयवाक्यानुसारात् तयोः कथायां-न मनो निदध्ये ।
- ७ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं गदितवान्, त्वं प्रलूब्ध उत्थाय फिरौणः सम्मुखे
८ तिष्ठन् तस्मै कथामेतां कथय, इत्रीयाणां प्रभुः परमेश्वरः कथयति, मां
९ सेवितुं त्वं मम लोकान् यातुं आच्चापय । नो चेत् इदानीमहं तवात्मन
उपरि तव दासानां लोकानाच्चोपरि सर्वथा महामारीं प्रेषयिष्यामि,
१० तेन सर्वजगति मम समः कोपि नाल्लीति त्वं ज्ञास्यसि । इदानीमहं
११ निजकरं प्रसार्य महामार्या त्वां तव प्रजाच्च प्रहरिष्यामि, तेन त्वं
१२ एथिवा उच्चिन्नो भविष्यसि । अहं त्वद्वारा पराक्रमं दर्शयितुं सर्व-
- १३ एथिवां निजनाम प्रकाशयितुच्च त्वां स्यापितवान् । किन्तु त्वम् इदानी-
१४ मपि मम लोकान् यातुं निषिध्य निजदर्पे प्रकाशयसि । पश्च, मिसरो
१५ निर्माणकालाद् अद्यपर्यन्तं यादृशी कदापि नाभवत् यादृशीं महा-
- १६ शिलादृशिभ् अहं श्वो मिसर्देशे कारयिष्यामि । इदानीं लोकान् प्रहित्य
१७ क्षेत्रे तव पश्चादयो ये ये सन्ति, तान् संगृहाण; यतो यो मनुजो यस्तु
१८ पशु गेहं नानीतः क्षेत्रे स्यास्यति, तेषामुपरि शिलादृश्यौ स्यां ते
१९ प्राणान् त्वस्यन्ति । तदा फिरौणो दासानां मध्ये ये केचित् परमेश्वरीय-
- २० कथातो विभ्युते तूर्णं निजान् दासान् पश्चाच्च गृहम् आनिन्द्यः । ये च
२१ केचित् परमेश्वरस्य वाक्ये मनांसि न निदधिरे, ते निजान् दासान्
२२ पश्चाच्च क्षेत्रे तत्पञ्जुः ।
- २३ अनन्तरं परमेश्वरो मूससमवदत्, त्वं गगणं प्रत्यं खकरं प्रसारय, तेन

मिसर्देशस्य सर्वच मनुजपशुक्षेचस्थलगानां सर्वेषाम् उपरि शिला-
दृष्टि भविष्यति । ततो मूससा निजयच्छां गगणं प्रति प्रसारितायां पर- २३
मेश्वरो मेघगर्जनं शिलादृष्टिच चकार, विद्युच्च भूम्युपरि वेगेन जगाम,
इत्यं परमेश्वरो मिसर्देशे शिलादृष्टिं चकार । ततो इतीवासहनीया २४
शिलामिश्रितामिदृष्टि बंभूव, ईदृष्टी शिलादृष्टि मिसर्देशे तस्य
स्थापनम् आरभ्य कदापि नाभवत् । तेन सर्वमिसर्देशस्य क्षेचस्या २५
मनुजाः पश्चवस्य सर्वे शिलाभि हृताः, क्षेचस्य च सर्वलगानि शिला-
दृष्टे नैषानि क्षेचस्य सर्वे पादपा भग्राः । किन्त्वस्त्रायेल्वंशस्य वास- २६
स्थाने गोशनप्रदेशे शिलादृष्टि नाभवत् ।

ततः फिरौण् लोकं प्रहित्वा मूससं ह्वारेण्ड्राह्य बभावे, अहमेक- २७
क्षत्व इदं पापं क्षतवान् परमेश्वरस्तु न्यायवानेव; किन्तु हृं मदीयलोकाच्च
दुष्कर्मिणः । धोरमेघगर्जनं शिलादृष्टिच यथा पुनरधिकं न जायते, २८
तदर्थे युवां परमेश्वरं प्रति प्रार्थयेथाम्, यतो बदभूत् तदेव प्रचुरं;
ततो हृं युग्मान् यातुम् आदेच्यामि, युग्माकं पुनर्विलम्बो न भविष्यति ।
मूसास्तमवदत्, अहं इदानीमेव नगराद् वहिर्गत्वा परमेश्वरं प्रति कर्तौ २९
प्रसारयिष्यामि, तेन मेघगर्जनं निवर्त्तिष्यते शिलादृष्टिच पुन न भवि-
ष्यति, एधिवीयं परमेश्वरस्येति च त्वं ज्ञास्यसि । किन्तु त्वं तव दासाच्च ३०
द्यूयं इदानीमपि परमेश्वरात् प्रभो न बिभीय, इत्यहृं जानामि । अतस्यो ३१
यवाच्च सर्वे विनष्टाः, यतो यवाः कनिष्ठयुक्ता अतस्यः पुष्पयुक्ता आसन् ।
किन्तु गोधूमा जनराच्च बाल्यत्वात् न नष्टाः पञ्चात् मूसाः फिरौणः समी- ३२
पात् नगराद् वहिर्गत्वा परमेश्वरं प्रति कर्तौ प्रसारितवान्; ततो मेघ- ३३
गर्जनं शिलादृष्टिच निवृत्तौ भूमौ पुन न दृष्टि बंभूव । तदानीं फिरौण- ३४
दृष्टिशिलादृष्टिमेघगर्जनानां निवृत्तिं विलोक्य पुनः पापं क्षतवान्, स
तस्य दासाच्च स्वभन्नांसि कठिनानि चक्रः । इत्यं मूससोक्तास्य परमेश्वरीय- ३५
वाक्यस्यानुसारात् फिरौणन्तःकरणे कठिने सति स इस्त्रायेलो वंशान्
यातुं न्यवारयत ।

10

१० दशमोऽध्यायः ।

१ स्तुककीटकथनं ७ फिरौणं प्रति दासानां कथनं १२ स्तुककीटागमनं १६ मूससं
प्रति फिरौणो निवेदनं २१ धोराभ्यकारकथनं २४ मूससं प्रति फिरौणः शेषकथनच्च ।

अनन्तरं परमेश्वरो भूमूससंजगाद्, त्वं फिरौणो निकटं याह्वा, यतोऽहृं १

- तस्य समक्षं निजचिक्कानि प्रकाशयितुं फिरौणस्तस्य दासानाच्च मनांसि
२ कठिनानि कृतवान् । तस्मादहं मिसरि यद् यत् कर्म तेषां समक्षं यद्
यत् चिक्कच्च कृतवान्, तत् सर्वे यूयं निजपुत्रपौत्राणां कर्णेषु कथ-
३ यिष्यथ, अहमेव परमेश्वर इति च ज्ञास्यथ । तदा मूसोहारोणै
फिरौणः समीपं गत्वा जगदत्तुः, इत्रीयाणां प्रभुः परमेश्वरः कथयति,
त्वं मम समक्षं नमो भवितुं कति कालान् न संमन्ख्यसे? मां सेवितुं
४ मम लोकान् यातुम् अनुजानीहि । किन्तु यातुं यदि नानुजानासि,
५ तर्हि पश्य, अः सूक्कीटान् तव देशम् आनेष्यामि । तैस्त तव सर्वासु
भूमिष्वाच्छवासु भूमिरदृश्या भविष्यति, यच्च शिलादृष्टे रक्षितम-
वशिष्यम् अस्ति तत् सर्वं ते खादिष्यन्ति, क्षेत्रोत्पन्नान् युधाकं सर्वान्
६ दृक्षांच्च ते खादिष्यन्ति । अपरं तैस्तव गेहानि तव दासानां गेहानि मि-
खीयलोकानाच्च गेहानि पूर्वयिष्यन्ते, ताटशः कीटा एतस्मिन् जनपदे
तव पित्रादीनां तत् पित्रादीनाच्च व्याजन्मतोऽद्य यावत् केनापि न दृष्टाः;
तदा मूसा मुखं परावर्त्य फिरौणः समीपात् वहि र्जगाम ।
- ७ अनन्तरं फिरौणो दासास्तस्मै कथयामास, मानुषीयों कति कालम्
अस्माकं उन्माथरुपः स्थाप्यति? खीयं प्रभुं परमेश्वरं सेवितुम् एतान्
यातुम् अनुमन्यस्त, मिसर्देशोऽनश्यत् तत् त्वं किमिदानीमपि न बुध्यसे?
८ तदानीं मूसोहारोणै फिरौणः समीपम् पुनरानीतौ; ततः स ताभ्यां
कथितवान्, यूयं निजप्रभुं परमेश्वरं सेतितुं गच्छत; किन्तु के के
९ गमिष्यन्ति? ततो मूसाः कथयामास, वर्यं सबालदृज्ञा गमिष्यामः;
अस्माकं पुत्रान् कन्याच्च गवादीन् मेष्वत्रजांच्च गृह्णोत्वा गमिष्यामः, यतः
१० परमेश्वरम् उद्दिश्य महः कर्तव्यः । तदानीं फिरौण् ताभ्याम् उक्तवान्
परमेश्वरो यदि युधाकं सहायोस्ति, तथाप्यहं युधान् सबालकान्
११ यातुं नानुज्ञास्यामि; पश्यत, युधाकं मनोगतं कर्म सदोषं । इत्यं नहि,
युधाकं पुरुषा गत्वा परमेश्वरम् आराधयन्तु, युधाभिरपि पूर्वमेवं
प्रार्थितं; ततस्तो फिरौणः समुखात् दूरीक्षतावभवतां ।
- १२ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं गदितवान् त्वं मिसर्देशे सूक्कीटार्थं स्वकरं
प्रसारय, तेन ते मिसर्देशम् चागत्वा शिलादृष्टे रक्षितानि भूमेसूणादीनि
१३ सर्वाणि भक्षिष्यन्ति । तदा मूसा मिसर्देशोपरि निजययिं प्रसारित-
वान्, ततः परमेश्वरः ऋत्वन् अहर्निशं देशे पूर्वीयवायुं वाहयामास,
१४ पञ्चात् प्रातःकाले पूर्वीयवायुना सूक्कीटा उधौनीताः । ततः सकल-

मिसर्देशं सूक्कीटा यासवन्तः, मिसरः सकलप्रदेशे सूक्खीटा: पेतुः, तादृशा भयानकाः सूक्कीटाः पुरा कदापि नासन्, पञ्चादपि कदापि न भविष्यन्ति। तैः सकला भूमिराच्छन्ना देशचान्यकारावतो वभूव, १५ एथिवां शिलावद्येरक्षितानि यानि यानि भूमेत्युग्मानि पादपानां फलानि चासन्, तानि सर्वाणि ते वभूवः, तेन मिसरः सर्वप्रदेशे कस्मिन्दपि पादपे द्वेचस्य दण्डेषु किञ्चिन्मात्रोपि हरिदण्डे नातिष्ठत्।

तदानीं फिरौन् मूससं हारोणच्च लक्षितमाह्य वभाषे, युधाकं प्रभोः १६ परमेश्वरस्य विरुद्धम् अहं पापं कृतवान्। विनयेहं केवलमेतद्वारं भम १० पापं विमोच मत्त इमं स्त्रुत्यरूपं दूरयितुं निजप्रभोः परमेश्वरस्य समक्षं प्रार्थयेथां। ततः स फिरौणः समीपाद वहि गंत्वा परमेश्वरस्य साक्षात् १८ प्रार्थयाच्चक्रे। परमेश्वरः प्रबलं पाञ्चाल्यवायुम् आनाथ्य देशात् सूक्कीटा १९ टान् उत्थाप्य सूफ्तसागरे निचिन्नेष; ततो मिसरः कस्मिंचिदपि प्रदेशे सूक्कीटानाम् एकोपि न तस्मै। किन्तु परमेश्वरेण फिरौणो हृदये २० कठिनीकृते स इच्छायेत्वा वंशान् यातुं न्यवारयत्।

अपरं परमेश्वरो मूससं जगाद्, त्वं गगणं प्रति हृत्वं प्रसारय, तेन २१ मिसर्देशे ध्वान्तं भविष्यति, ध्वान्तकारणात् लोका हस्तामर्शं करिष्यन्ति। पञ्चात् मूससा गगणं प्रति करः प्रसारितः; ततो दिनचयं यावत् मिस- २२ र्देशस्य सर्वत्र तथान्धतमसं जातं, येन कञ्चिदन्यजनं नापश्यत् दिन- २३ चयं यावत् क्लोपि निजखानात् उत्थातुं न पश्यात्, किञ्चित्प्रायेत्वा वंशानां वासस्यानेषु आलोकरवासीत्।

तदानीं फिरौन् मूससमाह्य वभाषे, यूवं परमेश्वरं सेवितुं यात, २४ युधाभिः सार्जं बालकाच्च यान्तु केवलमत्र युधाकं मेघगवादीनां व्रजा स्तिष्ठन्तु। ततो मूसाः कथितवान्, वयम् अस्माकं प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य २५ यानि बलिहौमीयद्रव्याणि दास्यामः, तान्यस्माकं हस्तेषु भवता दात- यानि। अस्माभिः सार्जम् अस्माकं पश्वो यास्यन्ति, तेषाम् एकः खुरोपि २६ नावशेष्यति, यतोस्माकं प्रभुं परमेश्वरं सेवितुं लेषां मध्यात् पश्वो ग्रहीतव्याः किन्तु केव बलिना परमेश्वरः सेवितव्य इति तत्र स्थान उपस्थितेः प्रागस्माभिर्न ज्ञायते।

अनन्तरं परमेश्वरेण फिरौणो मनसि कठिने द्वते स तेषां गमनं २७ नानुजानात्। पञ्चात् फिरौन् तस्मै कथितवान्, भम समीपात् दूरीभव, २८ किन्तु सावधानो भव भैम्युखं पुनः कदापि न वीक्ष्यतः; यदिने मन्मुखं

२६ इत्यसि, तद्विनश्व मरिष्यसि । ततो मूसाः कथितवान्, त्वया भद्रमुक्तं
तब वदनं पुनः कदापि नैव वीच्छिष्येहम् ।

11

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ मिखीयेभ्यो इवं याचिला प्रह्लादात् इत्यायेलो वंशं प्रतीच्छरस्याज्ञा ४ प्रथमजाताप-
त्यानां इननप्रतिज्ञा ८ फिरौणो मनसः कठिनताकथनञ्च ।

१ परमेश्वरो मूससम् अवदत्, अहं फिरौणो मिसरचोपरि अपरम्
एकमुत्पातम् आनेयामि; ततः स युश्मान् इतो यातुम् आदेच्यति, यातुम्
२ आदेशकाले युश्मान् ससर्वान् वह्निः करिष्यति च । तस्मात् इदानीं
लोकानां कर्णगोचरे कथय, एकैकः पुमान् निजप्रतिवासित एकैका
वीषिच्च निजप्रतिवासिनीतः खर्णरूप्याभरणानि याचिला गृह्णातु ।
३ अनन्तरं परमेश्वरो मिखीयाणां दृष्टौ लोकान् दयाभाजनानि चकार,
तथा मिसर्देशे फिरौणो दासानां लोकानाञ्च दृष्टौ मूसा अतीव मान्यः
पुरुष चासीत् ।

४ अनन्तरं मूसा अवदत् परमेश्वरो वदति, अहं मध्यरात्रौ मिसरो
५ मध्येन यास्यामि, तेन सिंहासनस्थफिरौणः प्रथमजातम् आरभ्य पिघन्या
दास्याः प्रथमजातं यावत् मिसर्देशस्थिताः सर्वे प्रथमजाता मरिष्यन्ति,
६ पशूनामपि सर्वे प्रथमजा मरिष्यन्ति । तेन यादृशं कदापि नाभवत्
७ न भविष्यति च, तादृशं महारोदनं सर्वमिसर्देशे भविष्यति । किन्तु
परमेश्वरो मिखीयलोकेभ्य इत्यायेलीयलोकान् भिन्नान् करोतीति यथा
यूयं जानीय, तदर्थं इत्यायेलवंशस्य मानुषान् पशूंच्च प्रति कोपि
द कुकुरो जिङ्गां न दोलायिष्यते । तेन तवैते दासा अवरह्य मत्समीपम्
आगमिष्यन्ति, मां प्रगम्य च कथयिष्यन्ति, त्वं तत्पार्षिग्राहलोकाञ्च
वह्निर्भवत्; तत् पश्चाद् अहं वह्निर्भविष्यामि । ततः परं स महाकुञ्जस्य
फिरौणः समीपात् वह्नि जंगाम ।

८ परमेश्वरो मूससम् अवादीत् फिरौण् युश्माकं वाक्ये न मनो
९ निधास्यति, तेनाहं मिसर्देशे सखाञ्चर्यकमंगां वृद्धिं करिष्यामि । अपरं
मूसोहरोणो फिरौणः समक्षं एतानि चिच्चकार्याणि छतवन्तौ; किन्तु
परमेश्वरः फिरौणो हृदयं कठिनं छतवान्, तस्मात् स खदेशात्
इत्यायेलो वंशान् यातुं नानुज्ञातवान् ।

१२ दादशोध्यायः।

12

१ वत्सरस्य प्रथममासनिर्णयः २ निष्ठारपव्वेणो निरूपणं ११ निष्ठारपव्वेणो विवरणं
 १२ निष्ठारपव्वेणि किञ्चनुन्यपूभच्चणं २१ प्राचीनान् प्रति मूसस आज्ञापनं २५
 मित्रीयाणां प्रथमजातापत्वानां वधः ३१ दखायेलोयानां वह्निगमनं ३० तेषां संख्या
 ४० मित्ररि वासस्य कालनिर्णयः ४२ निष्ठारपव्वेणि भोजनविधे निर्णययः।

अपरं मिसर्देश्च परमेश्वरो मूससं हारीणच्च जगाद् मासोयं युधाकं १
 प्रधानमासो वत्सरस्य प्रथममासो भविष्यति। २

इस्यायेलो वंशीयसर्वसमाजायेमां कथां कथय, मासस्यास्य दश्मे ३
 दिने युधाकम् एकैको गृहस्थः स्त्रीयपरिवारार्थम् एकैकं मेषशावकं ४
 गृह्णातु । मेषं-भोक्तुं यस्य परिजना अल्पा भवन्ति, स तस्य निकटस्यः ५
 प्रतिवासी च मेषशावकमेकं गृहीतां, यूदं लोकानां संख्यां भोजनशक्त्य- ६
 नुसारतो मेषशावकमधि गणयिष्यथ । यूदं मेषव्रजात् व्हागव्रजाद् वा ७
 निर्दीवम् एकवत्सरवयस्तं पुंशावकं गृहीत्वा तस्य मासस्य चतुर्दशिनं ८
 यावत् स्थापयिष्यथ । पञ्चाद् यूदं इस्यायेलो वंशीयसमाजभुक्ताः सर्वे ९
 सन्ध्यायां तं शावकं बलिं दास्यथ । अपरं तस्य क्रिच्चित् शोणितं गृहीत्वा १०
 तच्चेषस्य भोजनगेहदाराणां पार्श्वदयकाछेषु नासासु च तत् शोणितं ११
 भवन्त्ययथ । तस्यां रात्रौ तस्य वक्षिदग्धं पललं तिक्तशरकमिश्रितान् १२
 किञ्चनुन्यान् पूपांच्च भोक्त्यव्ये । तत्पललम् अपकं तोयसिङ्गं वा न १३
 भोक्त्यव्ये, किन्तु तस्य मुण्डजंघावपूर्णिं वक्षिना दग्ध्वा भोक्त्यव्ये । अपरं १४
 प्रातःकालं यावत् तस्य किमपि नावशेच्यव्ये; यदि प्रातःकालं यावत् १५
 क्रिच्चिदवशिष्यते तर्हि तदभिना भस्सात् करिष्यथ ।

यूदं कटिबन्धनं विधाय पादयोः पादुके दत्त्वा हस्तेन यस्तु गृहीत्वा १६
 तद् भोक्त्यव्ये; एतत् परमेश्वरस्य निष्ठारपव्वं भविष्यति, तस्माद् यूदं १७
 लितिं तद् भोक्त्यव्ये । यतोहमस्य रात्रौ मिसर्देश्चस्य मध्येन गत्वा मिस- १८
 र्देश्चस्य मनुजानां पश्चादीनाच्च सर्वान् प्रथमजातान् प्रहरिष्यामि, १९
 मित्रीयान् देवांच्च दण्डयिष्यामि, परमेश्वरोऽहमेव । किन्तु यूदं यस्मिन् २०
 यस्मिन् गेहे विश्वय, तच्छोणितं तस्य तस्य गेहस्य चिङ्गं भविष्यति, २१
 यदाहृं मिसर्देश्च दण्डयिष्यामि, तदानीं तच्छोणितं विलोक्य युधान् विह्राय २२
 गमिष्यामि, स च दण्डो युधान् नाशयितुं युधान् प्रति नोपस्यास्यति । स २३
 दिवसो युधाकं स्तरणविषयो भविष्यति, तदर्थं यूदं पुरुषपरम्परया २४
 तद्विनं परमेश्वरस्य पैर्वत्वेन प्रातियिष्यव्ये, इदं पव्वं निव्यविधिना पाल-

१५ विष्वधे । अपरं यूयं सप्तदिनानि यावत् किरणशून्यान् पूपान् खादिष्यथ,
किन्तु प्रथमे दिने निजगेहेभ्यः किरणम् अपसारयत् ; यतो ये जनः
आ प्रथमदिनात् सप्तमदिनं यावत् किरणमिश्रितपूपं भोक्ष्यते स
१६ इस्तायेलो वंशाद् उच्छेत्यते । अपरं प्रथमे दिने युग्माकं पवित्रसमा-
रीहो भविष्यति, सप्तमे दिनेऽपि युग्माकं पवित्रसमारोहो भविष्यति,
तस्मिन् दिनहये प्रतिप्राणिभव्यायैजनं विनान्यत् कर्म न करिष्यथ,
१७ केवलं तदेव युग्माभिः साध्यताम् । इत्यं युग्माभिः किरणशून्यपूपीयं पर्व
पालनीयं, यतस्मिन्नेव दिनेहं मिसर्देशाद् युग्मनिवहान् उद्भविष्यामि,
तस्माद् यूयं पुरुषपरम्परां यावत् विधिवत् तत् पर्वं पालयिष्यथ ।
१८ यूयं प्रथममासस्य चतुर्दशदिनस्य सायंकालमारभ्य एकविंशतिम-
१९ दिनस्य सायंकालं यावत् किरणशून्यपूपान् भोक्ष्यधे । सप्ताहं युग्माकं
गृहेषु किरणाभावो भूयात्, यतो विदेशी खदेशी वा यो जनोऽुच्च
किरणमिश्रितं पूपं भुक्ते, स इस्तायेलो वंशस्य समाजाद् उच्छेत्यते ।
२० यूयं किरणयुक्तं किमपि द्रव्यं मा भक्षत, किन्तु खस्तसर्वगृहेषु किरण-
शून्यपूपान् भक्षत ।

२१ तदानीं मूसा इस्तायेलो वंशस्य सर्वान् प्राचीनलोकान् आह्वय बभाषे
यूयं निजार्थं खस्तपरिजनानुसाराद् एकैकं मेषशावकं गृहीत्वा निस्ता-
२२ रपर्वणि बलिं केदयत । अपरम् एकमुष्टिम् एसोबद्धगानि गृहीत्वा
पात्रस्थिते शोणितेऽवगाहयित्वा द्वारस्य नासायां पार्वकाष्ठयोच्च पात्र-
स्थितशोणितविन्दून् प्रक्षिप्य प्रभातं यावत् युग्माकं कोपि गृहद्वाराद्
२३ वहि मां गच्छतु । यतः परमेश्वरो मिस्तीयान् हन्तुं तेषां मध्येन
गमिष्यति, तेन युग्माकं द्वारनासासु पार्वकाष्ठेषु च शोणितचिङ्गं दृश्या
परमेश्वरः स्थानान्तरं गत्वा युग्माकं गेहं हन्तारं प्रवेष्टुं वारयिष्यति ।
२४ अपरं यूयं युग्माकं सन्तानाच्च विधिवत् एतत् पर्वं पालयिष्यथ ।
२५ परमेश्वरो निजप्रतिज्ञानुसारेण युग्मभ्यं यं देशं दास्यति तत्र प्रविष्टै-
२६ रपि युग्माभिः पर्वत् पालयितव्यं । अपरं युग्माकं सन्तानैरेतत्पर्व-
२७ णोभिप्रायः कः? इति एष्टे यूयं कथयिष्यथ, मिस्तीयाणाम् आघात-
काले अस्ताकं गृहरक्षणकाले च परमेश्वरो मिसरि प्रवासिन इस्तायेलो
२८ वंशस्य गृहाणि परित्यज्य गतवान्, तस्येदं निस्तारपर्वं । तदानीं लोका
दण्डवत् प्रणेतुः, अनन्तरम् इस्तायेलः सन्ताना गच्छन्तो मूसोऽहारोणै
प्रति कथितस्येश्वरवाक्यस्यानुसारात् कर्म छतवर्त्तः ।

ततः परं परमेश्वरो मध्यरात्रौ सिंहासनस्थितस्य फिरौणः प्रथमजातं २९ सन्तानम् आरभ्य कारास्थितलोकानां प्रथमजातसन्तानान् यावत् मिस-
देशस्थितान् सर्वान् प्रथमजातसन्तानान् पश्चानां प्रथमजातशावकांच्च
आजघान । ततः फिरौन् रजन्याम् उत्तस्या तस्य दासा मिसीयलोकाच्च ३० मिसरि भृषं रुहुदुः, यतो यस्मिन् गृहे नैको मृतस्ताटशं गृहं नासीत् ।

तदानीं रजन्यामेव फिरौन् मूससं हारोणच्चाहय जगाद, यूवम् ३१ इखायेलः सर्वे वंशा उत्थाय मम लोकानां मध्याद् वहिर्भवत, वहि भूत्वा
च युध्याकं वाक्यानुसारतः परमेश्वरं सेवधम् । अपरं युध्याकं वाक्यान्- ३२ सारात् मेषत्रजान् सर्वान् गवादित्रजांच्च आदाय गच्छत, माच्चाप्तिष्ठं
गदत । तदानीं इखायेलवंशो वथा तूर्णे देशाद् याति, मिसीयैरित्यु- ३३ द्योगच्छक्ते, यतस्तैरक्ताम् वयमपि सर्वे मृतकत्वाः । ततो लोकाः किएव- ३४ मिश्रणात् पूर्वे, निजं निजं तौयमिश्रितं गोधूमचूर्णं वसनै बङ्क्षा खन्ते
जग्ञः । अपरं इखायेलो वंशो मूससो वाक्यानुसारात् मिसीयेभ्यः ३५ स्वर्णरूप्याभरणानि वसनानि च याचित्वा जग्ञः । परमेश्वरो मिसी- ३६ याणां दृष्टौ तान् अनुग्रहभाजनानि छतवान् तस्मात् ते तेषां प्रार्थनानु-
सारात् तेभस्तानि ददुः । इत्यं ते मिसीयाणां धनादि जडुः ।

तदानीम् इखायेलो वंशा वालकान् विहाय घट्लक्षणिं पुमांसः ३७ पदव्रजेन रामिषेषः सुकोत्त प्रति याचां चक्रुः । तेन विदेशीया बहवो इदं
लोका मेषगवादयो बजपश्चवच्च तैः सार्वे प्रतस्थिरे । अनन्तरं ते मिसर्दे- ३८ शाद् आनीतै मिश्रितगोधूमचूर्णैः किएवशून्यपिद्यकान् चक्रुः, तन्मध्ये
किणवाभाव आसीत्, यतस्ते मिसरो दूरीभवनकाले विलम्बकरणाशक्तैः
सेषां छते किञ्चिदपि खाद्यम् आसादयितुं न शेकुः ।

इखायेलो वंशस्त्रिंशदधिकचतुःशतवत्सरान् यावत् मिसर्देशे न्यव. ४० सत् । अनन्तरं त्रिंशदधिकचतुःशतवत्सरेषु यतोत्तेषु तस्मिन् दिने ४१ परमेश्वरस्य सैन्यानि मिसरो वहिर्भूवुः । परमेश्वरेण मिसरसेषां ४२ वहिक्करणवते सा यामिनी तान् प्रति महामान्या बभूव, परमेश्वरस्य
सा यामिनी च इखायेलवंशस्य पुरुषपरम्परां यावत् अतोव मान्या
भवति ।

अपरं परमेश्वरो मूससं हारोणच्च बभाषे, निस्तारबलिन एष विधिः, ४३ कोपि विदेशी जनस्ते न भक्षिष्यति । किन्तु रूप्येण क्रीतः सर्वो दासो ४४ यदि त्वक्क्रेदो भवति, तर्हि भोक्तुं शक्ष्यति । नो चेत् विदेशी वेतन- ४५

४६ जीवी दासो वा तद् भोक्तुं न प्रक्ष्यति । एकस्मिन् गृहे तद् भोक्त्यष्टे,
तस्य मांसस्य किञ्चिदपि गृहस्य वहि न नेष्यथ, तदीयैकं कीकसमपि
४७ मा भज्यतां । इत्यायेलः समाजीयाः सर्वं इदं पर्वं करिष्यन्ति ।
४८ अपरं त्वया सार्वं प्रवासी कोपि विदेशी जनो यदि परमेश्वरस्य
निस्तारपर्वं पालयितुम् इच्छति, तर्हि स पुंपरिवारेण सार्वं
त्वक्क्वेदी सन् पर्वं कर्त्तुम् आगच्छतु, तेन स देशीयलोकस्य सदृशो
४९ भविष्यति; किन्तु कोपच्छिन्नत्वक् तत्र भुक्तां । अपरं देशजातं लोकं
युग्माकं मध्ये प्रवसद् विदेशीयलोकांस्य प्रति विधिरेक एव भविष्यति ।
५० तत्र इत्यायेलवंशीयाः सर्वे तथैव छतवन्तः, अर्थात् मूसोहारोणौ
५१ प्रति परमेश्वरस्य याज्ञासीत्, तदनुसारतएव चक्रः । इत्यं परमेश्वर-
स्तस्मिन् दिने सेनाश्रेणीनिवद्वान् इत्यायेलीयवंशान् मिसरो देशाद्
वह्निः छत्वानयत् ।

13

१३ त्रयोदशोध्यायः।

१ ईश्वरम् उद्दिश्य प्रथमजातस्य पवित्रोकरणं ३ मिसरो योचनस्त्रारणार्थचिक्रं ११
ईश्वरम् उद्दिश्य प्रथमजातस्य पवित्रोकरणविवरणं १७ मिसरो याचाकरणकाले
यष्टपः कीकसस्य सद्वनयनं २० दिवा मेषसंक्षेन रात्रौ वक्त्रिक्षम्भेन परमेश्वरस्य
तेषां मार्गदर्शनन्व ।

२ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं गदितवान्, इत्यायेलो वंशमध्ये प्रथम-
२ जातान् सर्वजातीयान् सन्तानान् मामुद्दिश्य पवित्रान् कुरु, यतो मनुज-
पशुजात्योः प्रथमगर्भस्य सन्ताना मदीया भविष्यन्ति ।
३ अनन्तरं मूसा लोकेभ्यः कथितवान्, यस्मिन् दिने यूर्यं मिसरो
दासत्वरूपगृहात् मुक्ता अभवत, अर्थात् यस्मिन् दिने परमेश्वर-
स्तस्मात् स्यानात् निजबाङ्गबलेन युग्मान् वह्निः छतवान्, तदिनं सर-
४ णीयं, तत्र किञ्चयुक्ताः पूर्णा न भोक्तव्याः । यूर्यम् चावीव्यासस्य दिने-
५ यस्मिन् वह्निरभवत । किनानीय-हित्तीय-इमोरीय-हित्तीय-यित्तीय-
यानां यं देशं तुभ्यं दातुं तव पूर्वपुरुषाणां समीपे परमेश्वरेण
शपथोऽकारि, तं दुग्धमधुप्रवाहिनं देशं यदा स त्वाम् चानेष्यति,
६ तदापि त्वं मासेऽस्मिन् इदं पर्वं पालयिष्यसि । सप्ताहं यावत् किञ्चयून्य-
पूर्णान् खादिष्यसि, सप्तमे दिने परमेश्वरम् उद्दिश्य महं करिष्यसि ।
७ सप्ताहं किञ्चयून्यपूर्णा भोक्तव्याः, तव समीपे किञ्चयुक्तपूर्पक्षं दृष्टो

मा भवेत्, तव सर्वप्रदेशमध्ये किञ्चिदर्शनं न भवेत् । तस्मिन् दिने त्वं निजपुत्रम् इति ज्ञापय, मिसरो मम वहिर्भवनकाले परमेश्वरो मां प्रति यद् यत् कर्म कृतवान्, तस्य स्मरणार्थम् अयं व्यवहारो भवति । अपरम् अयं विधिस्त्वा व करस्य चिङ्गस्तरूपः स्मरणार्थं नयन् ८ द्वयमध्यस्थानस्य भूषणस्तरूपो भविष्यति; परमेश्वरस्य च व्यवस्था तव वदने स्थास्यति, यतः परमेश्वरः पराक्रमिकरेण मिसरस्त्वां वहिः- कृतवान् । अतस्वं प्रतिवत्तरम् खसमय एतं विधिं पालयिष्यसि । १०

परमेश्वरस्त्वा त्वत्पूर्वयुरुद्धाणाच्च समीपे याटशं शपथं कृतवान् ११ तदनुसारेण यदा किनानोयदेशे त्वां प्रवेश्य तुभ्यं तं दास्यति, तदानीं १२ त्वं प्रथमजातसन्तानान् परमेश्वरार्थं एथक् करिष्यसि, तव पश्च- नामपि प्रथमजाताः पुंसन्तानाः परमेश्वरस्य भविष्यन्ति । अपरं १३ गर्वभानां सर्वेषां प्रथमजातानां विनिमयेन मेषशावका दातव्याः, यस्य विनिमयं न करोषि, तस्य यीवां भन्त्यसि; किन्तु तव सन्तानानां मध्ये मनुजानां सर्वेषां प्रथमजातानां विनिमयः कर्त्तव्यः ।

पश्चात् किमिदम्? इति भविष्यति काले तव पुत्रेण एष्टे त्वं १४ वदिष्यसि, यदा परमेश्वरो निजपराक्रमिकरेणास्मान् मिसरोऽर्थात् दासत्वरूपगटहाद् वहिः कृतवान् फिरौच्च अस्मान् यातुं न सम- मन्यत; तदानीं परमेश्वरो मिसरेशे मनुजानां पश्चादीनाच्च सर्वान् १५ प्रथमजातसन्तानान् अवधीत्, एतलारण्याद् अच्च पुक्षिङ्गसकलप्रथम- जातान् परमेश्वराय बलीन् ददामि; किन्तु मम वंशस्य प्रथम- जातान् सर्वसन्तानान् मोचयामि । अयं विधिस्त्वा हस्तस्य चिङ्गस्तरूपो १६ नेत्रद्वयमध्यस्थानस्य भूषणस्तरूपच्च भविष्यति, यतः परमेश्वरो बाङ्ग- बलेनास्मान् मिसरेणात् वहिरानवत् ।

अपरं फिरौणा लोकेषु परिवक्तेषु पिलेष्टीवदेशेन यातुं स्तोकमार्गे १७ स्थितेऽपि ईश्वरस्त्वेन मार्गेण तान् न गमयामास, यत ईश्वरो गदितवान्, तथा सति लोका रणं विलोक्यानुतप्य मिसरं परावृत्य यास्यन्ति । अत १८ ईश्वरः सूफ्सागरस्य प्रान्तरे तान् वक्रवर्त्मना गमयामास; तत इखायेषो वंशाः पृष्ठालवत् मिसरो वहिरभवन् । अपरं मूसा यूषपः १९ कीकसानि सद्व निनाय, यतः स इखायेषो वंशं मृशं शपथं कार- यित्वा जगाद्, ईश्वरोऽवश्यं युग्मान् साक्षात् करिष्यति; यूयच्च खैः सार्वं मम कीकसानि स्त्रानादस्मात् नेष्यथ ।

२० अनन्तरं ते सुकोती याचां विधाय, एथमि अर्थात् काननपार्श्वे
 २१ शिविरं स्थापयामासुः । परमेश्वरो दिवा पथा नेतुं सेवस्तम्भे रजन्यां
 दीपनार्थं वक्रिस्तम्भे स्थिता तेषाम् अग्रेऽप्ये गतवान्, इत्यं दिवानिश्चं
 २२ तान् गमितवान् । स लोकानां समुखात् दिवा मेघस्तम्भं रजन्यां
 वक्रिस्तम्भं न दूरयामास ।

14

१४ चतुर्दशोध्यायः ।

१ इत्यायेलोयलोकान् प्रति परमेश्वरेण पथदर्शनं ५ फिरौण्णसेषां पश्चाद् गमनं १०
 इत्यायेलोयलोकानां विलपनं १२ मससः सान्त्वनावाक्यं १५ परमेश्वरेण मूसः शिविरं
 १६ दूरसेवस्तम्भयोः पश्चाद् वर्त्तिलं ११ मससः समुद्रदिवाकरणं २३ इत्यायेलो
 लोकानां पश्चात् मिखीयाणां गमनं २६ सागरै मिखीयाणां चिनाश्च ।

२ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं बभाषे, तं इत्यायेलोयवंशाव कथय, यूयं
 २ परावृत्य पीहहीरोतः समुखे मिग्दोत्तः सागरस्य च मध्ये बालसि-
 फोनः समुखे शिविरं स्थापयत्; यूयं तस्यायभूमौ सागरस्य समीपश्च
 ३ शिविरं स्थापयत् । यतः फिरौन् इत्यायेलो वंशान् उद्दिश्य कथयिष्यति,
 ४ ते देशस्य मध्ये बद्धाः सन्ति काननेन च रुद्धाः सन्ति । अपरं भया
 फिरौणो हृदये कठिने कृते स युद्धाकं पश्चात् धाविष्यति, ततः फिरौणा
 तदीयसैन्यैच्च समानम् प्राप्यामि, तेन परमेश्वरो हृष्टमेवेति मिखीया
 ज्ञास्यन्ति, तदा ते तथैव कृतवन्तः ।

५ ततो लोकाः पलायिता इति वार्तायां मिखीयराजे विज्ञापितायां
 फिरौण्णस्य दासानाच्च मनांसि लोकेष्वनुतापितानि बभूवः, ते च
 कथयामासुः, कुतो वयम् एतादृशं कृतवन्तः? दासत्वात् मुक्तं इत्यायेल-
 ६ वंशं कृतस्यकृतवन्तः? तदानीं राजा निजरथं सञ्जयामास, निजलोकान्
 ० सङ्गिनः कृतवान् । अपरं मनोनीताः षट्शतानि रथा मिखीयाणां
 ८ सर्वे रथाः प्रतिरथं योद्धृन् जग्राह । तदा परमेश्वरेण मिखीयराजस्य
 फिरौणो हृदये कठिने कृते स इत्यायेलवंशस्य पश्चाद् अधावत्,
 ९ अपरं इत्यायेलः सन्ताना महावलेन गतवन्तः। किन्तु मिखीया अर्थात्
 फिरौणः सर्वहया रथा अश्वारुद्धाः सैन्यानि च तेषां पश्चाद् जमुः,
 तदा ते सागरस्य तीरे बालसिफोनः समुखे पीहहीरोतः समीपे
 शिविरं स्थापयन्ति, तदानीं ते तेषां समीप उपतस्युः ।

१० तत इत्यायेलो वंशाच्चकुरुन्मील्य फिरौन् निकटमेति मिखीया:

लोकाञ्ज पञ्चाद् आगच्छनीति विलोक्यातीव विभुः, इस्तायेलो वंशः
परमेश्वरम् प्रति प्रार्थितं । अपरं ते मूससं भाषितवन्तस्य मिसरि किं ११
भ्रमणानाभावस्त्वाकारणात् किमस्मान् प्रान्तरे मारयितुम् आनीतवान् ?
अस्माभिः सार्जस्मै ईद्वग् व्यवहृत्य अस्मान् मिसरः कुतो वह्निः कृतवान् ?
अस्मान् स्थातुम् आदिष्ठ, वर्य मिस्तीयान् सेवामहे, यतः प्रान्तरे १२
मरणात् मिस्तीयाणां सेवनम् अस्माकं मङ्गलम्, एतां कथां वर्यं किं
मिसरि तु भयं न कथितवन्तः ?

अनन्तरं मूसा लोकान् अवादीत्, यूयं मा विभीत, स्थिरोभवत, १३
परमेश्वरो युधान् अद्य कथम् उद्बास्यति, तत् पश्यत । यूयमद्य
एतान् यान् मिस्तीयान् पश्यथ, तान् पुनः कदापि न द्रव्यथ । परमेश्वरो १४
युधाल्कृते दोत्स्वति, यूयं स्थिरालिष्टत ।

अनन्तरं परमेश्वरो मूससं जगाद, त्वं मां कुत आङ्गयसि ? इस्तायेलो १५
बंशम् अर्यं गन्तुं वद । अपरं त्वं निजयद्यिं गृहीत्वा निजकरं सागरो- १६
परि प्रसार्य तं दिभागं कुरु, तत् इस्तायेलो वंशः शुष्कमार्गेण सागर-
मध्यं प्रवेद्यन्ति । अपरं पश्याहं मिस्तीयाणाम् अन्तःकरणानि कठि- १७
नानि करिष्यामि, ते च तेषां पञ्चात् प्रवेद्यन्ति, ततोहं फिरौण्यस्तस्य
सर्वसैन्यानां रथानां हयारुद्गानां समक्षं सम्मानं प्राप्यामि ।
फिरौण्यस्तस्य रथानां हयारुद्गानाच्च समक्षं मया सम्माने प्राप्ते परमे- १८
श्वरोहमेवेति मिस्तीयाः सर्वे लोका ज्ञास्यन्ति ।

तदानीम् इस्तायेलीयसैन्याग्रगामी य ईश्वरस्य दूतः स तेषां पञ्चात् १९
जगाम, मेघस्तम्भस्तेषां समुखात् गत्वा तेषां पञ्चात् स्थितवान् । स २०
मेघस्तम्भो मिस्तीयेलोकानाम् इस्तायेलो वंशस्य चोभयश्चिरमध्ये तस्यौ,
तेन स एकस्मिन् पार्श्वे मेघोऽन्यकारस्तरुपो बभूव; किन्तवन्यस्मिन् पार्श्वे
रजन्यां दीप्तिं छतवान्, इति कारणात् छत्स्वायां रजन्यां एको
निवहोऽन्यनिवहस्य समीपं गन्तं न प्रश्नाक ।

अनन्तरं मूसा: सागरोपरि खकरं प्रसारयामास, ततः परमेश्वरः २१
तस्यां छत्स्वायां यामिन्यां प्रबलेन पूर्वीयवायुना सागरतोयानि चालया-
मास, तेन सागरः शुष्कीभूय तोयानि दिभागी बभूवः । तत् इस्तायेलो २२
वंशः शुष्केण पथा सागरमध्यं प्रविष्टः, अपरं तेषां दक्षिणे वासे च
तोयं प्राचीररूपं बभूव ।

अनन्तरं मिस्तीया अर्थात् फिरौणः सर्वे हया रथा हयारोहाञ्च २३

२४ धावन्तर्लेषां पञ्चात् सागरस्य मध्यं प्रविविशुः । अपरं रजन्याः शेष-
प्रहरे परमेश्वरो वक्षिमेष्योत्तम्भाभ्याम् मिस्तीयसैन्यम् अवलोक्य मिस्तो-
२५ यान् व्याकुलान् चकार । तेषां रथचक्रेषु मेचितेषु तेऽतिकष्टेन रथान्
चालयामासुः; ततो मिस्तीयलोका उक्तवन्ती वयम् इस्तायेलो वंशात्
पलायामहै, यतः परमेश्वरो मिस्तीयाणां प्रतिकूलं तेषां पक्षे युद्धति ।
२६ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं जगाद्, त्वं सागरोपरि निजकरं प्रसा-
रय, तेनाहं मिस्तीयाणां तेषां हृथानां हृथारोहाणाच्चोपरि पुनरपि
२७ तोयम् आगमिष्यति । तदा मूसाः सागरोपरि खकरं प्रसादितवान्;
ततः प्रातःकाले जाते सागरः समानो भवितुम् आरभत, तेन मिस्ती-
यास्तस्य समुखाद् अपलायन्त; तथापि परमेश्वरः सागरस्य मध्ये
२८ तान् निरक्षिपत् । फलत आपः परावृत्त तेषां रथान् हृथारोहांच्च
क्षादयामास, तेन फिरौणो यानि सैन्यानि तेषां पञ्चात् सागरं
२९ प्रविष्टानि, तेषाम् एकोपि नावशिष्टः । किन्त्वस्तायेलो वंशः शुक्लपथेन
सागरस्य मध्येन गतवान्, जलन्तु तेषां वामे दक्षिणे च प्राचीर-
३० रूपं बभूव । इत्यं तद्विने परमेश्वरो मिस्तीयाणां करेभ्य इस्तायेलो
वंशं रक्षितवान्, इस्तायेलो वंशो मिस्तीयान् सागरस्य तटे मृतान्
३१ ददृशुः । परमेश्वरो मिस्तीयाणां मध्ये यदाच्चर्यवराक्रमं प्रकाशयामास,
तद् इस्तायेलो वंशो ददर्श, तेन लोकाः परमेश्वरात् परिभीय परमेश्वरे
तस्य दासे मूससि च व्यश्वसन् ।

15

१५० पञ्चदशोध्यायः।

१ मूससो गीतं २० तस्य गानं २२ तोयाभावः २४ मारास्ताने तिज्ञतोयप्राप्तिः काष्ठेन
तस्य मिथुनं २७ एलोमस्ताने शिविरस्यापनच ।

२ अनन्तरं मूसा इस्तायेलो वंशाच्च परमेश्वरमुद्दिश्य गीतमिदं गीता
जगदुः ।

अहं गीतं प्रगाथामि समुद्दिश्य परेश्वरं ।

खकीयो महिमा तेन खयमेव प्रकाशितः ।

हृथारोहा हृथाच्चैव निक्षिपाः सागराभ्यसि ।

२ परेशो मे बलं गीतं परिचाता च मेऽभवत् ।

मदीश्वरः स तस्मात्तं प्रशंसिष्याम्यहं ध्रुवम् ।

स ईशो मम तातस्य तद् वदिष्यामि तद्गुणान् ।

यिहोवाः परमेशो यः सर्वं कुरुते रथम् ।	३
फिरौणो रथसैन्यानि सागरे क्रिस्तवान् स हि ।	४
तन्मनोनीतसेनान्यो निमग्नाः स्फुरि सागरे ।	
आच्छादितेषु लोकेषु गम्भीरतो वराणिना ।	५
पाघाणाइव ते सर्वे तोयानामगमन् तलम् ।	
बलात्ते दक्षिणो हस्तः परेश गौरवं गतः ।	६
परेश दक्षिणो हस्तोऽचूर्ययत्ते रिपून् भृशं ।	
त्वद्विरुद्धगतान् लोकान् सुमहिमा व्यनाशयः ।	७
त्वत्सम्मेघितकोपामे नैतवत् भक्षिताच्च ते ।	
त्वद्वासारन्धवातेन तोयं गाढमजायत ।	८
अतिष्ठत् सेतुवत् खोतो घनीभूतमधोऽम्बु च ।	
तैरुक्तं रिपुभि वैगात् धरिष्यामो हि तान् वर्य ।	९
कामान्नः पूरविष्यामो विभव्यादाय लोठितम् ।	
खड्डान् निष्कोष्य नो हस्ता नाशविष्यन्ति तान् जनान् ।	१०
सिन्धुच्छादितास्तु त्वया निश्चासहंकृते ।	
सीसकानीव ते सर्वे गम्भीराम्बुतलं गताः ।	११
मध्ये देवगणं कोस्ति त्वत्समः परमेश्वर ।	
आदर्त्यः पवित्रलात् स्त्रयस्च भीतिदानतः ।	१२
आच्यर्थकर्मकारी च त्वत्समः कोत्र विद्यते ।	
स्वकीयदक्षिणो हस्ते त्वया शीघ्रं प्रसारिते ।	१३
सर्वे रिपुगणं तूर्णं जग्यास मेदिनी स्वयम् ।	
त्वं लोकान् परिमोच्य स्थान् छपया गमयस्थिपि ।	१४
त्वत्वित्वनिवासाय खबलात् तान् नयस्थिपि ।	
इति श्रुतिरे लोकाः परियास्यन्ति साध्वसं ।	१५
उद्दिग्भवे पिलेष्टीया जना मंक्षयन्ति निष्प्रितं ।	
चमलूसा भविष्यन्ति वृपाः सर्वे इदोमियाः ।	१६
कमयस्ता भविष्यन्ति भोयावो बलवद्वराः ।	
द्रवत्वं परियास्यन्ति किनान् देशनिवासिनः ।	१७
चासकम्पौ ततस्तेषु सर्वेषु निपतिष्यतः ।	
तव दोर्बलतसे हि स्यास्यन्ति ग्राववत् स्थिराः ।	१८
तान् विहाय प्रयास्यन्ति परमेश्वर ते जनाः ।	

- तान् सन्त्यज्य गमिष्यन्ति त्वल्कीरतसर्वमानुषाः ।
 १७ परेश्च ते स्थं वर्त्तु यत् स्थानं निर्मितं पुरा ।
 यच्च स्थानं पवित्रं ते कराभ्यां स्थापितं भुवि ।
 तत्राधिकृतश्चैले त्वं तान् जनान् वासयिष्यसि ।
 १८ सर्वकाले परेश्चैन राजत्वं प्रकरिष्यते ।
 १९ फिर्दौणोऽस्वा रथाः सिन्धुं प्राविश्चन् सादिनस्तथा ।
 तेषामुपरि सामुद्रं परेश्चैत्यमानवत् ।
 इखायेलीयसन्ताना ये ते शुष्केण वर्त्तना ।
 पारावारस्य मध्येन गमनं चक्रिष्ये प्रदैः ।
 २० अनन्तरं हारीणस्य भगिनी मरियम् भविष्यदक्ती कराभ्यां मृदङ्गं
 गृहीतवतो, ततोन्या योषितस्य सर्वां मृदङ्गान् गृहीत्वा वृत्यं कुर्व-
 २१ खस्तस्याः पञ्चाद् वर्हिं बभूवः । तदानों मरियम् ताभ्य इदं गीतं गातुं
 कथयामास,
 परेश्चरं समुद्दिश्य यूदं गीतं धगायत ।
 खकीयो महिमा तेन स्थयमेव प्रकाशितः ।
 हयारीहा हयाच्चैव निक्षिपाः सागराभ्यसि ।
 २२ अनन्तरं मूसा इखायेलो वंशान् सूफसामराद् आनीतवान्, ततस्मे
 श्रूत्प्रान्तरस्य दिशं गतवन्तः; प्रायेण दिनत्रयं प्रान्तरं गत्वा पानीयं
 न प्रापुः ।
 २३ पञ्चात् तेषु माराम् उपस्थितेषु तिक्ष्णताकाशणात् मारायाः पानीयं
 २४ पातुं न शेकुः, तलारणात् तस्य नाम मारा (तिक्ष्णतेवि) चक्रुः । चतो
 २५ लोकै मूससो विरुद्धं वाग्युद्धं छत्वा कथितं, वयं किं पास्यामः? तेन स
 परमेश्वरस्म् उद्दिश्य प्रार्थितवान्, तदा परमेश्वर एकजातीयं काष्ठं
 तं दर्शयामास, तदादाय मूसा जले निक्षिपवान्, ततस्तोयं मधुरं
 बभूव । तत्र स्थाने परमेश्वरस्तेषां कृते विधिं व्यवस्थाच्च निरूपयामास,
 २६ पुनस्तान् परीक्ष्य गदितवान्, यदि यूदं निजप्रभोः परमेश्वरस्य
 कथायां मनांसि निधक्षे, तस्य दृष्टौ यदुचितं तदेव कुरुथ, तस्याच्चायां
 मनांसि निधक्षे, तदीयां सकलव्यवस्थाच्च पालयथ, तर्हि मिस्तीथलोकान्
 अहं यान् यान् रोगान् भोजितवान्, तान् युग्मान् न भोजयिष्यामि,
 परमेश्वरोऽहमेव युग्माकम् आरोग्यकारः ।
 २७ अनन्तरम् एलोमं तेषुपस्थितेषु तत्र द्वादश प्रस्तवणानि सप्ततिः

खर्जूरपादपाञ्चासन्, तस्मात् ते तोयप्रसववणसमीपे शिविराणि स्थापयामासुः ।

16

१६ षोडशोध्यायः ।

१ खाद्यभावाद् इत्यायेला वंशस्य कलहः ४ खाद्यं वर्ष्यम् ईश्वरस्य प्रतिज्ञानं ५
सोकान् प्रति मूसस चाज्ञापनम् ईश्वरस्य तेजःप्रकाशनं ११ वर्जकपचिण्ठां प्रेषणं
मान्नावर्षणं १६ खाद्यस्य परिमाणनिरूपणं २१ पष्टदिनाय विशेष निरूपणं २७
सप्तमदिने खाद्यवर्षणमावः ३२ पात्रेषु मान्नारक्षणच्च ।

अपरं मिसर्देश्वर्यागानन्तरं द्वितीयमासस्य पञ्चदशदिने इत्यायेल् १
वंशीयसमाजस्य सर्वलोका एलीमो याचां विधाव एलीम् सीनयो-
रुभयो र्मथवर्त्तिनं सीनप्रान्तरम् उपस्थितवन्तः । तदानीम् इत्यायेल् २
वंशीयसमाजस्य सर्वे लोका मूसोहारोणयोः प्रतिकूलं प्रान्तरे व्यवदन्त ।
अपरम् इत्यायेला वंशारक्षाभ्यां कथयामासुः, वयं यदा मांसानां पाक- ३
पात्रनिकटे समुपविश्वन्तस्तुतिं यावत् अन्नम अभुग्महि, हाहा तदा
यदि वयं मिसर्देश्वरमेश्वरस्य हस्तेन अन्नियामहि; युवाम् एतत्-
समाजस्य सर्वलोकान् अस्मान् कुधया मारयितुम् वहिः प्रान्तरम्
आनयतम् ।

तदा परमेश्वरो मूससमवदत्, पश्याहं युग्मलूते आकाशाद् भक्ष- ४
ज्ञाणाणि वर्व्यामि, ततो लोका वहिर्गत्य दैवसिकनिरूपितपरिमाणानु-
सारेण भक्षाणि संग्रहीयन्ति, तेन ते मम व्यवस्थयाचरिष्यन्ति न वेति ५
तान् परीक्षिष्ये । षष्ठिदिने ते यद् आनेष्यन्ति, तस्मिन् पक्षे दिनं दिनं ६
यत् संग्रहीयन्ति, तस्य द्विगुणं भविष्यति । ततो मूसोहारोणो इत्या-
येलः सर्ववंशं जगदतुः, परमेश्वरो यत् युग्मान् मिसरो वहिरानवत्, ७
वत् युग्मामिः सायंकाले ज्ञायिष्यते । अपरं प्रातःकाले यूयं परमेश्वरस्य ८
महिमानं भक्षय, परमेश्वरं प्रति युग्माकं यद् वाग्युद्धं स तद्वौषीत्,
आवां कौ यत् यूयम् आवयोर्विरुद्धं वाग्युद्धं कुरुथ? पञ्चात् भूसाः ९
कथितवान् परमेश्वरः सायंकाले भोजनार्थं युग्मभ्यं मांसानि दास्यति,
प्रातःकाले वृप्तिपर्यन्तं भक्षाणि च दास्यति, परमेश्वरं प्रति युग्माकं यो
वाक्कलहः स तं श्रुतवान्, आवां कौ? आवयो र्विपरीतं नहि, किन्तु
परमेश्वरस्य विपरीतं युग्माकं वाक्कलहो भवति ।

अपरं मूसा हारोणं बभाषे, त्वम् इत्यायेल् वंशीयसमाजस्य निखिल- १०

लोकान् वद, यूर्यं परमेश्वरस्य समुखम् आगच्छत, स युग्माकं वाक्लह्वं
१० श्रुतवान् । इस्वायेल्वंशस्य समाजम् हारेण्यो यदा तद्वाक्यं वदति,
तदा तैः प्रान्तरं प्रति दृष्टिरकारि, मेघलम्भस्य मध्ये परमेश्वरस्य
तेजोदर्शिं च ।

११ परमेश्वरो मूससं गदितवान्, अहम् इस्वायेलो वंशानां वाक्लह्वम्
१२ अश्रीष्म् । त्वं तेभ्यः कथय, यूर्यं सायंकाले मांसानि भक्षिष्यथ, प्रातः-

काले भक्ष्यद्रव्यैस्तुप्तिं यास्यथ, तेनाहं युग्माकं प्रभुः परमेश्वर इति
१३ ज्ञास्यथ । अनन्तरं सम्यायां वर्तकपक्षिण्ण उपस्थाय शिविरस्थानं
१४ आसत्वन्तः, प्रातःकाले च सैन्यस्थानस्य चतुर्दिन्कु तुषाराः पेतुः । अन-
न्तरं पतिततुषारेष्यूर्ज्ञं गतेषु प्रान्तरभूमौ कुद्रा वर्तुला नीहाराइव
१५ कुद्रद्रव्याणि पतितान्यतिष्ठन् । ततः परम् इस्वायेलः सन्तानस्तानि
विलोक्य परस्परं जगदुः, मान् ह्व ? (किमेतत् ?) यतः किं तदिति ते न
विविदुः । ततो मूसाः कथितवान् परमेश्वरो युग्मभ्यं द्रव्यमतत् भोक्तुं
दत्तवान् ।

१६ अत्र परमेश्वरस्यैयमाच्चा, युग्माकम् एकैको जनो निजभोजन-
शक्तिं विज्ञाय तत् संगृहातु, अर्थत एकजनक्षते एकम् ओमरं

१० युग्माकं प्राणिनां संख्यानुसारेण निजनिजदूष्ये स्थितानां लोकानां छते
११ तत् संगृहीत । तत इस्वायेलो वंशास्त्रैव छतवन्तः, कच्चिद् अधिकं,
१२ कच्चिद् अल्पं समचिनोत् । पञ्चात् तैर्जनैरोमरेण तस्मिन् परिमिते,

१३ येनाधिकं संगृहीतं तस्याधिकं नाभवत्, येन चाल्पं संगृहीतं तस्याल्पं
१४ नाभवत्, इत्यं ते खस्त्वभोजनशक्त्यनुसारेण संजग्गजः । अनन्तरं मूसाः

१५ कथितवान्, युग्माकं कोपि प्रातःकालं यावत् तस्य किञ्चिदपि न स्थायथु ।

१६ किन्तु मूससोवाक्यं न गृहीत्वा केचित् प्रातःकालं यावत् किञ्चित् किञ्चित्
१७ स्थापयामासुः; तदा तत्र कीटा जज्जिरे, दुर्गन्धच्च बभूव; ततो मूसा-

१८ स्तेभ्यः कुद्रवान् । इत्यं प्रत्यहं प्रातःकाले ते खस्त्वभोजनशक्त्यनुसारेण
१९ तत् संगृहीतवन्तः, किन्तु प्रखरे दैत्रे सति तद् द्रवीबभूव ।

२० अनन्तरं षष्ठिदिने तैर्दिंगुणम् अर्थत एकैकजनक्षते ओमरदय-
२१ परिमितानि द्रव्याणि संगृहीतानि; तदा समाजस्य अधिपतय चागत्य

२२ मूससं ज्ञापयामासुः । ततो मूसस्तेभ्यः कथितवान्, परमेश्वर इत्याच्चाप-
२३ यत्, श्वः परमेश्वरस्य परिचेतो विश्वामवारी भविष्यति, तस्मात् युग्माकं
यद् भज्जनीयं तद् भज्जत, यत्र पचनीयं तत् पचत, अवशिष्यद्रव्यज्ञ

प्रातःकालार्थं स्थापयत् । तेन वे मूसस आच्चानुसारेण प्रातःकालपर्वन्तं १४ तत् स्थापयामासुः ; किन्तु तत्र दुर्गम्भी न बभूव, कीटाच्च न जज्जिरे । पश्चात् मूसाः कथयामास, यूयमद्य तत् भुञ्जोच्चं, यतोद्य परमेश्वरस्य १५ विश्वामवारः, अद्य प्रान्तरे किञ्चित् न लप्यच्चे । यूयं घट् दिनानि तत् २६ संग्रहीयत्वे; किन्तु सप्तमे दिने, अर्थतो विश्वामवारे तत्र जनिव्यते । तथापि कस्ति, कस्ति, सप्तमदिनेषि तत् संग्रहीतुं जगाम ; किन्तु २७ किञ्चिदपि न प्रातवान् । ततः परमेश्वरो मूससं जगाद्, यूयं मदीयाच्चां २८ विधिच्च पालयितुं क्रतिकालान् न मतिं करिव्यते? पश्चत् यः परमेश्वरो २९ युद्धाभ्यं विश्वामदिनं इत्तवान्, स घष्टदिने दिनद्योपयुक्तां खाद्यं ददाति ; तत्त्वाद् यूयं स्वस्वस्थाने तिष्ठत, युद्धाकं कोपि जनः सप्तमदिने स्वस्वस्था- ३० नात् न वहिर्भवतु । तदानीं लोकाः सप्तमदिने विश्वान्तवन्तः । अपरम् ३० इत्यायेतः सन्तानास्तस्य भव्यस्य नाम मात्रां छतवन्तः, सा मात्रा धन्या- ३१ काङ्क्षतः शुक्लवर्णा तस्या एसो मधुमिश्रितपिष्ठकवत् आसीत् ।

ततः परं मूसा गदितवान्, परमेश्वर एतद् आच्चापितवान्, मिसरो ३२ युद्धादानयनकाले प्रान्तरस्य मध्ये यदव्रमहं युधान् भाजितवान्, तद् यथा युद्धाकं पुरुषपरम्परया दर्शिव्यते, तदर्थे त्वं तेषां छते ओमरैक-परिमाणां मात्रां स्थापय । तदानीं मूसा हारोणम् यावादीत्, त्वम् ३३ पात्रमेकं गृहीत्वा एकौमरपरिमाणां मात्रां पूरयित्वा परमेश्वरस्य सम्मुखे निधेहि, सा युद्धाकं भाविपुरुषाणां निमित्तं स्थापयिव्यते । तदानीं हारोणो मूससं प्रति क्षयितादाः परमेश्वरस्याच्चाया अनुसारेण ३४ साक्षिपेटकस्य समीपे स्थातुं तां स्थापितवान् । इत्यायेतो वंशा निवास- ३५ देशपस्थितिं यावत् चत्वारिंशत् वत्सरान् तां मात्रां भुक्तवन्तः, किनान् देशस्य सीमोपस्थितिं यावत् तां खादितवन्तः । एक ओमर ३६ येषादप्यनाशः ।

१७ सप्तदशोध्यायः ।

17

१ रिफीदीमि तोयाभावात् लोकानां कलाहः ८ चत्वारेक् लोकानां पराजयः १४ परमेश्वरसुदिग्धं मूसोवेदिनिर्माणं ।

अबन्तरम् इत्यायेत् वंशीयसमाजस्य सर्वे लोका परमेश्वरस्याच्चानु- १ सारेण निरूपितपथेन सीनप्रान्तरात् याचां छत्वा रिफीदीमि गत्वा शिविरं स्थापयामासुः ; किन्तु तत्र स्थाने लोकानां पानार्थं तोयाभाव-

२ आसीत् । अतो लोका मूससा सार्जे वाक्तव्यं कुन्वा कथयामासु; असम्भवं पानीयं देहि तद् वर्यं पास्यामः ; ततो मूसाः कथितवान् वूर्यं ३ कुतो मया सार्जे वाग्मि दुर्धथ? कुतः परमेश्वरं परीक्षधे? तदानीं लोकात्तत्र स्थाने पानीयभावात् लघार्त्ताः सन्तो वाग्युद्भं छत्वा मूससे कथितवन्तः, त्वम् अस्मान् अस्माकं सन्तानान् पश्चिम्य प्रिपासया मार- ४ यितुं मिसर्देशात् कुत आनीतवान्? ततो मूसाः परमेश्वरं प्रार्थयमानः कथितवान्, एतेषां लोकानां क्वते किमहं करिष्यामि? ते मां प्रार्थेण ५ पाषाणै मौरवितुम् उद्यताः । तदानीं परमेश्वरो मूससं बभाषे, त्वं यथा यज्ञा तटिनीम् आहृतः, तां करेण गृहीत्वा इच्छायेत्वंशानां ६ प्राचीनान् सक्षिनः कुर्वन् लोकानाम् अग्ने याहि । पश्याहं होरेव- पर्वतस्योपरि तव समुखे खास्यामि, त्वं तं शैलम् आहृनिष्यसि, तेन ७ तस्मात् तीये निर्गते लोकात्तत्र पास्यन्ति । तदानीं मूसा इच्छायेतो ८ वंशस्य प्राचीनानां दृष्टौ तथैव छतवान् । अपरं परमेश्वरोऽस्माकं मध्ये विद्यते नवेति कथनेन इच्छायेतो वंशानां विवादकारणात् पर- ९ मेश्वरपरीक्षणकारणाच्च तस्य स्थानस्य नाम मसामिरीवे (परीक्षण- विवादाविति) छतवान् ।

१० तदानीम् अमालेक्लोका आग्ने रिफीदीमस्यान इच्छायेतो वंशै ११ सार्जम् अयुध्यन्, तदा मूसा यिहोशूर्यं गदितवान्, त्वम् अस्माकं मध्यात् मनोनीतान् मानुषान् गृहीत्वा अमालेको लोकैः सार्जे योद्धुं याहि; अहम् ईश्वरीयां यदिं करेण गृहीत्वा पर्वतस्य शिखरे १२ स्थास्यामि । तदा यिहोशूर्यो मूसस आज्ञानुसारात् अमालेको लोकैः सार्जम् अयुध्यत्, मूसा होरेणो ह्लरच्च पर्वतस्य पश्चिमोपरि समारह्यन् । १३ किन्तु यदा यदा मूसा निजकर्तृ ऊर्जीकरोति, तदा तदेच्छायेतो वंशो जयति, किन्तु निजकर्तयोरवरोहितयोरमालेको लोका जयन्ति । १४ अपरं मूससः करयो गुर्वीं भूतयोः, तैरेकं पाषाणम् आनीय तस्याध्य- स्यापितः; तदा मूसात्तस्योपरि समुपविष्टवान्, ततो होरेणह्लरयो- रेको जन एकदिशि तदन्यजनोऽन्यदिशि तस्य करावुत्याप्य द्विवन्तौ १५ तेन रवेरक्षणतिपर्यन्तं तस्य करो स्थिरोभूय स्थितवन्तौ । अतस्व यिहोशूर्योऽमालेकं तस्य लोकांच्च खड्डेन पराजितवान् ।

१६ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं गदितवान्, एतां कथां स्मरणार्थं पुस्तके लिख, यिहोशूर्यस्य कर्णगोचरे तत् पठ च; अहम् आकाशस्याधी-

भागात् अमालेकः स्मरणं लोप्यामि । अनन्तरं मूसा एकां वेदिं १५
निर्माय तस्या नाम यिहोवा-निषि (परमेश्वरो मम अजस्तरूपः) इति
कृतवान् । अपरं पुरुषपरम्परां यावत् अमालेका सार्वं परमेश्वरस्य १६
संग्रामो भविष्यतीमां कथां अजे लेखितुं आच्चापयामास ।

18

१८ अष्टादशोध्यायः ।

१ मूसः समीपं तस्य भार्यापुत्रञ्चशुराणामागमनं ० तेषां साक्षात्कारः तेषां यहणच
२५ मूसमं प्रति यित्रस्य सुमन्त्रणा तस्य स्वदेशगमनच्च ।

ईश्वरो मूससं प्रति निजलोकम् इखायेलो वंशं प्रति च कर्माण्येतानि १
कृतवान्, अपरं मिसरो देशाच्च इखायेलो वंशं वह्विः कुर्वन् आनीत-
वान्, एताः सकलाः कथाः अत्था मूससः अशुरो मिदीयनो याजको २
यित्रो निजगेहं प्रह्वितां मूससी जायां सिष्येतां तस्या द्वौ पुत्रौ च सङ्गे
मृहीतवान् । एतद्यो द्वयोः पुत्रयो ईकस्य नाम गर्भाम् (अच्छाने विदेशी) ३
यतः स कथितवान्, अहमितरस्मिन् देशे विदेशी भूतवान् । अन्यस्य ४
नामधेयम् इलीयेष्वर् (ईश्वरो ममोपकर्ता) यतः स कथितवान्, मम
पितुरीश्वरो ममोपकर्ता भवन् फिरौणः खड्डात् माम् उद्भृतवान् । ५
पञ्चात् मूससः अशुरो यित्रो मूससः सुतौ तौ द्वौ जायाच्च सङ्गे गृह्णन्
प्रान्तरं यस्मिन् स्थाने मूसाः शिविरं स्थापितवान्, तत्र स्थाने उर्धात् ६
ईश्वरस्य पर्वते तस्य समीपम् आजगाम । अपरस्य मूससे कथितवान्, ७
अर्हं तव अशुरो यित्रस्तव जाया च तया सार्वं तव द्वौ सुतौ च तव
समीपम् आगतवन्तः ।

तदानीं मूसा निजश्वशुरं साक्षात् कर्तुं वह्वि गत्वा तं प्रणम्य चुचुम्बे; ८
ततः परस्परं मङ्गलं पट्टा ते दूष्यं प्रविविशुः । अनन्तरं परमेश्वर ९
इखायेलो वंशकारणात् फिरौणं प्रति मिस्तीयान् प्रति च किं किं कृत-
वान्, वर्त्मनि तान् प्रति कोटक् प्रसिद्धोऽभूत्, परमेश्वरस्य केन
प्रकारेण तान् उद्भृतवान्, एताः सकलाः कथा मूसा निजश्वशुरं
आपयामास । तत्र परमेश्वरो मिस्तीयाणां करेभ्य इखायेलो वंशम् १०
उद्भृत्य तेषां मङ्गलं कृतवान्, एतेषां कृते यित्रो इतीवाक्तादितो बभूव ।
अपरं स कथितवान् यः परमेश्वरो मिस्तीयाणां फिरौणच्च करेभ्यो युद्धान् ११
उद्भृतवान् स धन्यः । मिस्तीयाणां करेभ्यः स्वकीयलोकानाम् उद्भारयिता
परमेश्वरः सर्वदेवताभ्यो महान् इत्यहम् इदानीं ज्ञातवान् ; यतस्ते १२

यस्मिन् अभिमानं कृतवन्तरतस्मिन् स तेषाम् उपरि जयो वभूव ।
१२ अनन्तरं मूससः श्रशुरो यथा ईश्वरम् उद्दिश्य हैमं नैवेद्यस्त्र कृतवान्;
अपरं हारीण इत्यायेतो वंशस्य प्राचीनलोकात्थ आगत्य ईश्वरस्य
समुखे मूससः श्रशुरेण सार्द्धं भोजनं चक्षुः ।

१३ परेऽहनि मूसा लोकानां विचारं कर्तुम् उपविवेश, तदा लोकाः
१४ प्रातःकालम् आरभ्य सन्ध्यां यावत् तस्य समुखे स्थितवन्तः । ततो
मूससः श्रशुरो लोकान् प्रति तस्य सर्वे यवहारं दिलोक्य कथयामास,
त्वं लोकैः सार्द्धं कीटक् यवहरसि? त्वं कृत शक्ताक्षी उपविशसि? सर्वे

१५ लोका आ प्रातःकालात् सन्ध्यां यावत् तव समीपे कुतस्तिष्ठन्ति? ततो
मूसा निजं श्रशुरं कथितवान्, लोका ईश्वरस्य विचारं प्रदृशं भम
१६ सन्निधिम् आगच्छन्ति, तेषां कस्मिंश्चत् विवादं जाते भम समीपम्

आगच्छन्ति; ततो वादिप्रतिवादिनो विचारथात्यहम्, अपरम् ईश्व-
१७ रस्य सर्वा विधिवस्यात्तानहं ज्ञापयामि । अनन्तरं मूससः श्रशुरः
१८ कथयामास, त्वं यत् करोषि, तद् भद्रं नहि । त्वं तव सङ्गिनो लोका-

च्चेभये क्षीणा भूविष्यथ, यत् इदं कार्यं त्वदीयशक्तिः गुरुतरं;
१९ एतत् त्वम् एकाक्षी कर्तुम् अशक्तोसि । अतएव भम कथायां मनो

निधेहि, त्वामहं बुद्धिं दर्शयामि, तत् ईश्वरस्त्रव सहायो भूविष्यति,
अपरम् ईश्वरस्य समुखे त्वं लोकानां प्रतिनिधिः सन् तेषां कथा ईश्वरं

२० ज्ञापय । त्वन्तु तान् विधिं यवस्यात्त्र समुपर्दिश, तेषां गन्तव्यमार्गं
२१ कर्तव्यं कर्मच तान् दर्शय । अपरं त्वं सर्वेषां मध्यात् कर्मकुशलमान-

वान् अर्थात् ईश्वराद् भीरुन् सत्यवादिनो लोकान्
मनोनीतान् क्षत्वा तेषामुपरि सहस्रपतीन् शतपतीन् पञ्चाशत्पतीन्

२२ दशपतीन् कुर्वन् नियोजय । अपरं ते सर्वदा लोकान् विचारयिष्यन्ति;
किन्तु कस्मिंश्चित् महाविचारं उपस्थिते तं तव समीपम् आनेष्यन्ति,

कुत्रान् सर्वविचारान् ते करिष्यन्ति, तेन ते त्वया सह भारं वक्ष्यन्ति,
२३ तेन तव कर्म लघु भूविष्यति । यदि त्वम् ईदृशं करोषि, ईश्वरस्त्र

तादृशं कर्तुं त्वामादिश्चति, तर्हि त्वं सोऽुपश्यसि; अपरम् एते सर्वे

२४ मानुषात्त्र क्षेमेण निजस्थानं गमिष्यन्ति । ततो मूसाः श्रशुरस्य वचने
२५ मनो निधाय तस्य वाक्यागुसारेण कर्म क्षतवान् । ततः परं मूसाः

सर्वेभ्य इत्यायेतो वंशेभ्यः कर्मकुशलान् मानवान् मनोनीतान् क्षत्वा
मनुजानां मध्ये मुख्यान् अर्थतः सहस्रपतीन् शतपतीन् पञ्चाशत्-

पतीन् दशपतीन् क्वत्वा नियोजयामास । तेन ते सर्वदा लोकानां २६
विचारान् कुर्वन्ति ; दुर्बोधविचारान् मूससः समीपम् आनयन्ति ;
किन्तु स्थं चुद्गुच्छकथानां विचारान् कुर्वन्ति । अनन्तरं मूससा २७
निजश्वसुरे विष्टुष्टे स निजस्थानं प्रति प्रतस्थे ।

19

१९ ऊनविंश्शोध्यायः ।

१ मनुजेषु सीनयपर्वतम् उपगतेषु तान् प्रतीच्छरस्य संवादः ७ जनानां क्वते मूसस
ईश्वरं प्रति उत्तरं १० मानुषान् पवित्रान् कर्तुं पर्वतं न स्पृष्टुच्च आज्ञापनं १४
मानवानां ससर्वं पर्वतोपरीच्छरागमनन्तः ।

मिसरो देशाद् प्रस्थानकरणात् परं छत्रीयस्य मासस्य प्रथम- १
दिने इखायेलो वंशाः सीनयप्रान्तरम् उपस्थितवन्तः । ते रिकीदीभी २
याचां क्वत्वा सीनयप्रान्तरम् प्राप्य तत्र प्रान्तरे शिविरं स्थापयामासुः ;
इखायेलो वंशास्तस्य पर्वतस्य समुख एव शिविरं स्थापयामासुः । ३
ततः परं मूससीश्वरस्य समीपम् आरुषे, परमेश्वरः पर्वतात् तमा- ४
ह्य जगाद्, त्वं याकूबः सन्तानान् इदं वाक्यं वद, इखायेलो वंशान् ५
इति ज्ञापय । अहं मित्रीयान् प्रति वत् वत् कृतवान्, यथा ६
चोत्क्रोशः पक्षी पक्षाभ्यां, तथा युधान् वहन् निजसमीपम् आनो- ७
दवान् तद् यूयं दृष्टवन्तः । इदानीं यदि यूयं मम कथां पूर्णुय, मम ८
नियमच्च पालयथ, तदा सर्वस्यां पृथिव्यां मम सत्यामपि यूयं सर्वेभ्यो ९
लोकेभ्यो मम विशेषाधिकृता भविष्यथ, मम निमित्तं याजकानाम् एको १०
राजवंशः पवित्रजातिच्च भविष्यथ, एताः सर्वाः कथा इखायेलो ११
वंशाय त्वं कथय ।

तदानीं मूसा आगत्य लोकानां प्राचीनान् आह्य परमेश्वराज्ञानुसा- १२
रेण ताः सर्वाः कथास्तेवां समक्षं प्रस्तुतवान् । ततः सर्वे लोका युगपद् १३
च्छ्रीकृत्य कथयामासुः, परमेश्वरो यानि वाक्यानि कथितवान्, तानि १४
वयम् आचरिष्यामः । मूसाः परमेश्वरस्य समीपे तेषां वचनानि निवे- १५
दयामास, तदा परमेश्वरो मूससे कथितवान्, अहं निविडपर्योदेन तव १६
समीपम् आगत्य तथा सार्वदं वाक्ये वदिष्यामि, ततो ते मानवास्तव्या सार्वदं १७
मम संलापस्य श्रोतारो भूत्वा सर्वदा त्वयि प्रत्येष्यन्ति; पञ्चात् मूसा १८
मानवानां वाक्यानि परमेश्वरं ज्ञापयाच्चकार ।

तदानीं परमेश्वरो मूससं आह्यतवान्, त्वं मनुजानां समीपं गत्वाद्य १९

परदिनच्च यावत् तान् सर्वान् पवित्रीकुरु ते च वसनानि धौतानि
 ११ छात्वा छतीयदिननिमित्तं सर्वे सुसज्जा भवन्तु ; यस्मात् छतीये दिने
 परमेश्वरः सकलमानवानां समक्षं सीनयधराधरस्योपरि समवरोच्यति ।
 १२ तस्मात् लं मानवानां चतुर्दिन्कु सीमानं निरूप्य वचनमिदं व्याहृत, यूयं
 धराधरम् आरोढुं तस्य सीमां स्यृश्युच्च सावहिता भवत, यतो यः
 १३ कस्ति धराधरं स्यृच्यति सोऽवश्यं हतो भविष्यति । तस्मात् क्रापि तं
 करेण न स्पृश्यतु यदि स्पृशति तर्हि स पाषाणाघातेनावश्यं मरि-
 ष्यति, यदा वाणीन विद्वा भविष्यति, पशु भवेत् मानुषो वा भवेत्, स
 कदाचन न जीविष्यति ; तृणां वादितायां ते धराधरस्य समीपम्
 आगमिष्यन्ति ।

१४ अनन्तरं मूसा धराधराद् अवरुद्धा मानवानां समीपम् आगथ तान्
 १५ पवित्रीकृतवान् ; ते च निजवसनानि धौतानि छतवन्तः । पञ्चात् स
 मनुजान् व्याहृतवान् यूयं छतीयदिनकृते सुसज्जा भवत, निजनिज-
 १६ भार्याधाः समीपं मा ब्रजत । ततः परं छतीयदिनस्य प्रातःकाले जाते
 तडित्वत्स्तनितं तृडित् धराधरोपरि निविडजीमूता अतीवोचैःस्वरेण
 तृटीनिर्वैष्ट्यं भवितुम् आरेभिरे, तेन शिविरस्थिताः सर्वे मनुजा
 १७ वेषमाना अभवन् । तदानीं मूसा ईश्वरं साक्षात् कारयितुं मानवान्
 १८ शिविरात् वहिः कृतवान् ते च भूधरस्याधः स्थितवन्तः । तदा सीनय-
 धराधरो धूममयो बभूव; यतः परमेश्वरस्तशिखरे वक्षिनावरुद्धवान्;
 अपरं चुक्षीधूमश्व तस्मात् धूम उदगच्छत् तेन कृत्स्नो भूधरोऽतीव कम्पि-
 १९ तुम् आरभत । पञ्चात् क्रमात् तृटीनिर्वैष्ट्योऽतीव वडिमेतुम् आरेभे;
 तदानीं मूससा कथायां कथितायाम् ईश्वर आकाशवाचा तदुत्तरं व्याज-
 २० हार । अनन्तरं परमेश्वरे सीनयधराधरम् अर्थतो भूधरस्य शिखरस्
 अवरुद्धे, तत्र स्थाने स मूससम् व्याहृतवान् ; ततो मूसा आरुरोह ।
 २१ तदानीं परमेश्वरो मूसेसं गदितवान्, मनुजानां बहवो यथा न विन-
 श्यन्ति, एतदर्थं लम् अवरुद्धा परमेश्वरदर्शनाय सीमानं लङ्घितुं तान्
 २२ निवारय । ये याजकाः परमेश्वरसमक्षम् आगमिष्यन्ति, तेषाम्
 उपरि यथा स नाकामति, तन्निमित्तं ते ऽपि स्वान् पवित्रान् कुर्वन्तु ।
 २३ ततो मूसाः परमेश्वरं व्याजहार मानवाः सीनयधराधरम् आरोढुं
 न शक्नुवन्ति; यतो भूधरस्य सीमां निरूपयत तां पवित्रां कुरुतेति
 २४ त्वगस्मान् आज्ञापयः । तदा परमेश्वरस्तस्मै कथितवान्, याहि त्वमव-

रोह, पञ्चात् लम् हारोणेन सार्जम् आरोह ; किन्तु याजकानां मनु-
जानाच्चोपरि परमेश्वरो यथा नाक्रामति. तदर्थे ते तस्य समीपम् आगन्तुं
सोमानं नातिक्रामन्तु । तदा मृसा मानुषाणां समीपम् अवरुद्ध तान् २५
ताटग् आचापयामास ।

20

२० विशेषाध्यायः ।

१ दशानाम् आज्ञानां प्रथमो भागः १२ तासां द्वितीयो भागः १४ मानुषाणां भयं
तान् प्रति सूसुः सान्त्वनावाक्यं २२ देवपूजानिषेधः २४ वेदिनिर्माणे विधियः १

अनन्तरम् ईश्वर एताः कथाः कथयामास, दास्यगेहाद् अर्थते २
मिसर्देशाद् त्वदीयोद्वारयिताहमेव तव प्रभुः परमेश्वरः २

मम साक्षात् तव काचिदन्या देवता न तिष्ठतु । निजार्थं काच्छित् ३
तक्षितप्रतिमाम् अर्थात् उपरिस्ये खर्मे वा नीचस्थायां पृथिव्यां वा धरण्या ४
अधःस्ये तोये स्थितस्य कस्यचित् वस्तुनो मूर्त्ति मा निर्माहिति । ता न नम्, ५
ता न सेवस्य, यतोहं तव प्रभुः परमेश्वरः खगौरवरक्षी, ये पिण्डलोका ६
माम् ऋतीयन्ते, टवीयचतुर्थपुरुषान् यावत् तेषां सन्तानेभ्योऽधर्म- ७
फलदाता ; किन्तु ये मयि प्रीयन्ते ममाज्ञात्मा पालयन्ति तेषां सहस- ८
पुरुषान् यावत् दयाकृद्दहं । त्वं निजप्रभोः परमेश्वरस्य नाम निर- ९
र्थकं मा गृहाण, यतो यः काच्छित् तस्य नाम निष्प्रयोजनं गृज्ञाति, १०
परमेश्वरस्त निरपराधीति न गमयति । विश्रामदिनं स्मरन् परिचीकुरु । ११
घड्दिनानि ऋमित्वा तव वाणिज्यादि सर्वे कर्म कुरु ; किन्तु सप्तमदिनं १२
तव प्रभोः परमेश्वरस्य विश्रामदिनमेव, तस्मिन् त्वयावा तव पुत्रेण वा १३
तव दुहित्रा वा तव दासेन वा दास्या वा पशुना वा द्वारवर्त्तिना १४
विदेशिना केनापि किमपि कार्यं मा क्रियतां । यतः परमेश्वर आकाशं १५
पृथिवीं सागरं तच्चधस्थानि सकलवस्तुनि च घड्भिर्दिनैर्निर्माय १६
सप्तमे दिने विश्रान्तवान् एतत्कारणात् परमेश्वरो विश्रामदिनं वरं १७
दत्त्वा प्रविचीकृतवान् ।

त्वं निजपितरं मातरच्च सम्बन्धस्य, तेन तव प्रभुः परमेश्वरो यं देशं १८
तुभ्यं दास्यति, तस्मिन् देशे तव दीर्घकालम् आयु भविव्यति । नरहत्यां १९
मा कार्योः । परदारान् मा गच्छ । चौर्यं मा कार्योः । खस्य समीप- २०
वासिनो विश्वदं मिथ्यासाक्षं मा देहि । खस्य समीपवासिनो गैहे २१

१७ लोभं मा कार्षीः ; खस्य समीपवासिनो जायायां वा दासे वा दास्यां
वा गवि वा गर्दभे वा कस्मिंचित् वस्तुनि लोभं मा कार्षीः ।

१८ तदानीं सर्वे मानवा जीमूतस्तनितं तडिनं तूरीनिस्तनं धूमयुक्तं
१९ धराधरस्त्र दृष्टवन्तः, दृष्टा च एथग्र भूत्वा दूरे स्थितवन्तः; ततो मूससे
कथितवन्तः, त्वम् अस्माभिः सार्वं कथां कथय, तां वयं आश्यामः,
किन्त्वोश्चरोऽस्माभिः सार्वं कथां न कथयतु, ने चेत् वयं मरिष्यामः ।

२० ततो मूसा मानुषान् अवदत्, मा भैष्ट, युआन् परीक्षितुं, युआभि वंत्
पापं न क्रियते तदर्थं स्त्रीयं भयानकत्वं युश्चाकं चक्षुर्गोचरीकर्तुच्चेष्वरः
२१. खयमागतवान् । तदानीं लोका दूरे तिष्ठन्त आसन्, किन्तु यत्र स्थान
ईश्वर आसीत्, तस्य घोरान्धकारस्य समीपं मूसा जगाम ।

२२ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं जगाद, त्वम् इस्त्रायेलो वंशान् वाचमिमां
ब्रूहि, अहं गगणे तिष्ठन् युआभिः सार्वम् आलपम् इति यूयं खयं
२३ दृष्टवन्तः । अतो युआभि मूसमक्षं दुर्बर्णमूर्तयो मां क्रियन्तां, खाय
सुवर्णमूर्तयो वा मा क्रियन्तां ।

२४ त्वं मदर्थं मृण्यीम् एकां वेदिं निर्माहि तदुपरि हव्यस्य मङ्ग-
लस्य च नैवेद्यं निधेहि मेवगवादीन् उत्सृज च । अहं यत्र यत्र स्थाने
खनाम स्मारयिष्यामि तत्र तत्र स्थाने त्वत्समीपमागत्य त्वामाप्निष्यं
२५ वदिष्यामि । अपरं यदि त्वं मन्त्रिमित्तं पापाणमयीं वेदिं निर्माया-
त्तर्हि तक्षितपापायैतां मा निर्माहि यस्मात् तेष्वस्त्राधाते द्वाते वेदि-
२६ रपविच्चा भविष्यति । मम वेद्युपरि यत् तत्र नमत्वं न दृश्यते तदर्थं
तया तदुपरि सोपानेन नाश्यतां ।

21

२१ एकविंश्तीव्यधायः ।

१ दासानधि व्यवस्था ० दासीरधि व्यवस्था १२ नरहत्याकथनं १६ नरचौर्यकथनं १७
पिण्डमातृपत्नकथनं १८ आघातमधि व्यवस्था २० दण्डनेन दासदासीः प्रत्याघातस्य
अवस्था २१ गर्भिणीं प्रत्याघातस्य अवस्था २६ दासदासीः प्रति प्रहारस्य व्यवस्था २८
गोरावातस्य अवस्था २३ खातमधि व्यवस्था २५ गां प्रत्याघातस्य अवस्था च ।

१ अपरं तान् एता व्यवस्था चादिश । केनचित् क्रीत इत्रीयदासः घट्
२ वत्सरान् यावत् सेवित्वा सप्तमवत्सरे विना मूल्यं मुक्तोभूय गन्तुं
३ व शक्यति । यदि स एकाक्षागतोऽस्ति तर्हेकाकी गमिष्यति ; यदि च व्यू-
४ भार्य आगतोऽस्ति तर्हि तस्य जायापि तेन साकं वहिर्गमिष्यति । किन्तु

यदि स खप्रभुना विवाहितोऽस्ति तस्या जायायाः पुत्रकन्यास्त्र जाताः सन्ति, ५
तर्हि तस्यां योषिति तस्या बालकेषु च तस्य प्रभोरधिकारी भविष्यति,
दास एकाकी वहिर्गमिष्यति । यदा निजप्रभौ खजायायां बालकेषु १०
चाहमतीव प्रीये मुक्तीभूय न यास्यामि वाचमेतादृशीं स दासो यदि स्युं
वदेत्, तर्हि स प्रभुस्तं विचारयितुः समक्षं नयेत्, तत्र तस्मिन् दारस्य १५
पार्श्वस्थाकाशस्य वा समीपे स्थापिते तस्य प्रभुः स्तुचिदारा तस्य कर्णे छिद्रं
करिष्यति ततः स तेन चिरकालं सेवितयः ।

अपरच्च यदि केनचित् दासी भवितुं निजकन्या विक्रीयेत तर्हि सा ७
दासाइव न विसर्जनीया । तस्याः प्रभौ तां विवोढुं प्रतिश्वातेषि तां ८
प्रति यदि स न सन्तुष्टेत् तर्हि सा मुक्तीभवतु, तां प्रति प्रवचना-
करणात् स अन्यजातिषु तद्विकायाधिकारी न भविष्यति । यदा स ९
प्रभु यदि निजात्मजं तां विवाहयितुं प्रतिजानीयात्, तर्हि स तां १०
कन्यावत् व्यवहरिष्यति । यदा स यद्यनां स्त्रियमपि तं विवाहयेत् ११
तथापि तस्या अन्नवसनयोवित्पुरुषव्यवहाराणामन्यथा कर्तुं न शक्यति ।
यदि तेषां चयाणां कर्मणामन्यथा कुर्यात् तर्हि सा दासी विना मत्यं १२
मुक्तीभूय गमिष्यति ।

यदि कस्त्रिन् प्रहरेण कञ्चन मनुजं हन्ति तर्हि स बध्यो भविष्यति । १३
यदि तं मारयितुं न यतेत किन्तु तस्य करेण दैवात् स मियेत तर्हि १४
यत् स्थानं पलायितुं त्वं शक्षसि तादृशं स्थानं त्वत् वृत्तिं निरूपयिष्यामि ।
किन्तु कस्त्रित् कपटं विधाय निजसमीपवासिनं प्रहर्तुं दुःसाहसं चेत् १५
कुर्यात् तर्हि तं हन्तुं स मम वेद्याः समीपादपि त्वया नेतव्यः । यदि १६
कस्त्रिन् निजं पितरं मातरं वा प्रहरेत् तर्हि स बध्यो भविष्यति ।

यः कस्त्रित् मानुषं चोरयित्वा विक्रीणाति, यस्य चाधिकारे स मानुषः १७
ग्राप्यते, द्वावेतौ जनौ बध्यो भविष्यतः ।

या निजपितरं मातरं वा श्रपेत स बध्यो भविष्यति । १८

अपरच्च कस्त्रित् विवादसमये यं कञ्चन पाघाणेन मुष्टिना वा समा- १९
हन्ति स यदि न मृत्वा श्वागतः सन् पञ्चाद् उत्तिष्ठन् यद्विमवलम्य २०
वहिच्चलेत् तर्हि स प्रहर्ता निर्देषो भविष्यति किन्तु तस्य कर्महाने-
च्चिकित्सायास्त्र ययस्तेन दातव्यः ।

यः खदासं दासीं वा यथा प्रहरति तत्प्रहारसमये स दासो यदि २१
मियेत तर्हि सोऽवश्यं दण्डनीयो भविष्यति । किन्तु दिनमेकं दद्यं वा स २२

दासो यदि जीवेत् तर्हि स दण्डनीयो न भविष्यति यतः स मूल्ये-
नाक्रीयत ।

२२ विवदमानेन केनचित् गर्भिण्यां प्रहृतायां यदि तस्या गर्भः पतेत्
किन्तु तदन्या काचित् आपन्न जायेत तर्हि स तस्याः स्त्रियाः पत्न्यु-

र्वाक्यानुसारेण दण्डितः सन् विचारकानां समक्षं दण्डस्य धनं दास्यति ।

२३ यद्वा काचित् आपत्ति र्घटेत तर्हि प्राणानां विनिमयेन प्राणा लोचनस्य

२४ विनिमयेन लोचनं दन्तस्य विनिमयेन दन्तः शब्दस्य विनिमयेन शब्दः

२५ पादस्य विनिमयेन पादस्त्रेन त्वक्षयाः, तथा दाहनस्य विनिमयेन

दाहनं द्रवस्य विनिमयेन द्रवं ताङ्गनस्य विनिमयेन ताङ्गं तेन

भोक्षयानि ।

२६ केनचित् निजदासस्य दास्या वा लोचन आहते यदि तत् नश्येत्

२७ तर्हि तस्य लोचननाशात् स मोचयितव्यः । आधातेन खदासस्य दास्या

वा दन्ते भमे तद्वन्तभंगकारणात् स मोचयितव्यः ।

२८ गवा नरे नार्थां वा इड्डेणाहते स यदि मियेत तर्हि सा गौः पाषाणा-

घातेन बध्या भविष्यति तस्याः पललमभूयं भविष्यति, किन्तु गोखामी

२९ दण्डो न भविष्यति । सा गौः प्राक् इड्डेणाहन्तीति यदि तस्याः खामिने

प्रमाणमस्य दीयेत तेनाबद्धया तथा कस्त्रित् नरे नारी वाहन्येत तर्हि

सा गौः पाषाणैर्बध्या भविष्यति तस्याः खामी च बध्या भविष्यति ।

३० यदि तस्य प्राणक्षते प्रायस्त्रित्वं निरूप्येत तर्हि स प्राणमुक्तये निरू-

३१ पितं सर्वं मूल्यं दास्यति । तथा गवा यदि कस्त्रित् सुतो दुहिता वा

३२ इड्डेणाहन्येत तर्हि तद्विधेरनुसारात् तस्या दण्डो भविष्यति । यदि तथा

गवा कस्त्रित् दासो दासी वा इड्डेणाहन्येत तर्हि गोखामी तदीय-

प्रभवे चिंश्टत् प्रेकलरूपं दास्यति किन्तु गौः पाषाणैर्बध्या भविष्यति ।

३३ यदि कस्त्रित् खगर्त्तम् अनाच्छादितं कुर्यात् खनित्वा वा तं नाच्छादयेत्

३४ तदा तत्र गवि गर्वं भूये वा पतिते तद्रूतस्य खामी पशुखामिने रूपमूल्यं

दास्यति किन्तु स मृतपशुस्तस्य भविष्यति ।

३५ एकस्य नरस्य गवान्यस्य गौः इड्डेणाहता यदि मियेत तर्हि तौ

जीवन्तों गां विक्रीय तन्मूल्यं अंशद्वयं करिष्यतः तां मृतगाम्भ द्यंशेन

३६ विभज्य ग्रहीयतः । किन्तु गौः प्राक् इड्डेणाहन्तीति यदि प्रमाणी भवेत्

तथा तत् खामी तां न बधीयात् तर्हि स तस्या विनिमयेनान्यां गां दास्यति

किन्तु सा मृता गौखस्य भविष्यति ।

२२ द्वाविंशोध्यायः ।

22

१ चौर्थमधि व्यवस्था ५ इनिमधि व्यवस्था ७ समर्पितवस्त्रधि व्यवस्था १० समर्पित-
पशुमधि व्यवस्था १४ कठणमधि व्यवस्था १६ अभिचारिणमधि व्यवस्था १८ डाकिनी-
मधि व्यवस्था १९ पशुपतिङ्गारमधि व्यवस्था २० देवार्चामधि व्यवस्था २१ विदेशि-
विधवापिद्वीनानधि व्यवस्था २४ कठणवन्धकावधि व्यवस्था २८ विचारकानधि
व्यवस्था २९ प्रथमजातफलमधि व्यवस्था ३१ द्विन्नायभोजनस्थ निषेधयः ।

केनचित् चौर्थं छत्रा गवि मेषे वा हते विकीर्ते वा गोरेकाया १
विनिमयेन पञ्च गावः मेषस्यैकस्य विनिमयेन चत्वारो मेषास्तेन दातव्याः ।
सन्धिं छन्तन् धृतः स्तेनः केनचित् यदि हन्तेत तर्हि स नरबधपापी २
न भविष्यति । किन्तु यदि रवावुदिते तं हन्तात् तर्हि स नरबधजपापी ३
भविष्यति; तस्मारेण चौर्थवद्यं परिशोधनीयं, किन्तु यदि तस्य करे किमपि
न तिष्ठेत् तर्हि चौर्थहेतोः स विक्रायिष्यते । गोगर्दभमेषादिचौर्थवस्तु ४
यदि चौरस्य स्थाने जीवल्लभेत तर्हि तेन तद्विगुणं दातव्यं ।

क्षेत्रं द्राक्षाक्षेत्रं वा भोजयितुं केनचित् व्यक्तः पशु यद्यन्यस्य क्षेत्रे ५
चरेत् तर्हि तद्विनिमयेन खक्षेत्रस्योत्तमं शस्यं वा निजद्राक्षाक्षेत्रस्योत्तमं
फलं तेन दातव्यं ।

केनचित् कण्टकवने घङ्गौ दत्ते यदि कस्यचित् धान्यराशि वा ६
बर्द्धमानं शस्यं क्षेत्रं वा तेन वक्षिना दह्येत, तर्हि सोभिदातावश्यं
तन्मूल्यं दास्यति ।

निजसमीपवासिनः स्थाने निक्षिपानि परभूषणानि मुद्रा वा यदि ७
तस्य एहात् केनचित् चौर्थेन स च चौरो धार्थेत तदा स तद्विगुणं
दास्यति । यदि चौरो न धार्थेत तर्हि एहस्तामिना समीपवासिनो ८
वस्तुनि प्रति करः प्रसारितो नवेति ज्ञातुं स विचारयितुः समक्षम्
आनायिष्यते । तथा विश्वासधातमधि फलतो गोगर्दभमेषवस्त्रादि यत् ९
किञ्चन इहारितं वस्त्रधि यदि कच्चित् कथयेत् ममेदमिति तर्हि इयो
र्वाक्ये विचारयितुः समीपमुपस्थिते विचारयिता यमेव दोषिणं कुर्यात्
स खसमीपवासिने तद्विगुणं प्रदास्यति ।

केनचित् खगर्दभे गवि मेषेन्यस्मिन् पशौ वा समीपवासिनः स्थाने १०
पालनार्थम् अपिते यदि सर्वेषाम् असमक्षं स पशु नियेत हिंस्येत ताज्येत
वा, तर्हि समीपवासिनो वस्तुनि मया हस्तो नार्यित इत्युक्ता एकोन्यस्य ११
समक्षं परसेश्वरनाम्ना शपथं करिष्यति, तदा पशुस्त्रामी तं शपथं ग्रही-

१२ थति परिशेषं न लस्यते । किन्तु यदि तस्य समीपात् कस्त्रित् चेर-
१३ येत् तदा स तस्य खामिने तन्मूल्यं दास्यति । यदि पशु विदीर्घेत तर्हि-
स तत् प्रमाणो छाव तस्य विदीर्घस्य पशो मूल्यं न दास्यति ।

१४ यदा कस्त्रित् खसमीपवासिनः पशुं याचिला गृह्णाति, तदा तस्य
१५ खामिनि तेन साकं न तिष्ठति यदि तस्य हानि मूल्यं वीं जायेत तर्हि स
१६ तस्य मूल्यमवश्यं दास्यति । किन्तु यदि तस्य खामी तस्य समीपे तिष्ठेत्
१७ तदा तस्य मूल्यं स न दास्यति, यदि स पशु भाटकार्थम् चानीत-
१८ तर्हि भाटको दातव्यः ।

१९ यदि कस्त्रित् अवाग्रहात् कन्या प्रतार्थं तया सह शेषेत तर्हि स तस्याः

२० कन्यायाः शुल्कं दत्त्वा तां विवद्यति । यदि तां तं विवाहयितुं तस्याः पिता
नानुमतिं कुर्यात् तर्हि कन्याशुल्कस्य व्यवस्थानुसारात् स रूप्यं दास्यति ।

२१ डाकिनीं जीवन्तीं न स्यापय ।

२२ पशुना सह गृहास्त्रदवश्यं बध्यो भविष्यति ।

२३ यः कस्त्रित् केवलं परमेश्वरं विना कस्त्रैचित् देवाय वलिं ददाति स
उग्रदण्डं प्राप्यति ।

२४ त्वं विदेशिनं मा लिङ्गीयात्तं नोपद्वृह्याः यस्मात् यूयमपि मिसर्देशे

२५ विदेशिन आत्त । त्वं काच्चन विधवां पिटहीनबालकं वा मा लिङ्गीयाः ।

२६ केनापि प्रकारेण तस्मिन् क्लिष्टे स यदि मत् सन्निधौ प्रार्थयेत तदाहं तस्य

२७ प्रार्थनामवश्यं श्रीष्टामि । मम ऋधे प्रज्वलिते युध्यानहं खड्डेन मरयि-
ष्यामि च तेन युध्याकं जाया विधवा भविष्यन्ति सन्तानाच्च पिटहीना
भविष्यन्ति ।

२८ मदीयलोकानां भध्ये तव समीपवासिने कस्त्रैचित् दरिद्राय यदि

२९ त्वम् ऋणं दद्यात्तर्हि तमनि कुषीदयाहीव मा भवेः, तस्मात् कुषीदं

३० मा गृह्णाण । यदि त्वं खसमीपवासिनो वसनं बन्धकत्वेन गृह्णीया-

३१ स्तर्हि सूर्यास्तगमनात् प्राक् तस्मै तदसनं पुन देहि । यस्मात् तत् तस्या-
दितीयम् आच्छादनं नम्रतारोधकच्च, स कस्मिन् श्रेष्ठते? स यदि मत्-
३२ सन्निधौ प्रार्थयेत तर्हि मम दयालुत्वात् तत् श्रीष्टाम्यहं ।

३३ विचारयितारं मा निन्द, खीशलोकानां सुखं मा शप्त्वा ।

३४ तव प्रथमं पश्चापलं ब्राह्मारसच्च निवेदयितुं मा विलम्बस्तु, तव

३५ प्रथमजातपुत्रान् मम्हं देहि च । खगोमेषवत्सान् प्रति तथा कुरु ते सप्त-
३६ दिनानि माचा सह स्यास्यन्ति अष्टमदिने त्वं तान् मम्हं देहि ।

यूद्धं मम पवित्रलोका भविष्यथ क्षेत्रे विदीर्णे पिश्चितं मा भुज्ञध्वं तत् २१
सारसेयाणां समीपे निक्षिपत ।

23

२३ च्योविंशोऽध्यायः ।

१ अपवादकथनं २ अन्यायकथनं ४ उपकारकथनं ६ न्यायकरणकथनं ८ उत्कोच-
कथनं १० विदेशिनः कथनं १० भूमिसंधि कथनं १२ विद्यामवारकथनं १३ देवार्चा-
कथनं १४ वार्षिकोत्सववचयकथनं १८ वल्लदानकथनं २० अग्रगद्वत्कथनं २६
आश्रीकथनच्च ।

त्वं कस्यापि मृष्टापवादं न गृह्णाण मृष्टा साक्षी भवन् दुष्टस्य १
साहाय्यं मा कुरु च ।

त्वमसत् कर्म कर्तुं बज्जलोकानां पञ्चात् मा गच्छ विचारे इन्द्रायं २
कर्तुच्च बज्जलोकानां पञ्चो भवन् मा प्रतिवद । दरिद्रस्य छत्रेषि विचारे ३
पञ्चपातं मा कार्षीः ।

त्वं रिषो गंगा गर्द्धमं वान्यत्र भमन्तं विलोक्य तत्समीपम् अवश्यं ४
निघेसि । त्वं खर्त्तीयिनो गर्द्धमं भाराधः पतन्तं निरीच्य तं विहाय मा ५
गाः, अवश्यं तेन साकं तमुपकरिष्यसि ।

विचारे दरिद्राय मान्यायं कार्षीः । मृष्टा विवादाद् दूरे तिष्ठ, निर्दीष्वं ६
धार्मिकच्च मा नाश्य, यतोहं दुष्टं निर्दीष्वं न करिष्यामि । ७

त्वमुत्कोचं मा ग्रहीः यत् उत्कोचेन ज्ञानिनोऽप्यन्यी भवन्ति धार्मि- ८
काणामपि वागन्यथा भवति ।

विदेशिनं नोपद्रव यतो यूद्धं मिसर्देशे विदेशिन आक्त तेन विदेशि- ९
नामन्तःकरणभावं जानीय ।

त्वं स्वीयभूमौ घट् वत्सरान् यावत् वीजं वय तस्मात् शस्यादि संगृ- १०
हाण । किन्तु सप्तमवत्सरे तां विश्वामय निष्कर्षणां निधेहि तदुत्पन्न- ११
इत्याणि तव दरिद्राणां भव्याणि भविष्यन्ति तेषां भोजनावशिष्टं वन्य-
पश्वः खादिष्यन्ति, तव गोक्षनीक्षेत्रं जितद्वयं प्रति च तथैव कुरु ।

त्वं घट् दिनानि कर्म छत्रा सप्तमे दिने विश्वाम, नेन तव गोगर्द्धभाः १२
सर्वे विश्वमिष्यन्ति तव दासीपुत्रा विदेशिनच्च विश्वमिष्यन्ति ।

अहं युद्धाभ्यं यद्यद् अकथयं तदधि सावधाना भवत ; अन्यदेवानां १३
नाम मा स्तारवत, युद्धाकं वदनैरपि तदुच्चारणं मा भवेत् ।

त्वं वत्सरमध्ये वारत्रयं मामुद्दिश्य महं कुरु । किञ्चत्पूर्व्यपूर्पोत्सवं १४

१५ पालयित्वा ममाज्ञानुसाराद् यावीव्मासस्य निरूपितसमये सप्तदिनानि
किञ्चशून्यपूर्मान् अशान्, यस्मात् तत्काले त्वं मिसर्देशाद् अमोच्यथा;
१६ कौपि दिक्षाहस्त्रे मत्समीयं नोपतिष्ठतु । चेत्रे यद्यद् अवपत्तस्य
प्रथमसंगृहीतपत्रोत्सवं कुरु; तथा वत्सरस्य श्रेष्ठभागे चेत्रात् फलानि
१७ संगृह्य फलसञ्चयोत्सवञ्च कुरु । तव सर्वे पुरुषाः वत्सरमध्ये चिः प्रभोः
साक्षात् समायान्तु ।

१८ त्वं मां प्रति किञ्चयुक्तपूर्मेन साकं वज्ञेः श्रोणितं मा निवेदय, वल्लेर्म-
१९ दच्च प्रातःकालं यावत् न तिष्ठतु । तव चेत्रे प्रथमजातोत्तमफलं तत्प्रभु-
परमेश्वरस्य भवनमानय; द्वागचत्सस्य पिण्डितं तन्माटुम्भे न पचेः ।

२० पश्य त्वां वर्तम्यवितुं खासादितख्यानमानेतुच्च तदग्रेये दूतमेक-
२१ महं प्रेषयिष्यामि । किन्तु तत्रावधत्त तद्वचो निशामय तं मा बोधय
२२ च यस्मात् तस्मिन् मन्त्रामस्थितेः स युधाकमपराधं न क्षमिष्यते । यदि

त्वं तस्य वाक्यं निवान्तं पृथग्या यद्यत् कथयामि तच्च कुर्यात्तद्वाहं
२३ तव रिपूणां रिपुर्वैरिणां वैरी च भविष्यामि । ततो मम दूतस्तदग्रेये
ब्रजन् ईमोरीय-हित्तीय-पिरिषीय-किनानीय-हित्तीय-यित्तूषीयानां

२४ देशं त्वामानेष्यति तांच्चाहम् उच्छेत्स्यामि । त्वं तेषां देवान् मा प्रणम
तान् मा सेवस्य तान् उद्दिश्य छब्यं मा कुरु किन्तु तान् निर्मूलमुत्पाटय
२५ तेषां प्रतिमा भंगधि । यूयं खप्रभुपरमेश्वरं सेवधं ततः स युधाकमन्त्र-
तोये प्रत्याशिष्वं वक्ष्यति किञ्च युधात्तोहं व्याधीनपसारयिष्यामि ।

२६ तव जनपदे कस्याच्चिदिपि गर्भो न प्रतिष्यति कापि बन्धा च न
२० भविष्यति तवायुःपरिमाणमहं पूरयिष्यामि । तदग्रे मत्तो भयं प्रेषयि-
व्यामि; त्वं येषां जनानां विपरीतं वास्तुसि तानहं व्याकुलो कस्यानि

२८ तव रिपून् पराडमुखी करिष्यामि । मया तदग्रेये नीलाङ्गेषु प्रेषितेषु ते
२९ हित्तीय-किनानीय-हित्तीयान् तव समुखात् अपसारयिष्यन्ति । किन्तु

जनपदो यत् शून्यो न भवेत् तव प्रतिकूलाः प्रभूतवन्यपश्चवस्य न भवेयः
३० तत्त्वतेऽहम् एकवत्सरेण तव समुखात् तान् नापसारयिष्यामि । त्वं

यावत् प्रयुक्तः सन् जनपदं नाधिकुर्वीयात्तावत् तव समुखात् तान्

३१ क्रमश्चेऽपसारयिष्यामि । आस्त्रफ्रागरात् पिलेषीयसमुद्रपर्यन्तां आप्रा-
त्तरात् फरातनदीपर्यन्ताच्च तव सीमां निरूपयिष्यामि तदेष्वनिवाच्चिषु

३२ मया तव करे समर्पितेषु त्वं खसमुखात् तान् दूरयिष्यसि । किन्तु तैः
३३ साकं तेषां देवैश्च साकं कर्मपि नियमं न निर्जारयिष्यसि । ते तव नीवति

न वत्स्यन्ति नोचेत् ते मदिरुद्धं त्वां कलुषं कारयिष्यन्ति यतस्त्वया यदि
तेषां देवाः सेव्यन्ते तर्हि तेऽवश्यं तवोन्मायरूपा भविष्यन्ति ।

24

२४ चतुर्विंशोध्यायः ।

१ गिरिमारीदुं सूससाक्कान् २ आज्ञा पहीतुं प्रजानासङ्गीकारः सूससो वेदिद्वादशस्त-
भानां निर्माणं ३ ईश्वरस्य तेजप्रकाशं १२ मूसोहारोणहराणं निवोजनं गिरिमा-
रुद्धं चलारिंशद्विरावस्थितिः ।

अनन्तरं परमेश्वरो मूससमवदत् त्वं हारोणो नादब अवीहृष्टिस्ता- १
येलोयवंशस्य प्राचां सप्ततिर्जनाच्च यूयमुत्याय परमेश्वरस्य समोपमागत्य
दूरे तिष्ठन्तस्तं भजत्वं । केवलो मूसाः परमेश्वरस्य सत्रिधिमागमिष्यति २
किन्तु ते सत्रिधिं नागमिष्यन्ति लोकास्तेन साकं गिरिं नारोच्यन्ति च ।

तदानीं मूसा आगत्य परमेश्वरस्य ताः सर्वा गिरो विधींच्च लोकान् ३
आदिदेश ततः सर्वे जना एकवाक्यीभूय प्रत्यवोचन् परमेश्वरेण याः
गिरो गदिता वयं ताः पालयिष्यामः । ततो मूसाः परमेश्वरस्य सर्वाः ४
वाचो लिखेषु प्रत्यूषेवोत्याय गिरेष्वद्य एकां यज्ञवेदिं इस्तायेलो द्वादश
वंशानुसारेण द्वादश रुम्भांच्च निर्ममे । स इस्तायेलवंशस्य यूनः प्रेषित- ५
वान् ते च परमेश्वरमुद्दिष्य चुहवाम्बभूवः मङ्गलार्थं गोबलींच्च ददुः ।
तदा मूसाः शोणितमादाय तदर्ज्जं पात्रेषु निरधेऽर्ज्जं वेद्युपरि सिषेच । ६
नियमपुस्तकं गृहीत्वा लोकानां श्रुतिगोचरे पपाठ ते तु जगदुः परमेश्व- ७
रेण यद्यदादिष्टं तत्तद्वयं पालयिष्यामो मंस्यामच्च । ततो मूसास्तत् शोणितं ८
गृहीत्वा प्रजानामुपर्थभिषिच्य जगाद पश्यत एतानि वाक्यान्यधि
परमेश्वरो युग्माभिः साकं यं नियमं कृतवान् तत्रियमस्येऽं शोणितम् ।

तदानीं मूसा हारोणो नादब अवीहृष्टिस्तायेलो वंशीयाः सप्ततिप्रा- ९
चीनमानवाचोर्ज्जं गत्वा इस्तायेल ईश्वरं ददृशुः । तस्य चरणाधःस्थानं १०
नीजकान्तमणिखचितमिव निर्मलतया गगणसमानञ्चासीत् । तथापि ११
स इस्तायेलवंशीयाधिपतीनां विरुद्धं करौ न विस्तारयामास, किन्तु त
ईश्वरं दृष्टा बुभुजिर्देपुच्च ।

ततः परमेश्वरो मूससमवदत् त्वं गिरिमारुद्धं मम समीपे तत्र स्थाने १२
तिष्ठ लोकानां शिक्षार्थं मया यस्मिन् यवस्थाज्ञे लिखिते, तत्प्राघामा-
पालकदयमहं तुभ्यं दास्यामि । ततो मूसस्तत्सेवकयिहेऽश्रूययोरुत्ति- १३

१४ तथो मूसा ईश्वरस्य गिरि समाख्योह । प्राचीनानवदच्च यावदावां
युधाकं समीपं परावृत्य नागच्छावस्तावद् यूयं तच्चैव तिष्ठत, पश्यत
हारोणह्नरौ युधाकं सविधे स्तः कस्यापि कस्याच्चित् विवादकथायामुप-
१५ स्थितायां स तथोः समीपमागच्छतु । ततो मूससि गिरिमारुष्टे मेघेन
१६ गिरिराच्छादितः । तेन सीनयगिरिरूपरि परमेश्वरीयं तेजलक्ष्मीं तत्र
घड्दिनानि गिरौ मेघाच्छन्ने स्थिते सप्तमे दिने स मेघमध्यात् मूससं
१७ आङ्ग्रहतवान् । तत इसाथेलवंशस्य दृश्यां गिरिश्वर्णे परमेश्वरीयतेजो
१८ ज्वलदभीव प्रचकाशे । मूसा मेघमध्यं प्रविश्य गिरिमारुष्ट्य तत्र गिरौ
चत्वारिंश्चिवासाचीश्वरास ।

— 25 —

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ आवासं निर्मातुं परमेश्वराज्ञा १० मञ्जूषाकथनं १७ पापाच्छादनकथनं २३ भाजना-
सनदर्शनोघपूपयोः कथनं २१ दीपपादेपकथनम् ।

२ अनन्तरं परमेश्वरो मूससं वभावे त्वमित्यायोलीयवंशान् स्वेधां मध्याद्
२ मत्कृते नैवेद्यं संग्रहीतुं वद, ततो यो जनः स्वेच्छया मनसा समं
३ यत् प्रयच्छति तस्मात् ते तन् मदोयं नैवेद्यं एहन्तु । सुवर्णं दुर्बर्णं पित्तलं
४ नीलधूमसिन्दूरवर्णं सूक्ष्मवसनं छागरोमाणि रक्तीकृतमेष्वर्चर्माणि तह-
५ श्रीयचर्माणि शिटीमकाषाणि दीपार्थतैलं अभिधेकार्थतेजाय सुगन्धि-
६ धूपाय च गन्धद्रव्याणि एषादेव वक्षःपद्मे च सूर्यकान्तमण्णादिखचनीय-
७ ग्रावा एतानि नैवेद्यानि तैर्गृह्णन्तां । ते मदर्थं पवित्रस्यानमेकं निर्मातुं
८ ततोहं तेषां मध्ये निवत्यामि । आवासस्याकारं तदीयसकलपाचाणा-
च्छाकारादि यत् यदहं त्वां दर्शयामि तदनुसारेण यूयं तत्सर्वाणि
निर्मात्यथ ।

९ अपरं ते सार्वदिहस्तदीर्घां सार्वदहस्तविस्तृतां सार्वदहस्ताचां शिटीम-
१० काण्डीयां मञ्जूषामेकां निर्मात्यन्ति । पञ्चात् लं निर्मलसुवर्णेन तां
११ मण्डियिष्यसि तस्या वह्निरभ्यन्तरच्च मण्डियिष्यसि तदुपरि चतुर्दिन्कु
१२ सुवर्णस्य कर्णिकां करिष्यसि । तदर्थं सुवर्णस्य चतुर्दशो बलयाग्रान् कीलकान्
१३ सिक्ता चतुर्दशो बलयेषु दास्यसि तस्यैकपार्श्वं द्वौ बलयावन्यपार्श्वं च
१४ द्वौ बलयौ स्थास्यतः । शिटीमकाषाणस्य दहनदण्डौ छत्वा तौ सुवर्णेन
१५ मण्डियिष्यसि । मञ्जूषां वेदुं मञ्जूषायाः पार्श्वद्वयस्य बलयेषु वह्नदण्डौ
१६ प्रवेशयिष्यसि । तौ दण्डौ मञ्जूषाया बलयेषु स्थास्यतः, ततो न सोच-

यिष्ठतः । अहं यत् साक्ष्यपत्रं तुभ्यं दास्यामि तत् तन्मङ्गुष्ठाया मध्ये १६
निधास्यसि ।

पञ्चात् निर्मलस्वर्णेन सार्डदिहस्तदीर्घे सार्डहस्तविस्तृतम् पापाच्छा- १०
दनं निर्मास्यसि । तस्याच्छादनस्य इयोरन्तयोः स्वर्णेन हौ किरुवौ १८
निर्मास्यसि । एकं किरुवम् एकस्मिन् अन्ते तदन्यकिरुवम् अन्यस्मिन् १९
अन्ते निधास्यसि, तदन्तस्थितौ किरुवौ तदाच्छादनसंयुक्तौ भवेतां ।
किरुवयोः प्रचार ऊर्जे विलासिता भविष्यन्ति, तैचाच्छादनम् आच्छा- २०
दविष्यते तयो र्वदने परस्परं सम्मुखे स्थास्यतः किन्तु तयो र्वदनयो द्वयिषि-
राच्छादनं प्रति भविष्यति । त्वं तदाच्छादनं मङ्गुष्ठाया उपरि निधास्यसि २१
यत् साक्ष्यपत्रम् अहं तुभ्यं दास्यामि तत् तस्या मङ्गुष्ठाया मध्ये निधा-
स्यसि । अहं तत्र स्थाने त्वां साक्षात् करिष्यामि तस्य पापाच्छादनस्यो- २२
परिभागात् साक्ष्यमङ्गुष्ठाया उपरिष्यितयो द्वयोः किरुवयो मंथात्
त्वया साक्षमालयन् इस्वायेतो वंशं प्रति त्वाम् आज्ञापयिष्यामि ।

तदनन्तरं त्वं शिटीम् काष्ठेन दिहस्तदीर्घम् एकहस्तविस्तृतं सार्ड- २३
हस्तोच्छम् एकं भोजनासनं निर्माय निर्मलस्वर्णेन मण्डयिष्यसि तस्य २४
चतुर्दिन्तु स्वर्णस्य कर्णिकां करिष्यसि । तच्चतुर्दिन्तु चतुर्दिन्तु स्वर्णकर्णिकां करिष्यसि । स्वर्ण- २५
निर्मितान् चतुर्वलयायकीलकान् छत्रा तस्य चतुर्णां पदानां चतुर्षु कोणेषु
निधास्यसि । तदासनस्य वहनदण्डे स्थापयितुं ते बलयाः पार्श्वकाष्ठान्तिके २०
स्थास्यन्ति । तदासनस्य वहनदण्डौ शिटीम् काष्ठेन निर्माय तौ स्वर्णेन २८
मण्डयिष्यसि । भोजनपाचचमसाच्छादनपाचाणि सेन्तुं पाचाणि च २९
निर्मास्यसि एतानि सर्वाणि निर्मलस्वर्णेन निर्मास्यसि । त्वम् आसनो- ३०
परि मम सम्मुखे नित्यं दर्शनीयपूर्पान् निधास्यसि ।

पञ्चात् त्वम् आहतस्वर्णेन दीपदर्ढं कुरु तत्र प्रकाण्डशाखावर्तुला- ३१
कारकलिकापुष्पाणि स्थास्यन्ति फलतः तत् पार्श्वैकतस्तित्वः शाखाः ३२
अन्यतत्त्वं तित्व इमाः षट् शाखास्तस्मात् निर्गमिष्यन्ति । तदैकश्चा- ३३
खायां वादामपुष्पाकृतयस्तयो वर्तुलाकारा एका कलिका पुष्पैकत्त्वं
स्थास्यन्ति तदन्यशाखायाच्च वादामपुष्पाकृतयस्तयो वर्तुलाकारा एका
कलिका पुष्पैकत्त्वं स्थास्यन्ति इत्थं तस्मात् दीपदर्ढात् षट् शाखा निर्गमि-
ष्यन्ति । तत्र दीपदर्ढे वादामपुष्पाकृतिचतुर्वर्तुलाकारकलिकापुष्पाणि ३४
स्थास्यन्ति । तस्य दीपदर्ढस्य याः षट् शाखा निर्गच्छन्ति तासां दयोः ३५

प्राख्योरध एका कलिका तदन्यशाखयोरधस्त्रैका कलिका तदन्यशाख-
२६ योरधस्त्रैका कलिका स्थास्यति । कलिकाशाखे तदंशौ भविष्यतः सर्वा-
२० एषाहतनिर्मलस्तर्णे निर्मायिष्यन्ते । तस्य सप्त प्रदीपांश्च निर्मायसि ततो
२५ लोकैस्तेषु प्रदीपेषु ज्वालितेषु तत्सम्मुखे आलोको भविष्यति । निर्मल-
२९ सुवर्णेन वर्त्तिकाच्छेदनकर्त्तव्यो तस्याः पात्रश्च निर्मायसि । किन्तु स
४० दीपदृशः साकल्यत एकतालान्तपरिमितस्तर्णे निर्मायिष्यते । अवधेहि
गिरौ त्वं यद्विदर्शनं दर्शितं तदत् सर्वाणि त्वया क्रियन्ताम् ।

26

२६ षड्विंशीउद्धायः ।

२ आवासस्य यवनिकाकथनं ७ आवासाच्छादनाय कागरोमजबलकथनं १५ आवासस्य
फलककथनं २६ चर्गलकथनं २१ आवासभेदकविच्छेदवसनस्य कथमस्य ।

- १ पञ्चात् त्वं वर्त्तिनीलधूमरक्तवर्णसूत्रीयाभिर्दशभिर्द्वनिकाभिरेक-
२ मावासं निर्माहि तत्र विचित्रकिरणवाकाराः स्थास्यन्ति । तासां यवनि-
कानाम् एकैका अथाविंशहस्तदीर्घा चतुर्हस्तविस्तृता भविष्यति सर्वासां
३ परिमाणं समानं भविष्यति । एकत्र यच्च यवनिका युक्ताः स्थास्यन्ति
४ अन्यपञ्च यवनिकाच्च परस्परं युक्ताः स्थास्यन्ति । संयोक्तव्ययोः शेषयव-
निकयोरेकस्या अन्ते नीलसूत्रपुटिका निर्मायसि, तदत् द्वितीयस्याः
५ प्रान्तेऽपि करिष्यसि । एकस्या अन्ते पञ्चाशत् पुटिकाः करिष्यसि
६ तददन्यस्या अन्ते पञ्चाशत् पुटिकाः करिष्यसि, उभयपङ्क्तिपुटिकाः
७ समवर्त्तिन्यो भविष्यन्ति । पञ्चाशत् सर्वग्रन्थीन् क्षत्रा तदूम्निभिर्द्वय-
८ निके भंत्स्यसि तेनैक आवासो भविष्यति ।
- ९ तदावासोपर्याच्छादनार्थं कागरोमजैकादश यवनिकाः करिष्यसि ।
१० तासामेकैका विंशत्तदीर्घा चतुर्हस्तविस्तृता, एकादशयवनिकानां
११ परिमाणं समानं भविष्यति । पञ्च यवनिकाः परस्परं संयोज्य एकत्र
१२ निधास्यसि षडन्यास्तदत् संयोज्य निधास्यसि, तासां षष्ठीं द्विगुणीकृत्य
१३ दूष्यद्वारसम्मुखे निधास्यसि । संयोक्तव्ययोः शेषयवनिकयोरेकस्या अन्ते
१४ पञ्चाशत् पुटिकाः करिष्यसि, तदत् द्वितीयस्या अन्ते पञ्चाशत् पुटिकाः
१५ करिष्यसि । पित्तलस्य पञ्चाशत् ग्रन्थीन् क्षत्रा पुटिकाः प्रवेश संयोज-
१६ यिष्यसि तेनैकदूष्यं भविष्यति । तदूष्ययवनिकानां योग्योऽर्थात् याद्व-
१७ यवनिकातिरिक्ता स्थास्यति सा पञ्चादवलम्बिष्यते । दूष्ययवनिका-
१८ दैर्घ्यस्य योग्यं एकपार्श्वे एकहस्तोन्यपार्श्वे एकहस्तोऽतिरिष्यते स आवास-

पार्वद्वयाच्छादनाय खविष्यते । त्वं रक्तीकृतमेषचर्मभिर्दूष्याच्छादन- १४
मेकं करिष्यसि, तदुपरि तद्वश्चर्मभिराच्छादनमेकं करिष्यसि ।

त्वम् आवासार्थं शिटीम्काष्ठीयोच्चफलकानि करिष्यसि । तानि १५
फलकानि दशहस्रदीर्घाणि सार्वद्वस्तविस्तृतानि भविष्यन्ति । एकैकस्य १६
फलकस्य समानाकारौ हौ पादौ करिष्यसि इत्यम् आवासफलकानि १०
करिष्यसि । आवासाय यानि फलकानि करिष्यसि तेषां विश्वितफल- १८
कानि दक्षिणे दक्षिणपार्श्वाय भविष्यन्ति । तेषां फलकानामधञ्चत्वा- १९
रिंशत् रूप्यपदाधारान् करिष्यसि फलकैकाधञ्चत्प्रादद्वयाय हौ
पदाधारौ अन्यफलकानामधञ्च तेषां द्वयोर्द्वयोः पदयोः कृते हौ हौ
पदाधारौ करिष्यसि । उच्चरे आवासान्यपार्श्वाय विश्वितफलकानि २०
भविष्यन्ति । फलकैकाधी द्वौ पदाधारावन्यफलकानामधञ्च हौ हौ २१
पदाधारौ तेन चत्वारिंशत् रूप्यपदाधारा भविष्यन्ति । आवासपञ्चम- २२
पार्श्वाय घट् फलकानि दास्यसि । आवासस्य पञ्चाङ्गास्य कोणद्वये २३
हैं हैं फलके दास्यसि । ते अधो योजयिष्यसि तद्वत् तच्छिरसी प्रथम- २४
बलयेन योजयिष्यते इत्यं उभयार्थं करिष्यते, ते कोणद्वये स्थास्यतः । तेन २५
तत् फलकान्यष्टौ भविष्यन्ति रूप्यपदाधाराः योडण भविष्यन्ति एकैक-
फलकस्य हौ हौ पदाधारौ भविष्यतः ।

त्वं शिटीम्काष्ठस्य दीर्घार्गलानि छत्वा आवासैकपार्वफलकेषु पञ्च २६
दीर्घार्गलानि अन्यपार्श्वफलकेषु पञ्च दीर्घार्गलानि आवासपञ्चाङ्गा- २७
गस्यार्थतः पञ्चमपार्श्वस्य फलकेषु पञ्च दीर्घार्गलानि निधास्यसि ।
फलकानां मध्यदेशस्थितं चन् मध्यार्गलं, तद् अग्रभासभ्यान्तं यावत् २८
यास्यति । तत् फलकानि खर्णेन मखयिष्यसि अर्गलानि निधातुं २९
खर्णबलयान् करिष्यसि अर्गलानि खर्णेन मखयिष्यसि । इत्यं ३०
गिरौ त्वां आवासाकारो यो दर्शितस्तदनुसारात् तम् आवासं
स्थापयिष्यसि ।

त्वं नीलधूमरक्तवर्णवर्त्तिस्तूचै विच्छेदकवस्त्रं करिष्यसि तत्र विचित्र ३१
किरुवाणामाङ्गतयः स्थास्यन्ति । तत् शिटीम्काष्ठस्य चतुर्णां खर्णमणि- ३२
तस्तम्भानामुपरि लम्बयिष्यसि तेषामधो रूप्यचतुःपदाधारा उपरि च
खर्णकीलकाः स्थास्यन्ति । ग्रन्थिषु विच्छेदकवस्त्रमङ्गम्य तद्वस्त्राभ्यान्तरं ३३
सात्यमञ्जूषामानेष्यसि तेन तद्विच्छेदकवस्त्रं प्रविच्छानातिप्रविच्छान-
योर्मध्ये भैदजं भविष्यति । महापविच्छाने सात्यमञ्जूषोपरि पापाच्छादन ३४

२५ स्थापयिष्यसि । विच्छेदवस्तुस्य वह्नि भोजनासनं निधास्यसि आवास-
दक्षिणे भोजनासनसमुखे दीपदृक्कं निधास्यसि उत्तरे भोजनासनं
२६ निधास्यसि । आवासद्वारार्थं नीलधूम्रसूत्रवर्णवर्त्तिसूत्रे निर्मितं चित्र-
२७ विचित्रमेकमाच्छादकवस्तुं करिष्यसि । तदाच्छादकवस्त्राय शिटीम्-
काण्डस्य पञ्च स्तम्भान् निर्मास्यसि तान् स्वर्णेन मण्डयिला स्वर्णेन तेषां
कीलकान् करिष्यसि तदर्थं पित्तलस्य पञ्च पदाधारान् करिष्यसि ।

२७ सप्तविंशोऽध्यायः ।

27

१ वेदिनिर्माणविधिः ८ आवासचत्वरकथनं १८ चत्वरपरिमाणं २० तैलस्य
विधिय ।

१ त्वं शिटीम्काण्डेन पञ्चहस्तदैर्घ्यां पञ्चहस्तविस्तारां चिह्नस्तोत्रां चतुष्कोणां
२ वेदिमेकां निर्मास्यसि । तस्याच्चतुष्कोणानामुपरि प्रद्वाणिं करिष्यसि
तानि प्रद्वाणिं वेदा अंशा भविष्यन्ति तानि च पित्तलेन मण्डयिष्यसि ।
३ भस्मनिधानाय भस्माधारान् करिष्यसि तथा दब्बोकुण्डविश्रूताग्नि-
४ पात्राणि च करिष्यसि एतत्पर्वाणि पित्तलेन करिष्यसि । जालवत्
पित्तलीयमेकां भर्जरीं करिष्यसि तदुपरि चतुष्कोणेषु चतुर्दो बलयान्
५ करिष्यसि । तां भर्जरीं वेदा वारणाधो निधास्यसि सा नीचतो
६ अर्द्धवेदिं यावत् स्थास्यति । वेदिं वोढुं शिटीम्काण्डस्य वहनदण्डौ
७ करिष्यसि पित्तलेन च मण्डयिष्यसि । वेदिं वोढुं तत्पार्श्वयो बलयमध्ये
८ वहनदण्डौ दास्यसि । वेदिं फलकनिर्मितामन्तःशून्याच्च करिष्यसि
गिरावच त्वां यद्वददर्शिं तदत् करिष्यसि ।

९ आवासचत्वरं सात्वा तद्विण्णे वर्त्तिसूत्रनिर्मितयवनिका दास्यसि
१० तत्पार्श्वस्य दैर्घ्ये शतहस्तं भविष्यति । तस्य विंशतिः स्तम्भाः पित्तलस्य
विंशतिः पदाधारा भविष्यन्ति स्तम्भानां कीलकाः श्लाकाच्च रूप्यस्य
११ भविष्यन्ति । तथोत्तरपार्श्वस्य यवनिकाः शतहस्तदीर्घाः भविष्यन्ति तासां
विंशतिः स्तम्भाः पित्तलस्य विंशतिः पदाधारा भविष्यन्ति स्तम्भकीलक-
१२ श्लाका रूप्यस्य भविष्यन्ति । चत्वरविस्तारमापकस्य पञ्चिमपार्श्वस्य
१३ पञ्चाशद्वस्त्रवनिका दश स्तम्भा दश पदाधारा भविष्यन्ति । पूर्वपार्श्वे
१४ चत्वरविस्तारः पञ्चाशद्वस्त्रः । एकतः पञ्चदशहस्तपर्यन्ता यवनिकास्त्रय-
१५ स्तम्भास्त्रयः पदाधाराच्च भविष्यन्ति । अन्यतोपि पञ्चदशहस्ता यवनिकास्त्रय-
१६ स्तम्भास्त्रयः स्तम्भास्त्रयः पदाधाराच्च भविष्यन्ति । मध्ये चत्वरद्वारार्थं नीलधूम-

रक्तवर्णवर्त्तिसूचैः शिल्पकार्यान्वितं विंश्टहस्तमाच्छादनवस्तुं चतुःस्तम्भाः
चतुःपदाधारा भविष्यन्ति । चत्वरं चतुर्दिक्स्थस्तम्भा रूप्यशलाकाभि १०
वैद्वा तेषां कीलका रूप्यमयाः पदाधाराः पित्तलमया भविष्यन्ति ।

चत्वरं शतहस्तदैर्घ्यं सर्वच पञ्चाशङ्कस्तविल्लारं पञ्चहस्तोचं वर्त्ति- १८
तस्त्रैकृतं तस्य पदाधाराः पित्तलस्य भविष्यन्ति । आवासस्य सेवार्थपा- १९
त्राणि कीलाः प्राङ्गणस्य सर्वकीलाच्च पित्तलमया भविष्यन्ति ।

प्रबहुमालोकं कर्तुं त्वदन्तिकं दीपदक्षार्थं निर्मलालोडितजितते- २०
लमानेतुं इखायेल् सन्तानान् आदेत्यसि । समाजावासमध्ये साक्ष्य- २१
मञ्जूधायाः समुखस्थविञ्चेदकवस्त्राद् वहि हर्षरोगतपुच्चा च्चा सन्ध्यातः
प्रातर्यावत् परमेश्वरसमुखे तन्निरूपयिष्यन्ति इखायेल् वंशस्य पुरुष-
परम्परां यावद् एव विधिः खास्यति ।

28

२८ अष्टाविंशीत्यायः ।

१ हरोगतपुच्चानधि याजकलपदनिरूपणं २ तेषां काते पवित्रवासोनिरूपणं ३
एफोदवस्त्रकथयनं १५ विचारवचःपटीकथयनं ३० ऊरीमतुमीभाः कथयनं ६१ एफो-
दो नीलवस्त्रकथयनं ४६ उल्लोषकथयनं ४९ उत्तरासङ्गाण्योपकटिवन्मकथयनं ४५
हरोगतपुच्चानानानां वाचःकथयनं ।

त्वमिस्वायेल् वंशमध्यात् त्वदीयभातरं हरोगं तत्सुतान् अर्थात् १
नादवं अवीहं इलीयासरं इथामरच्च मम समुखे याजयितुं सान्तिकाम-
आनेष्यसि ।

खभातुर्हरोगस्य ऐश्वर्यशेषाभार्थं मेधवासांसि करिष्यसि । यानहं २
बोधशत्र्या पूरितवान् तान् बुद्धिमत्तोकान् आदिश, मम याजकत्व- ३
कर्मार्थं हरोगं पवित्रं कर्तुं ते तदासांसि समासादयन्तु । वक्ष- ४
पटी एफोद् परिधेयविचित्रोत्तरासङ्गाण्योपकटिवन्मा एतानि वासांसि
कुर्वन्तु ते भत्साक्षात् याजनाय लङ्घाटहरोगस्य तत्सुतानाच्च मेध-
वासांसि करिष्यन्ति; तदर्थं ते स्वर्णनीलधूमरक्तवर्त्तिसूत्राणि च ५
ग्रहीष्यन्ति ।

ते स्वर्णेन नीलधूमरक्तवर्त्तिसूत्रैश्च शिल्पकर्मणा एफोदवासः करि- ६
ष्यन्ति । खन्याच्छादकौ तस्याग्रीवांशौ संयुज्येतां । एफोदो बन्धनाय यद् ७
विचित्रं कर्म खास्यति तदपि वद्वस्त्रानुसाराद् भविष्यति, मालतः ८
स्वर्णेन नीलधूमरक्तवर्त्तिसूत्रै भविष्यति । तं हौ हरिन्मणो समादाय ९

१० तत्रेषायेल्वंशानां नामानि खनिष्ठसि । तेषां जात्यनुसारात् एकमण्डौ
११ घन्नामानि तदन्यमण्डौ श्रेष्ठघन्नामानि खनिष्ठसि । तन्मण्डोः शिल्पकर्मणा
मुद्रावत् इस्तायेलो नामानि खनिष्ठसि त्वं स्वर्णस्थालीभां तौ भंत्स्यसि ।
१२ इस्तायेल्वंशानां स्वरणाय तौ द्वौ मणी एफोद उपरि निधास्यसि तेन
हारीणः समूर्तुं तेषां नामानि परमेश्वरसमक्षं खखन्नाभां वच्यति ।
१३ त्वं ये स्वर्णस्थाल्यौ करिष्यसि तदग्रे निर्मलसर्णेन वर्त्तते द्वे पट्टहूले द्वात्वा
१४ ते स्थालीभां भंत्स्यसि ।

१५ शिल्पकर्मणा विचारवक्षः पटीं करिष्यसि अर्धात् एफोदः कर्मानुसा-
१६ रात् स्वर्णनीलधूमरक्तवर्त्तिसूचैस्तां करिष्यसि । सा चतुरष्टा द्विगुणा
१७ भविष्यति तस्या दैर्घ्यं विस्तारच्च वितक्षिमात्रौ भविष्यतः । मणिचतुः-
१८ पंक्तिषु तां खचिष्यसि प्रथमपंक्तौ चुणीयद्वारागताम्बमण्डः । द्वितीयायां
१९ मरुकतनोलकान्तहीरकानि । लतीयायां लशूनीययिम्माकटाहेलाः ।
२० चतुर्थां गोदन्तवैदूर्यसूर्यकान्ता एते स्वर्णेन खखपंक्तौ भन्त्स्यन्ते । एते
२१ प्रस्तरा इस्तायेल्वंशानामार्थं तेषां नामानुसारात् द्वादश भविष्यन्ति
२२ मुद्रायामिव प्रतिप्रस्तरं द्वादशवंशानामेकैकं नाम स्थास्यति । निर्मल-
२३ स्वर्णेन वक्षः पटीकृते वर्त्तिपट्टहूले निर्मास्यसि । वक्षः पच्युपरि द्वौ स्वर्ण-
२४ बलयौ करिष्यसि वक्षः पटीकोणयोस्तौ बलयौ भन्त्स्यसि । तयोर्बलयोर्मध्ये
२५ वर्त्तिस्वर्णस्य द्वे पट्टहूले निधास्यसि । पट्टहूलयोर्द्वे मुखे स्थाल्यो वंज्ञा
२६ एफोदः समुखस्ययोः खन्नाच्छादकांशयोरुपरि निधास्यसि । स्वर्णस्य द्वौ
बलयौ निर्माय वक्षः पटीकोणयोरेफोदः समुखस्याभ्यन्तरे निधास्यसि ।
२७ अपरं स्वर्णस्य द्वौ बलयौ द्वात्वा एफोदः पार्श्वयोरस्थः समुखे योजनस्थाने
२८ एफोदो विचित्रबन्धनोपरि च निधास्यसि । एफोदो विचित्र कटिबन्धनो-
परि तिष्ठन्ती वक्षः पटी यदेफोदः स्खलित्वा न पतेत् तदर्थं वक्षः पटी
२९ स्खबलयदये एफोदो बलयदये च नीलसूचेण बन्धनीया । यदा हारीणः
पवित्रस्थानं प्रवेत्यति तदा परमेश्वरस्य समक्षं निवं स्तारयितुं स खहृ-
दये विचारवक्षः पच्यां नियमित्यायेल्वंशानां नामानि वच्यति ।

३० त्वं विचारवक्षः पच्याम् ऊरीमतुमीमौ (दीपिसिङ्गी) स्थापयिष्यसि,
यदा हारीणः परमेश्वरसमुखं प्रवेत्यति तदा हारीणस्य हहृदये तत्
स्थास्यति हारीणो निवं परमेश्वरसमुखे इस्तायेल्वंशस्य विचारं
खहृदये वच्यति ।

३१ त्वम् एफोदः छत्रस्त्रपरिधीयवासो नीलो करिष्यसि । तन्मध्यस्थले

शिरः प्रवेशार्थमेकं क्षिं करिष्यसि वर्मक्षिद्रवत् तच्छिद्रायं चतुर्दिक्षु २२
तन्तुवायेन वीतं भविष्यति, तत्र क्षेत्रस्यते । तद्वर्णोपरि चतुर्दिक्षु नील- ३३
धूम्रतङ्गादाडिमानि करिष्यसि खर्णकिङ्गिनीच्च तन्मध्ये स्थापयिष्यति ।
तद्वस्त्रदण्डोपरि चतुर्दिक्षु एकैका खर्णकिङ्गिनी एकैकं दाढिमफलञ्ज्ञ ३४
स्थास्यति । ईश्वरसेवनकाले ह्वारोणस्त् परिधास्यति यदा स परमे- ३५
श्वरसमुखं प्रविच्छानं प्रवेद्यति यदा च तस्मात् वह्नि भविष्यति तदा
तच्छब्दः श्रीष्टते तेन स न मरिष्यति ।

त्वं निर्मलस्तर्णेन पचमेकं करिष्यसि तदुपरि परमेश्वरमुद्दिश्य पवि- ३६
त्तेति पदं खनिष्यसि । मुकुटोपरि स्थातुं तज्जीलसूचेण बञ्चा मुकुटस्या- ३७
ग्रभाग्नि निधास्यति । तत् ह्वारोणस्य भाले स्थास्यति इस्वायेलः सन्तानाः ३८
खमेथकर्मसु दानेषु च यदपराधन्ति तद् ह्वारोणो वक्ष्यति, यत् ते पर-
मेश्वरेण निवम् अनुगृह्यन्ते तदर्थं तस्य भाले स्थास्यति ।

त्वं कार्पाससूत्रैरत्तरासङ्गोष्णीषौ करिष्यसि किन्तु कटिबन्धनं ३९
सूचिना चित्री करिष्यसि ।

ह्वारोणस्य सुतानां वृते कटिबन्धनोत्तरासङ्गौ करिष्युसि तेषां सौन्दर्य- ४०
शेभार्थं उष्णीषान् करिष्यसि । ह्वारोणस्य तत्सुतानाच्च गात्रेषु तानि ४१
वासांसि परिधापयिष्यति तानभिविच्य पदे नियुक्तान् मेधांच्च करि-
ष्यसि तेन ते याजकत्वपदे न मां सेविष्यन्ते । तेषां नम्रत्वाच्चादनाय ४२
कटितो जड्हां यावत् कटिबन्धनानि परिधापयिष्यसि । यदा ह्वारोण- ४३
स्त्रत्सुताच्च समाजावासं प्रविश्य यविच्छाने सेवितुं वेद्या अन्तिकं
यास्यन्ति तदा यत् तेऽपराध न चियन्ते तदर्थं तद्वासांसि परिधा-
स्यन्ति ह्वारोणतद्वंशर्थं एष निविधि भविष्यति ।

29

२९ ऊनचिंशोऽध्यायः ।

१ याजकपावनवस्त्रिदानविधिः २८ नित्यं भेषणावकद्यवस्त्रिदानं ४३ इत्वादेजीयैः
समं वसुं तान् पावयितुं ईश्वरप्रतिज्ञानच्च ।

याजनपदे मां सेवितुं खेषां पूतत्वाय तान् प्रति त्वमेतानि कर्माणि १
करिष्यसि एकं निर्देषवत्सं मेषौ च ग्रहीष्यसि । किंवशून्यपूपान् तैल- २
मित्रितान् किंवशून्यान् पिष्ठकांच्च तैलाक्तान् किंवशून्यान् सूक्ष्म-
पिष्ठकान् गोधूमचूर्णैः करिष्यसि । परन्तु तान् एकस्मिन् डक्कके स्थाप- ३
यित्वा डक्ककेन सार्ज्जं वत्सं मेषौ चानेष्यसि । समाजावासद्वारान्तिके ४

५ हारोणं तत्सुतांश्चानीय जसैः खपयिष्यसि । अपरं तं तानि वासांसि
गृहीता तमुत्तरासङ्गम् एकोदा वस्त्रं एकोदं वद्धः पटीच्च हारोणं परि-
६ धापयिष्यसि एकोदा विचित्रकटिबन्धनेन तं भन्त्स्यसि । तच्चिरसुषीघ्रं
७ दत्त्वा तदुपरि पूतमुकुटं दास्यसि । अभिषेकार्थं तैलं गृहीता तच्चिरो-
८ उभिषेद्यसि । अपरं हारोणस्य सुतानानीय तान् उत्तरासङ्गान् परि-
९ धापयिष्यसि । हारोणं तत्पुत्रांश्च कटिबन्धनानि परिधापयिष्यसि, तेषां

शिरःसूषीघ्रान् दास्यसि तेन ते नियं धाजनं करिष्यन्ति, इत्यं हारोणं
१० ससुतं त्वं पूतं करिष्यसि । ततस्त्रं समाजावाससमुखे वत्समानेष्यसि
११ हारोणस्तसुतांश्च तदत्सशिरसि हस्तान् दास्यन्ति । त्वं समाजावा-
१२ सदारान्तिके परमेश्वरसमुखे तं वत्सं क्षेत्र्यसि । तस्य किञ्चित् शोणितं

गृहीता साङ्गत्या वेदाः पञ्चेषु दास्यसि वेदिमूले सर्वशोणितं निषेद्यसि ।
१३ तदन्तोपरिस्थितमेदो यकृदुपरिस्थान्त्राज्ञावकं द्वौ मेरुग्रन्थी तन्मेदच्चा-
१४ दाय वेदां होष्यसि । वत्सपलतं चर्म गोमथच्च शिविरस्य वह्विर्वक्त्रौ
दाहयिष्यसि, एष प्रायस्चित्तार्थको बलिः ।

१५ अनन्तरं त्वं मैषयोरेकमानेष्यसि हारोणतत्सुतैस्तन्मेषशिरसि करे-
१६ ष्पर्णितेषु त्वं तं मेषं क्रित्वा तच्छेषितं गृहीता वेद्युपरि चतुर्दिन्तु
१७ विकरिष्यसि । मेषं खण्डं खण्डं कृत्वा तदन्तं पदानि च प्रकाश्य खण्डशिर-
१८ संतारुपरि निधास्यसि । इत्यं त्वया वेदां छत्रस्तमेषे द्वते तत् परमेश्वरस्य

होमसुगन्धित्रयम् अर्धात् परमेश्वरोद्देशं वक्त्रिष्टवनेवेदं भविष्यति ।
१९ अपरं त्वं द्वितीयं मेषमादास्यसि हारोणतत्सुतैस्तन्मेषशिरसि करेष्पर्णि-
२० तेषु त्वं तं मेषं क्रित्वा तस्य किञ्चित् शोणितं गृहीता हारोणस्य दक्षिण-

कर्णप्रान्ते तत्सुतानां दक्षिणकर्णप्रान्तेषु दक्षिणहस्ताङ्गुष्ठोपरि दक्षि-
णपदाङ्गुष्ठोपरि च दास्यसि वेद्युपरि चतुर्दिन्तु शोणितं विकरिष्यसि ।
२१ वेद्युपरिस्थशोणितस्याभिषेकार्थतैलस्य च क्रिष्टित् गृहीता हारोणस्य

तद्वाससांचोपरि तेन साकं तस्य पुत्राणां तेषां वाससामुपरि च तद्
विकरिष्यसि तेन स तदासांसि तत्सुतास्तेषां वासांसि च पवित्री
२२ भविष्यन्ति । पञ्चात् त्वं तन्मेषस्य मेदो लाङूलमन्त्रोपरिस्थमेदो यदु-
परिस्थान्त्राज्ञावकं द्वौ मेरुग्रन्थी तदुपरिस्थमेदो दक्षिणस्तन्यच्च ग्रहीष्यसि

२३ यतः स पदनियोगार्थावि भवति । ततः परमेश्वरसमुखस्यकिञ्चित्पूर्वपूर्य-
२४ उक्तकात् पूर्पमेकं तैलात्पियकं ऊक्तपियकच्च गृहीता हारोणतत्-
२५ सुतानां हस्तेषु दत्त्वा निवेदयितुं परमेश्वरसमुखे तानि दोलयिष्यसि । त्वं

तेषां करेभ्यस्तान्यादाय परमेश्वरसमुखे सुगन्धिद्रव्यार्थं होमवेद्युपरि
तदन्तिके होष्यसि तत् परमेश्वरोदैश्यमग्निज्ञतनैवेद्यं भविष्यति ।

पञ्चात् त्वं हारोणस्य पदनियोगार्थमेषवक्त्र आदाय परमेश्वरसमुखे २६
दोलयिष्यसि तत् खण्डं तवांशो भविष्यति । ततो हारोणस्य तत्सुतानां २७
पदनियोगकाले दोलितं मेषवक्त्र उत्तोलितः खन्यच्च त्वया पावयितव्यौ ।
ततो नित्यविधिना इस्तायेलवंशात् तद् हारोणतत्सन्ताना अधिकरि- २८
यन्ति वतस्तद् इस्तायेलीयै दीतव्यम् उत्तोलनीयनैवेद्यम् अर्थात् तेषां
मङ्गलार्थकबलीनां मध्यात् परमेश्वराय दातव्यं उत्तोलनीयनैवेद्यं ।

हारोणे ऋते तन्मेषवासांसि तत्सुतानां भविष्यन्ति तानि परिधाय २९
तेऽभिषिक्ताः पदनियुक्ताच्च भविष्यन्ति । तत्सुतानां मध्ये यो जनस्तत्परं ३०
याजकः सन् समाजावासमध्ये पवित्रस्थाने सेवितुं प्रविशेत् स तद्वासांसि
सप्तदिनानि परिधास्यति ।

त्वया तत् पदनियोगार्थमेषं एहीत्वा तन्मांसे पवित्रस्थाने पक्षे हारोण- ३१
तत्सुताः समाजावासद्वारे तन्मेषमांसं डल्ककस्थान् तत्पूर्णांश्च भोक्ष्यन्ते । ३२
तेषां पदनियोगार्थं शौचार्थच्च यैः प्रायच्छित्तं छतं तानि ते भोक्ष्यन्ते किन्तु ३३
कोप्यन्यजाति जनस्तानि न भोक्ष्यते यस्मात् तत् सर्वं पवित्रं वस्तु । तत्- ३४
पदनियोगार्थमांसपूरपयोः यदि प्रातःपर्यन्तं किञ्चिदवशिष्टं तिष्ठति तर्हि
तद् वक्तिना दाहयिष्यसि तत् केनापि न भोक्ष्यते यस्मात् तत् पवित्रं
वस्तु । अहं यदत् त्वामाच्चापयामि तदत् त्वत्वा त्वं हारोणं तत्सुतांश्च ३५
सप्तदिनानि पदे नियोक्ष्यसि । तेन त्वं प्रायच्छित्तार्थं प्रतिदिनं पायार्थं ३६
वृषमेकं होष्यसि वेद्यर्थं प्रायच्छित्ते कृते तां परिष्करिष्यसि पावयितुं
अभिषेक्यसि च । वेदिकृते सप्तदिनानि प्रायच्छित्तं त्वत्वा तां पावयिष्यसि ३७
तेन वेदिरतिपवित्रा भविष्यति वेद्या च यस्य स्पर्शो भवति सोपि
पवित्रा भविष्यति ।

त्वं नित्यमेकवर्धीयमेषप्रावकद्वयं वेद्यां होष्यसि प्रतिदिनं तदेकं प्रात- ३८
शत्सुक्ष्यसि सन्ध्यायामन्यमुत्सुक्ष्यसि । एकमेषप्रावकेन साकं हिन्पात्र- ४०
चतुर्थांशेनालोडिततैलेन मिश्रितं ऐपापात्रदशमांशगोधूमचूर्णं पानी-
ववस्तुर्थं हिनचतुर्थांशं द्राच्चारसच्च दास्यसि । द्वितीयं मेषवत्सं सन्ध्यायां ४१
उत्सुक्य प्रातःकर्त्तव्यानुसारात् नैवेद्येन पानीयवस्तुना च सहितं तमुत्सु-
क्ष्यसि, तेन तत् परमेश्वरान्तिके वक्तिज्ञतसुगन्धिनैवेद्यं भविष्यति । अहं ४२
यत्र त्वया साकं संलिपितुं दुष्पान् साक्षात् करिष्यामि तत्र समाजावास-

द्वारान्तिके युग्माकं पुरुषपरम्परा परमेश्वरम् उद्दिष्य नित्यमित्यं होम-
बलिं दास्ति ।

४३ तत्राहमित्यायेल्वशं साक्षात् करिष्यामि मन्महिन्नावासः पवित्रो
४४ भविष्यति । अहं समाजावासं वेदिष्व पावयिष्यामि मां सेवितुं हारोणं
४५ तत्सुतांच्च पावयिष्यामि । इत्थायेल्वशमधे वसन् तेषामीच्छो भवि-
४६ ष्यामि । तेनाहमेव तेषां प्रभुः परमेश्वरस्तेषां मध्ये वस्तुं मिसर्देशात्
तान् वह्निरानयमिति ते ज्ञास्यन्ति तेषां प्रभुरहमेव परमेश्वरः ।

३० चिंशोध्यायः ।

30

१ धूपवेदिकथनं ११ जनगणनकाले प्रायस्थितकथनं १० पितॄलीयप्रकालनपात्र-
कथनं १२ पवित्रतैलकथनं १४ सुगन्धिद्रव्यकथनं ।

१ त्वं धूपं ज्वालयितुं शिटीम् काष्ठस्य वेदिं निर्मास्यसि । सा हस्तैकदीर्घा
२ हस्तैकविस्तृता चतुष्कोणा हस्तदयोच्चा च भविष्यति तदुपरि पृष्ठाणि च
३ भविष्यन्ति । तस्याः एष्टुं चतुःपार्श्वं पृष्ठाणि च निर्मलस्तर्णेन मण्डयिष्यसि
४ तत्ततुर्दिक्कु सर्णकर्णिकां करिष्यति । तदहनदण्डयोराधारार्थं त्वं तस्य
कर्णिकाधः पार्श्वौरुभयोः कोणयोरन्तिके सर्णस्य द्वौ वलयाग्रकीलकौ
५ करिष्यसि, तौ दण्डौ शिटीम् काष्ठेन निर्माय सर्णेन मण्डयिष्यसि । यत्राहं
६ त्वां साक्षात् करिष्यामि तत्साक्षोपरिस्थपापाच्छादनसमुखे साक्षमञ्जु-
७ षायाः समोपस्थविच्छेदवस्थायभागे तां निधास्यसि । हारोणस्तदुपरि
८ सुगन्धिधूपं ज्वालयिष्यति प्रतिप्रभातं प्रदीपपरिष्करणकाले तं धूपं
९ ज्वालयिष्यति । सन्ध्यायां प्रदीपज्वालनकाले च हारोणो धूपं ज्वाल-
यिष्यति तेन युग्माकं पुरुषपरम्परां वावत् परमेश्वरसमुखे नित्यं धूपो
१० ज्वालयिष्यते । धूपं तदुपरीतरधूपं वा हवनीयवस्तु वान्यनैवेद्यं
११ नोत्स्वच्छथ तदुपरि पानीयनैवेद्यं न सेच्यथ । वर्षमध्ये हारोण एकवारं
१२ तत्पृष्ठोपरि पापार्थप्रायस्चित्तस्य रक्तं दत्त्वा प्रायस्चित्तं करिष्यति, युग्माकं
१३ पुरुषपरम्परां वावत् वर्षमध्ये तन्निमित्तं वारैकं प्रायस्चित्तं कारिष्यते,
१४ वेदिरियं परमेश्वरदृष्टावतिपूता ।

१५ परमेश्वरो मूससमिदं वाचं बभावे, इत्थायेल्वशस्य संख्यां ज्ञातुं तेषां
१६ गणनकाले यथा कापि बाधा न जायते तदर्थं गणनकाल एकैको जनः
१७ परमेश्वरान्तिके खस्त्रप्राणार्थं प्रायस्चित्तं करिष्यति । तत्र यः कस्त्रिद्-
१८ गणितानां मध्ये पतिष्यति स पवित्रस्थानीयशेकलानुसाराद् अर्द्धशेकलं

दास्यति विंशतिगेराभिरेकशेकलं भवति तदर्द्धशेकलं परमेश्वरीयनैवेद्यं
भविष्यति । विंशतिवत्सरवयस्कः तदधिकवयस्को वा यः कस्ति १४
गणितानां मध्यमागच्छति स परमेश्वरमुद्दिश्य तत्रैवेद्यं दास्यति । युग्माकं १५
प्राणार्थं प्रायस्त्वित्तं कर्तुं धनवान् परमेश्वरमुद्दिश्य अर्द्धशेकलाधिकं
नैवेद्यं न दास्यति दरिद्रहृष्ट्यनं न दास्यति । त्वमिव येल्वंशात् १६
प्रायस्त्वित्तीयरूप्याणि एहीला समाजावासकर्मार्थं निरूपयिष्यसि,
तत्रैवेद्यं परमेश्वरसमुखे युग्माकं प्राणानां प्रायस्त्वित्तार्थं इखायेल्वंशस्य
स्तरणार्थच्च भविष्यति ।

परमेश्वरो मूससमवदत्त्वं प्रक्षालयितुं पित्तलेन पदयुक्तं प्रक्षालन- १७
याचमेकं करिष्यसि तत्र समाजावासवेद्यार्थे निधाय तत्र पयो १८
दास्यसि । हारोणत्सुताच्च तत्र हस्तपादान् प्रक्षालयिष्यन्ति । यदा ते १९
समाजावासं प्रवेश्यन्ति वा वक्त्रिकृतै नैवेद्यादिभिः परमेश्वरं सेवितुं
वेदिसमीपमागमिष्यन्ति तदा ते यज्ञ मिथन्ते तदर्थं तोयैः खान्
धौतान् करिष्यन्ति । इत्यं यत्ते न मिथन्ते तदर्थं निजहस्तपादान् २१
क्षालयिष्यन्ति विधिस्यं तस्य तत्सुतानाच्च पुरुषपरम्परां यावत्
स्यास्यति ।

परमेश्वरो मूससमवदत्त्वं उत्तमानि सुगन्धिवस्तुनि, अर्थात् पवित्र- २२
शेकलानुसारेण पञ्चशतानि शेकलानि निर्मलगन्धरसान् तदर्द्धं अर्थात् २३
सार्वशतद्वयशेकलानि गुडलचः सार्वशतद्वयशेकलानि सुगन्धिवचाः पञ्च २४
प्रतशेकलानि सूक्ष्मगुडलचाह्नैकं जिततैलं स्वसमीपम् आनेष्यसि । एतैस्तेवं २५
मर्दनार्थं पवित्रतैलम् अर्थात् गन्धबणिजां क्रियया छातं तैलं करिष्यसि
तदभिषेकार्थं पवित्रं भविष्यति । तेन त्वं समाजावासं सात्यमझूधाच्चा- २६
भिषेद्यसि भोजनासनं तदीयं सर्वपाचाणि दीपवृक्षं तदीयसर्वपाचाणि २७
च धूपवेदिं ह्वामवेदिं तदीयसर्वपाचाणि च प्रक्षालनपाचं तत्पदच्चा- २८
भिषेद्यसि । सर्वाणेतानि वस्तुन्यपि त्वया पवित्री करिष्यन्ते, तेन तात्य- २९
तिपवित्राणि भविष्यन्ति तेषु च यदस्तुनः स्पर्शे जायते तदेव पूतं
भविष्यति । त्वं हारोणं तत्सुतांशाभिषिच्य याजनपदेन मां सेवितुं ३०
पावयिष्यसि । त्वं इखायेल्वंशं वदिष्यसि युग्माकं पुरुषपरम्परां यावत् ३१
मदर्थं तद् अभिषेकाय पवित्रं तैलं भविष्यति । मानुषेश्वरीरं तेन ३२
नाभिषेद्यते तत्रिमाणानुरूपं किमपि तैलं न करिष्यते तदेव पूतं युग्मा-
कमन्तिके तत् पूतं भविष्यति । किन्तु यः कस्ति तत्सदृशं तैलं कुर्यात् ३३

यथा तस्मात् किञ्चित् नीत्वान्यजातिजनगते दद्यात् स खलोकेभ्य उच्छ्रियेत् ।

४४ परमेश्वरो मूससं जगाद त्वं सुगन्धिवस्तुनि गृह्णाण अर्थात् गुणालु
र्नखी कुन्दुरु र्निर्मलसिङ्ग रत्नानि सुगन्धिवस्तुनि समांशानि छाला
४५ गृह्णाण । तेन गन्धवणिजां क्रियया छातं लवणाक्षं निर्मलं पूतं सुगन्धिधूपं
४६ करिष्यति । तस्य किञ्चित् चूर्णं छाला यत्राहं त्वां साक्षात् करिष्यामि
४७ तत्र अर्थात् समाजावासे साक्षिमञ्जूधासमुखे निधाख्यसि सरव युग्माक-
४८ मतिपवित्रो भविष्यति । त्वं यं सुगन्धिधूपं करिष्यति तज्जिर्माणव्यवस्था-
४९ नुरूपो धूपः खार्यं युग्माभिः न रुपिष्यते स युग्माभिः परमेश्वराय पूते
५० इदं गणिष्यते । यः खयं द्वातुं तत्समं धूपं कुर्यात् स खलोकेभ्य उच्छ्रियेत् ।

31

३१ एकचिंशीध्यायः ।

१ आवासकर्म कर्तुं वित्सलेलाह्लीयावयो नियोजनं १२ विश्रामवारं पवित्रलेन
मनुसाज्जा १३ मूससे व्यवरणायाः प्रस्तरद्वयदानं ।

१ परमेश्वरो मूससमिदं जगाद पश्याहं यिह्वदावंशीयं ह्वरस्य पौत्रं
२ ऊर्हः पुत्रं वित्सलेलं नाम्नाह्लीयावान् । शिल्पकर्मणो नैपूर्णं अर्थात्
३ सुवर्णरूपपित्तलतक्षणखचनार्थमणिकर्त्तनकाष्ठतक्षणादिसर्वप्रकारशिल्प-
४ कर्म कर्तुं तं बुद्धिविद्याज्ञानकर्मकुप्लत्वदायकेनेश्वरस्यात्मना पूर्णम-
५ कार्यम् । पश्य दानवंशजाताहीयामकस्य सुतमहलीयावं तत्सहकारि-
६ णमकार्यं तदन्येषां ज्ञानिनां ह्वदये ज्ञानमदां ततोहं त्वां यान्यज्ञापयं
७ तानि ते निर्माण्यन्ति । फलतः समाजावासं साक्षिमञ्जूषां तदुपरिष्य-
८ पापाच्छादनं आवासस्य सर्वपात्राणि भोजनासनं तत्पात्राणि निर्मल-
९ दीपबृक्षं तत्पात्राणि धूपवेदिं ह्वेमवेदिं तत्पात्राणि प्रक्षालनपाचं
१० तत्पादं याजनपदेन सेवनाय हारोण्याजकस्य तसुतानाच्च सेवार्थकानि
११ पवित्रवासांस्यभिषेकार्थतैलं पूतस्यानाय सुगन्धिधूपच्च यथा त्वामाज्ञापयं
१२ तदनुरूपं तौ निर्माण्यतः ।

१२ ततः परमेश्वरो मूससमवदत् त्वमिष्टायेत्वंशाय कथामिमां कथय
१३ यूर्यं मम विश्रामदिनमवश्यं पालयिष्यथ यतः परमेश्वरोहं युग्माकं पाव-
१४ कोस्तीति ज्ञापनार्थं तदेव मम युर्यत्पुरुषपरम्परायाच्च मध्ये चिक्रं
१५ भविष्यति । अतो यूर्यं विश्रामदिनं पालयिष्यथ तत् युग्मभ्यं पूतं भवि-
१६ ष्यति किन्तु यस्तद् अपूतं करिष्यति स नितान्तं घानिष्यते यः प्राणी

तद्विने कर्म कुर्यात् स खलोकेभ्य उच्छिद्येत् । घड्दिनानि कर्म करि- १५
श्यते, किन्तु सप्तमदिनं परमेश्वरस्य पूर्तं विश्रामदिनं, तद्विश्रामदिने
यः कर्म कुर्यात् सोऽवश्यं हन्येत् । इत्थायेल्वंशा निव्यनियमार्थं १६
पुरुषपरम्परायां मन्तुं विश्रामदिनं पालयिष्यति । तन्मदिस्थायेल्वंश- १७
मध्ये निव्यचिक्करूपं भविष्यति यतः परमेश्वरः घड्दिनै नैभः पृथिव्यौ
रुद्धा सप्तमेक्षि विश्राम्याप्यायितवान् ।

पञ्चात् स तेन सार्कं कथनं समाप्य सीनयाङ्गौ साक्षप्रस्तरद्वयम् १८
अर्धात् ईश्वराङ्गुल्या लिखितफलकौ मूससेऽदात् ।

32

३२ द्वाचिंशोध्यायः ।

१ मूससोऽसमचं लोकानां हारोणेन खण्डप्रतिमानिर्माणं ७ ईश्वरस्य क्रोधे मूसानिवेद-
नन्तर १५ प्रस्तरद्वयकरस्य मूससो अद्वेरवरोहणं १९ प्रस्तरद्वयभज्जनं वत्सनाशनं २१
हारोणस्य निवेदनं २५ देवार्चकहननं ३० परमेश्वराय मूससो निवेदनं परमे-
श्वरोच्चरच्च ।

अद्वेरवरोहणे मूससो विलम्बं विलोक्य लोका, हारोणस्य समीपे १
मिलिता तमवदन् उत्तिष्ठास्त्राकं द्वते अस्तदग्रगामिनो देवान् निर्माहि
यतो मिसर्देश्शाद् अस्मान् वह्विरानयत् यो मूसास्तस्य किं जातमिति
वयं नो विद्धा । हारोणस्तानुवाच तर्हि यूयं खखजायासुतकन्यानां २
कर्णेभ्यः सर्णुकुण्डलानि प्रमोच्य मदन्तिकमानयत् । ततो लोकास्तेषां ३
कर्णेभ्यः सुवर्णकुण्डलान्यवमोच्य हारोणान्तिकम् आनिन्दुः स तेषां कर्णेभ्य-
स्तान्यादाय मूषया निषिद्ध्य शिल्पास्तेण तक्षिता वत्समेकं निर्ममे, तदा ४
लोकैरवादि है इत्थायेल्वंशं तव यो देवो मिसरदेश्शात् त्वां वह्विरान-
यत् सोयं । इति विलोक्य हारोणस्तत्सम्मुखे वेदिमेकां निर्ममे अः ५
परमेश्वरोदेशको महामहो भविष्यतीति चोषयामास च । परेहनि ६
लोकाः प्रत्यूष उत्थाय होमबलीन् मङ्गलार्थबलीच्च ददुः ततो लोका
भीक्तुं पातुच्चापविविशुः ततः ब्रीडितुम् उत्थिताः ।

तदा परमेश्वरो मूससमुवाच त्वमवरह्य याहि यस्मात् मिसर- ७
देश्शात् त्वयानीता लोका भव्याः । अहं तान् यन्मार्गमधि समादिशं ८
तस्मात् ते तूर्णं वह्विभूताः यतस्ते खार्थमेकं निषिद्धावत्सं निर्माय तम-
पूपुजन् तस्मै बलीन् दत्त्वा कथितवन्तच्च है इत्थायेल्वंशं तव यो देवस्वां ९
मिसरो वह्विरानयत् सोयम् । परमेश्वरो मूससमप्रमवदत् अहं जना-

- १० नेतान् अपश्यं पश्येनेतीवाचाथ्याः । तस्मात् त्वया च्छ्यतां अहं तेषां
प्रतिकूलं क्रोधं प्रज्वाल्य तान् विनाश्यिष्यामि, किन्तु तां महाजाते मूलं
११ करिष्यामि । ततो मूसा निजप्रभोः परमेश्वरस्य सन्निधौ विनीय कथित-
वान् हे परमेश्वर तं यान् खलोकान् महापराक्रमेण वाङ्गबलेन च
मिसरो देशात् वहिरानयस्तेषां प्रतिकूलं त्वया क्रोधः कुतः प्रज्वालयिष्यते?
१२ सोऽशुभाय गिरिषु तान् नाश्यितुं मर्त्यलोकाद् दवयितुच्च वहिरानयत्
इति मित्तीषाः कुतो वदेयुः? भवान् प्रज्वालकोपात् परावर्ततां खलोका-
१३ नाममङ्गलकरणात् विरमतु । तं येषां समक्षं खनामा श्रपयं कुर्वन्
योमतारकाइव युग्माकं वंशं वर्द्धयिष्यामि यं देशमधिच कथितवान् तं
युग्मदंशेभ्यो दास्यामि ते तं सदाधिकरिष्यन्तीति कथयामासिथ तव
१४ तान् दासान् इत्राहीम्-इस्त्वाक्-इत्यायेतः सर । अतः परमेश्वरः
खलोकान् प्रति यां दुर्गतिं घटयितुं मतिं छतवान् तस्मात् व्यरमत् ।
- १५ तदा मूसाः साक्ष्यप्रस्तरददयं गृहीत्वा परावृत्य गिरेरवारोहत् तयोः
१६ प्रस्तरयोरुभययोः एष्यो लिपिरासीत् । तौ प्रस्तरफलकावीश्वरनि-
१७ मित्तौ तत्र खनित्पु लिपिरपि तस्य । ततो जनैरुच्चैः शब्दे छते यिहो-
श्रूयस्तेषां कलरवान् श्रुत्वा मूससमवोचत् शिविरे रणनदी भवति ।
१८ स उदितवान् एष जयञ्चनेः शब्दो नहि पराजयञ्चनेच्च शब्दो नहि
किन्तु मया गीतशब्दः अथते ।
- १९ ततः स शिविरान्तिकं प्राप्य तं वत्सं लोकानां व्यत्यच्च ददर्श ततो
मूसाः क्रोधेन प्रज्वलितः खकरात् तौ प्रस्तरौ त्विपन् गिरे मूले तौ
२० बभङ्गा । तैर्निर्मितं वत्सञ्चादाय वक्षिना दाहयामास धूलिवत् पिष्टा
जले विकीर्य इत्यायेत्वंशं पाययामास च ।
- २१ मूसा हारोणं जगाद् त्वमेतान् यदेतत्पापं कास्तिवान् एते जनास्त्वां
२२ प्रति तादृशं किमकार्युः? हारोणोऽवादीत् हे प्रभो क्रोधं मा प्रज्वालय
२३ जना इमे दुष्टतत्परा इति भवता ज्ञायते । इमे मामवदन् अस्तत्कृते
२४ अस्तदयगमिनो देवान् विर्माहि यस्मात् मिसरोऽस्मान् वहिरानयत्
यो मूसास्तस्य किं जातमिति वयं न विद्यः । तदा हमुदितवान् युग्माकं
मध्ये यस्य यत्स्वर्णमस्ति स तद् विमीच्य ददातु, तदा ते महां तददुः
तस्मिन् मया वक्तौ निच्छिसे तस्मात् वत्सोयं निस्तगात् ।
- २५ मूसा जनानां नगत्वं दृष्टवान् यतो हारोणस्तेषां रिपुमध्ये तान् अप-
२६ मानयितुं नमीचकार । तदा मूसाः शिविरद्वारे तिष्ठन् बभाषे परमेश्वर-

पक्षीयो वः स मामुपेयात् तदा लेविसन्तानास्तदन्तिके मिलिताः । स २७
तानवदत् इस्तायेतः प्रभुः परमेश्वर इति गदति युग्माकमेकैकौ नरः
खस्त्रौ खड़ं बद्धा भधेश्चिरम् एकस्माद् द्वारादन्यद्वारं यावत्
यातायातं करोतु एकैको जनः खस्त्रभाटमित्रसभीपवासिनो हन्तु ।
ततो लेवेः सन्ताना मूससो वाक्यात् तथा चक्रः, तदिने लोकानां चिसह- २८
खाणि चिनेशुः । यतो मूसा अवदत् युग्माकमेकैकौ जनः खस्त्रपुत्रभावादे २९
र्विष्टः सन् अद्य परमेश्वरमुद्दिश्य खात्मानं पविचं करोतु तेन सोखिन्
दिने युग्मान् आशीर्वदिव्यति ।

परेहनि मूसा लोकानाचचक्रे यूर्यं महापापं छतवन्त इदानीमहं ३०
परमेश्वरान्तिकम् आरोहामि यदि भवेत् तर्हि युग्मतापस्य प्रायस्तिं
करिष्यामि । मूसाः परमेश्वरान्तिकं प्रतिगत्यावादीत् हन्त जना एते ३१
महापापं कुर्वन्तः खार्यं खर्णदेवतां निर्ममिरे । यदि भवेत् तर्हि तेषां ३२
पापं च्छमत्त नो चेत् त्वस्त्रिखितपुस्तकात् मन्नाम घन्तेति विनयेहं ।
परमेशो मूससं जगाद् यो मत्प्रतिकूलं पापमकार्षीत् अहं खपुस्तकात् ३३
तन्नाम कर्त्तिष्यामि । अतो गच्छ यं देशमधि त्वां इदितवान् तं देशं ३४
लोकान् नव पश्य मदूतखदये यास्यति किन्त्वहं दण्डिदिवसे तान् दण्ड-
यिष्यामि । लोका हारोयं वत्सं निरमापयन् तस्मात् परमेश्वरो ३५
लोकान् व्याजघान ।

33

३३ चयस्त्रिंशीध्यायः ।

१ जनैः साकं धातुं ईश्वरानिच्चा ४ जनानां दुःखं ७ शिविरवच्छिरावासनयनं ८
तवेच्चरोत्तरं १२ परमेश्वराय मूर्मोनिवेदनं १८ परमेश्वरपश्चाद्गदर्शनम् ।

ततः परमेश्वरो मूससमयादीत् गच्छाहं त्वदंशाय देशमिमं दास्या- १
मीति वाक्येनाहमित्राहीम इस्त्राको याकूवः समीपे यं देशमधि शपथं
छतवान् तं दुःखमधुप्रवाहिदेशं गन्तु मिसर्देशात् त्वयानीतजनान् इतो
नव । त्वदयेहं दूतं प्रहित्य किनानीय इमोरीयहित्तीयपिरीषीयहित्वी- २
ययिवूषीयान् दूरयिष्यामि । अहं युग्मन्मध्ये न यास्यामि यतो यूयम- ३
बाध्याः, चेदहं मार्गमध्ये युग्मान् संहरेय ।

इति दुर्ब्बाक्यं श्रुत्वा लोका विलेपुः कोपि खण्डसीरेऽलङ्घारं न ४
यरिदधौ । यतः परमेश्वरो मूससमुवाच त्वम् इस्तायेलवंशान् इति ५
वद यूयमवाध्याच्चेदहमेकनिमेषेण युग्मन्मध्यं गत्वा युग्मान् संहरेय

अतो यूर्यं खसदेहादाभरणानि मोचयत् पश्चात् युग्मान् प्रति यत्
इ कर्तव्यं तदहं विवेच्यामि । इस्यायेलवंशा आहोरेबद्रिसमीपात् साभर-
णानि दवयामासुः ।

० ततो मूसा आवासमादाय शिविरादहिः शिविराद् दूरे च निदधे
तन्नाम समाजावास इति चक्रे ; तत्कालमात्रभ्य परमेश्वरानेषिणो
न जनाः शिविरादहिः समाजावाससमीपं गच्छन्ति । ततो यदा यदा मूसा
आवासान्तिकं गच्छति तदा सर्वे लोका उत्थाय खसदूष्यद्वारे तिष्ठन्ति
यावच्च मूसा आवासं न प्रविशति तावत् ते तं समालोकन्ते ।

६ मूसा यदा यदावासं प्रविशति तदा तदा मेवस्तम्भो उवरुद्धा-
१० वासद्वारे उविष्टते परमेश्वरो मूससा साकम् आलपति च । तत
आवासद्वारे स्थितं मेवस्तम्भं दृष्टा सर्वे लोका उत्थाय प्रत्येकशः खोय

११ दूष्यद्वारे तिष्ठन्तः प्रणमन्ति । मनुष्यो यथा मित्रेण समं संलपति तथा
परमेश्वरः समुखे तिष्ठन् मूससा साकं संलपति, ततो मूसाः शिविरं
प्रवागच्छति, किन्तु तस्य सेवको नूनस्य पुत्रो युवा यिहोशूय आवास-
मध्यान्न वह्नि गच्छति ।

१२ मूसाः परमेश्वरं जगाद् पश्य त्वं लोकानेतान् नेतुम् मामाज्ञापयसि,
किन्तु मम यं सद्वायं प्रेरयिष्यसि तथा तत्परिचयो मह्यं न दत्तस्तथापि

१३ नाम्नाहं तां जानामि मम दृष्ट्या लमनुग्रहपात्रमिति कथयसि । भद्रं
यदि तव दृष्ट्यानुग्रहपात्रं भवेयं तर्हि विनये यदहं तां ज्ञातुं शक्नोमि

तव दृष्ट्यानुग्रहं प्राप्नोमि तदर्थं मां खमार्गं ज्ञापय, एवैव जातिस्तव
१४ लोका इति स्मर च । तदा स उक्तवान् यो ममैव वदनस्तरूपः स तथा

१५ साकं गमिष्यति, त्वामहं विश्रामविष्यामि । ततः स कथितवान् यदि
तव वदनस्तरूपो मध्या साकं न गच्छति तर्हि त्वम् अस्मान् इतो मां नय ।

१६ यतोहं तव लोकास्त तव दृष्ट्यानुग्रहपात्राणीति केन ज्ञायते ? किम्
अस्माभिः सह तव गमनेन नहि ? तथात्वे उहं तव लोकास्त एवियाः

१७ सर्वलोकेभ्यो विशेषलोका भवेम । परमेश्वरो मूससमवदत्, यामिमां
वाचं त्वमकथयः, तामप्यवशं साधयिष्यामि यतस्तं मम दृष्ट्यानुग्रह-
पात्रम् अहं नाम्ना तां जानामि ।

१८ ततः सोवदद् अहं विनये त्वं मां खमहिमानं दर्शय । परमेश्वरोवदद्

१९ अहं खसर्वीक्तमत्वं तव समुखेन गमयिष्यामि त्वत्समुखे परमेश्वरस्य
नाम प्रचारविष्यामि च; अहं यस्मिन् अनुग्रहं चिकीर्षामि तमेवानुग्र-

ह्नामि यं ददितुम् इच्छामि तमेव दये । अपरमुक्तवान् मनुखं ब्रह्मं त्वया २०
न शक्यते मां दृष्ट्वा कोपि न जीवति । परमेश्वर उवाच पश्य ममान्तिके २१
स्थानमेकमस्ति त्वम् एतत्पर्वतोपरि तिष्ठ । तत्र त्वदन्तिकेन मन्महिम्नो २२
गमनकाले इहं त्वां गिरिगङ्करे निधास्यामि मम गमनस्य शेषं यावत्
करेण त्वामाच्छादयिष्यामि । मया कर उत्तोलिते त्वं मत्पञ्चाद्भागं २३
इच्छ्यसि किन्तु मनुखं कोपि ब्रह्मं न शक्नोति ।

34

३४ चतुस्तिंशोभ्यायः ।

१ प्रस्तुरदद्यमादाय सूससः पर्वतमनं ४ परमेश्वरेण स्वनामप्रकाशनं द मूर्मोनि-
चेदनं १० परमेश्वरोत्तरं १८ नानाप्रकाराज्ञा २५ गिरेरवरोहणकाले सूससात्य-
तजःप्रकाशनश्च ।

ततः परमेश्वरो मूससमवदत् त्वं पूर्ववद् द्वै प्रस्तुरपालको खन, त्वया १
भग्नधीः प्रस्तुरवो या वाचो लिखिता आसन् ताः सर्वाः प्रस्तुरयोर-
नयोरहं लेखिष्यामि । त्वं धातः सज्जमानः प्रभाते सीनयपर्वतमारह्य २
तत्प्रद्वं मदन्तिकमुपस्थास्यसि । किन्तु त्वया साकं अपरः कोप्युपरि नाग- ३
च्छतु एतत्कृत्स्वामी कोपि न दृश्येत गोमेवादयोऽप्येतद्विसम्मुखे न
चरेयुः ।

मूसाः पूर्ववत् प्रस्तुरहयं खनिता प्रातरत्याय कराभ्यां प्रस्तुरहयं ४
गृहीता परमेश्वराज्ञानुसारात् सीनयाद्वापरि गतवान् । परमेश्वरो ५
मेघेनावरह्य तत्र तेन साकं स्थिता परमेश्वरस्य नाम प्रचारयामास ।
परमेश्वरस्तस्य समक्षं गता इदं प्राचारयत् परमेश्वरः प्रभुः परमेश्वरः ६
द्वपालुरनुग्राहकच्छिरसहिष्णुच्च दयासत्याभ्यां परिपूर्णः । सहस्राणि ७
पूरुषान् प्रति दयाकारो अधर्माज्ञालङ्घनुपापानां चमाक्रत् किन्तु तद-
गड़क्षत् द्वतीयचतुर्थपुरुषान् यावत् पुच्छपौत्रान् प्रति पिटपुरुषाणां
यापफलदाता च ।

ततो मूसाः श्रीब्रं भूमै पतन् तं प्रणमन् भजंस्व कथयामास हे प्रभो ८
यद्यहं तव दृष्ट्वानुग्रहं लभेयं तर्हि विनये हे मम प्रभो भवान् असन्म-
थमागच्छतु एतस्त्रिकोबबाध्येष्यप्रस्थाकमधर्मपापे प्रभोच्य अस्तान् स्थाधि-
कृतानिवानुग्रहात् ।

तदा स उत्तावान् पश्याहं नियममेकं करोमि सर्वएथिवां सर्वजग- १०
न्मध्ये यादप्राणि कदापि नाक्रियन्त ताटग्रास्याणि कर्माणि तव सर्व-

- लोकानां समक्षं करिष्यामि तेन येषां लोकानां मध्ये त्वमसि ते परमे-
श्रदीयां क्रियां ब्रह्मन्ति यस्मात् तवान्तिके यत् करिष्यामि तद् भयङ्गरं ।
- ११ अद्याहं त्वां यदाञ्जापयामि तत्र मनो निष्ठेहि ; पश्याहं इमोशीय-
किनानीय-हितीय-पिरिषीय-हित्योय-यित्यूयोयान् जनान् तत्र समुखाद् ।
- १२ अपसारयिष्यामि । किन्त्ववर्धेहि यं देशं त्वं यासि तदेशवासिभिः साकं
१३ नियमं मा कार्याः नो चेत् युग्मन्मध्ये स उच्मायस्त्वयो भविष्यति । किन्तु
त्वं तेषां चेदी भूत्यसि तेषां प्रतिमा भूत्यसि चैवदक्षांश्च क्वेत्ससि ।
- १४ खगौरवरक्षीति नामा विख्यातो यः परमेश्वरः स एव खगौरवं रक्षति
१५ तस्मात् त्वमन्यदेवं न प्रणास्यसि । नो चेत् तदेशवासिभिः सह त्वया नियमे
क्षते यदा ते सदेवैः साकं व्यभिचरन्ति देवेभ्यो वलिं इदति तदा केन-
- १६ चिन्मित्वितस्वं वलिं भक्षिष्यसि खपुत्राणां क्षते तेषां कन्या यज्ञीष्यसि
सदेवैः साकं व्यभिचरन्त्यस्तेषां कन्याख्लव सुतान् खदेवैः साकं व्यभि-
- १७ चारयिष्यन्ति । त्वं सार्थं निषिक्तां कामपि प्रतिमां मा कार्याः ।
- १८ त्वं किञ्चशून्यपूपानां महं पालयिष्यति आवीव्मासस्य यदा यत्
कर्तुं आज्ञापयं ब्रह्मत् सप्त दिनानि किञ्चशून्यपूपान् खादिष्यसि, यत्-
१९ स्तदावीव्मासे त्वं मिसर्देशाद् वहिशागमः । सर्वे प्रथमजाताः पुत्रा
- २० गोमेषपुंवत्साच्च मम । किन्तु गर्दभवत्सं मेघवत्समूल्येन मोचयिष्यसि
यदि न मोचयसि तर्हि तस्य गलं भूत्यसि तदीयवं श्वप्रथमजान्
सर्वान् सुतान् मोचयिष्यसि । कोपि रिक्तहस्ता भत्समुखं नोपतिष्ठेत् ।
- २१ त्वं घड्दिनानि कर्म करिष्यसि किन्तु सप्तमे दिने विश्रमिष्यसि
कर्षणश्वरकर्त्तनकालयोरपि विश्रमिष्यसि ।
- २२ त्वं सप्ताहमहम् अर्थात् गोधूमसंग्रहणस्य प्रथमफलमहं, तथा
वर्षान्त्यभागे फलसंग्रहणस्य महं करिष्यसि ।
- २३ युग्माकं तावन्तः पुमांसो प्रति वर्षम् इच्छायेलीश्वरप्रभुपरमेश्वरस्य
२४ साक्षात् चिरपस्थास्यन्ति । अहं तत्समुखादन्यजाती देवयिष्यामि
त्वत्सीमां विस्तारयिष्यामि वर्षमध्ये चिः खप्रभोः परमेश्वरस्य समुखं
उपस्थानुं लयि गते तदेशं प्रति कोपि न लोभं करिष्यति ।
- २५ त्वं किञ्चिन समं वले रक्तं नोत्स्वत्यसि नित्यारमहीयं वलु
२६ प्रातर्यावत् केनापि न रक्षिष्यते । भूम्याः प्रथमजातफलानि खप्रभुपरमे-
श्वरस्य गृहमनेष्यसि क्वागचत्समांसं तस्य माटदुधेन समं न पक्षसि ।
- २७ परमेश्वरो मूससमवदत् त्वमेतानि वचनानि लिख यत एतद्वचना-

नुसारात् त्वया इच्छायेक्षोकैच्च साकं मया नियमो निरनायि । मूसाः १८ परमेश्वरेण साकं तत्र चत्वारिंशत् दिवारात्रीरवं न भुक्ता तोयं न पीत्वा तस्यौ स प्रस्तरयो नियमवाक्यानि दशाज्ञा लिखेत् ।

पञ्चात् सीनयगिरे र्मूससेऽवरोहणकाले स साक्षिप्रस्तरकरः सन् २९ गिरेरवरुदोह किन्तु परमेश्वरेण समं कथाकथनकाले सास्यं दीप्तिमद-भूदिति मूसा न विवेद । यदा हारीण इच्छायेतः सन्तानाच्च मूससं ३० दद्वयुः, तदा तदास्युचर्म दीप्तिमदासीत् तेन ते तदन्तिकं यातुं विष्युः । किन्तु मूससा तेष्वाहतेषु हारीणः समाजाध्यक्षाच्च तदन्तिकं प्रत्यागताः ३१ ततो मूसात्तैः समं समलपत् । अपरम् इच्छायेतः सर्वेषु वंशेषु तद- ३२ न्तिकं गतेषु स सीनयाद्वौ परमेश्वरोक्ताज्ञास्तेभ्यो ददौ । तैः साकं ३३ मूससः संलग्नस्य समाप्तौ सत्यां स खमुखमाच्छादयत् । तत्काल- ३४ मारभ्य स परमेश्वरेण साकं कथां कथयितुं प्रविश्य वहिरागमनपर्यन्तं तद्वस्त्रं मोचयति वहिरागत्य परमेश्वरस्य सर्वा ज्ञाज्ञा इच्छायेत्वंश्च ३५ वदति च । तेन मूसस आस्युचर्म दीप्तिमदभूदितीत्यायेत्वंश्चास्य ३५ प्रति द्वक्षपातं कृत्वा पश्यन्ति ततो मूसाः परमेश्वरेण साकं संलिपितुं यावदन्त न गच्छति तावत् सास्यं वाससा पुनराच्छादयति ।

35

३५ पञ्चचिंशोध्यायः ।

१ विश्रामवारकथनं ४ दूष्याय देयं वसु २० देयवसु दातुं जनानां प्रदत्तिः ३० तत्कर्म कर्मु वित्सलेज्ञाहस्तोयावयो नियोजनं ।

ततो मूसा इच्छायेतीयवंशानां कृतस्समाजं मेलयिला जगाद् १ परमेश्वर एतानि वाक्यानि पालयितुं युश्मानादिशत् । यूयं घड्दिनानि २ कर्म करिष्यति किन्तु सप्तमं दिनं युश्माकं पूतं परमेश्वरोदेश्यं विश्राम- ३ दिनच्च भविष्यति तद्विने यः कञ्चित् कर्म करिष्यति स घानिष्यते । ततो यूयं विश्रामदिने सखवासस्याने वक्तिं न ज्वालयिष्यत । ४

मूसा इच्छायेत्वंशानां सर्वसमाजं पुनरवादीत् परमेश्वर इत्या- ५ दिशत् । यूयं परमेश्वराय खतो नैवेद्यं संगट्टीत तद् दातुं य एविष्यति ६ स परमेश्वराय सर्वाणि रूपाणि पित्तलं नोलधूमरक्तायर्णसूक्ष्मवस्त्राणि क्वागलो- ७ मानि रक्तीक्षतमेष्यचर्माणि तहश्चर्माणि शिटीम्काष्ठानि दीपार्थतैलं ८ अभिषेकार्थतैलार्थं सुगन्धिधूपार्थं गन्धद्रव्याणि रप्तोद्वक्त्रः पञ्चार्थं हरि- ९ न्मण्यादयः खचनीयमण्य एतानि निवेदनीयानि वस्त्रून्यानेष्यति । युश्माकं १०

सर्वे विज्जना आगत्य परमेश्वरेणाच्छ्रापितानि सर्ववस्तुनि निर्मान्तु,
 ११ अर्थत् आवासतद्वयाच्छ्रादनग्निपलकवहनदण्डस्तम्भपदाधारा मञ्जु-
 १२ वातद्वहनदण्डपापाच्छ्रादनविच्छेदवसनानि भोजनासनतद्वहनदण्डना-
 १४ नापाच्रदर्शनपूषा दीर्घदीपद्वच्चतत्पाच्रदीपदीपार्थतैलानि धूपवे-
 १५ दितद्वहनदण्डावभिषेकार्थतैलसुगन्धिधूपावासप्रवेशद्वाराच्छ्रादनवस्त्राणि
 १६ होमवेदितत्पितृलजालवहनदण्डनानापाच्राणि प्रक्षालनपाच्रतपादौ
 १७ प्राङ्गणयवनिकातत्स्तम्भपदाधाराः प्राङ्गणद्वाराच्छ्रादनवसनमावासप्राङ्ग-
 १८ गणो इच्छुकीलाः पवित्रस्यानीयसेवार्थवस्त्राणि चार्थतो हारोण्याः-
 १९ जकार्थपूतवस्त्राणि याजनपदसेवार्थतस्तुतवासांसि च सर्वाण्येतानि तैः
 क्रियन्तां ।

२० अनन्तर्द्वे इस्वायेल्वंशानां समाजस्याः सर्वे लोका मूससः समुखात्
 २१ प्रतस्थिरे । ततो येषां मनःसु प्रवृत्तिवाच्छ्वे अभूतां ते समाजावासस्य
 निर्माणार्थं तत्सम्बन्धीयेश्वरसेवार्थं पवित्रवस्त्रार्थच्च परमेश्वराय नैवै-
 २२ द्वम् आनिन्युः । पुरुषस्त्रीणां यति प्रवृत्तमनस आसन् ते सर्वे समागत्य
 वलयकुण्डलाङ्गुरीयकहारान् खर्णालङ्गारान् आनिन्युः ये परमेश्वराय
 २३ नैवेद्यमानिन्युल्लेसर्वे खर्णमयं नैवेद्यं निवेद्यमासुः । येषां नीलधूम-
 रक्तावर्णसूक्ष्मवस्त्राणि क्षागलोमानि रक्तीकृतमेष्वचर्माणि तहश्चर्माणि
 २४ चासन् ते सर्वे तान्यानिन्युः । येन रूपपितृलोपहार आनीतः स पर-
 मेश्वराय तं निवेद्यमास, यस्य चान्तिके शिटीमकाठमासीत् स
 २५ सेवनकर्मार्थं तदानीतिवान् । बुद्धिमत्यो नार्थः खक्करैः सूक्ष्माणि निर्माय
 २६ नीलधूमरक्तावर्णसूक्ष्माणि सूक्ष्मवासांसि चानिन्युः । प्रवृत्तमनसो बुद्धिमत्यः
 २७ स्त्रियश्वागलोमा सूक्ष्माणि चक्कुः । एफोदो वक्षःपञ्चास्त्र अते उथक्षा
 २८ हरिन्मण्यादीन् खचनार्थमणीन् दीपार्थमभिषेकतैलार्थं सुगन्धिधूपार्थच्च
 २९ गन्धद्रव्यतैले समानिन्युः । इस्वायेलि वंशा इच्छातः परमेश्वरमुद्दिश्य
 नैवेद्यम् आनिन्युः फलतः परमेश्वरो मूसोद्वारा यद्यत् कर्तुमादिदेश
 तत्सर्वेभ्यः कर्माण्यो यस्य यस्य पुरुषस्य स्त्रिया वा मनोवाच्छाभूत् ते
 नैवेद्यम् आनिन्युः ।

३० भूसा इस्वायेल्वंशं पुनरवादीत् पश्यत यिङ्गदावंशीयह्नस्य पौत्रम्
 ३१ ऊरे: पुत्रं वित्सलेलं परमेश्वरो नामाङ्गत । विद्यया बुद्धा ज्ञानेन
 ३२ नानाशिल्पकर्म चित्रकर्म सर्वं रूपपितृलानां खननं खचनार्थमणिखननं
 ३३ नानाशिल्पार्थं काष्ठखननस्तानि कर्माणि कर्तुम् ईश्वरीयात्मना तं पूर-

यामास । एतानि शिक्षयितुं तस्य दानवंशीयाहीषामकस्य सुताहली- ३५
यावस्यान्तःकरणं प्रावर्त्तयत् । खनितुं शिल्पकर्म च कर्तुं नीलधूमरक्ता- ३५
वर्णसूक्ष्मसूचैः सूचिकर्म कर्तुं तन्तुवायस्य कर्म कर्तुं तदन्यशिल्पकर्म
चित्कर्म च कर्तुं तेषामन्तःकरणानि विद्यया पर्थपूर्वयत् ।

36

३६ पट्टचिंशोध्यायः ।

१ कर्मकारां कृतद्रव्यसमर्पणं ४ अन्यकर्म कर्तुं निवारणं ८ किरुवो यवनिका-
कथनं १४ वागलोमीयवनिकाकथनं २० फलककथनं २१ अग्नलकथनं ३५
विच्छेदवासःकथनं ३७ दूष्यद्वाराच्छादनवसनकथनम् ।

अनन्तरं परमेश्वरस्य सर्वाज्ञानुसारेण पवित्रस्यानस्य सेवनकर्म कर्तुं १
येभ्यः परमेश्वरो विद्याबुद्धी अदात् ते वित्सुलेलाहलीयावादयः सर्वे
सद्विवेचका जना परमेश्वरस्य सर्वं कर्म कर्तुम् आरेभिरे । मूसा वित् २
सलेलाहलीयावौ परमेश्वराद् अन्तःकरणाप्राप्तविद्यान् जनान् येषाच्च कर्म ३
करणायामन्तुं प्रवृत्ति जीवा तांच्च सर्वान् आकृतः । पूतस्यानस्य सेवार्थं ४
तत्रिमीणार्थच्च इच्छायेलवंशा यानि वस्तुन्यानयन् तानि ते मूससोऽप्रहृण्, ५
तदा लोकैः प्रतिप्रभातं तदन्तिकं स्वेच्छया तदधिकानि द्रव्याण्णानीतानि । ६

अपरं पूतस्यानस्य सर्वकर्मकारिणो विज्ञलोकाः स्वस्कर्मत आगत्य ७
मूससमवदन्, परमेश्वरो यद्यत् निर्मातुम् आदिश्च ततोधिकानि ८
सेवार्थद्रव्याणि लोकैरानीयन्ते । ततो मूसा आदिश शिविरस्य सर्वच्च ९
घाषयामास युमान् खो च पूतस्यानार्थं निवेदनीयं वस्तु पुन नीसादयेत् १०
ततो लोका आनेतुं न्यवर्त्तन्त । यतः सर्वकर्मकरणाय प्रचुराणि ततोऽधि- ११
कानि च वस्तुनि तैरानीतानि । १२

कर्मकारिविज्ञा जना वर्त्तिसूक्ष्मसूचै नीलधूमरक्तावर्णसूचैच्च १३
आवासस्य दश यवनिकाच्छकुस्तुच किरुवाकृतिशिल्पकर्म चक्रुः । प्रति- १४
यवनिकावस्तुं अद्याविंश्चहस्तदैर्व्यं चतुर्हस्तविस्तारं सर्वाण्णेकपरिमा-
णान्यासन् । तासां पञ्च यवनिका योजयामास तदन्याः पञ्च यवनिकाच्च १०
योजयामास । संयोक्तव्ययोः प्रेषयवनिकयोरेकस्या अन्ते नीलसूच्यपुटि- ११
काच्छकार, तद्वत् संयोक्तव्ययोः प्रेषयवनिकयो द्वितीयाया अन्तेऽपि
चकार । प्रथमयवनिकायां पञ्चाशत् पुटिकाच्छकार, संयोक्तव्यद्वितीय- १२
यवनिकाया अन्तेऽपि पञ्चाशत् पुटिकाच्छकार ताः पुटिकाः समवर्त्तिन्यः ।

१२ ततः स खर्णस्य पञ्चाशत् यम्मीन् निर्माय ते यवनिके समयोजयत् तेनैका
आवासैभूत् ।

१४ आवासैर्ज्ञमाच्छादयितुं क्वागसोमामेकादश यवनिकाच्छकार तासां
१५ एकैकयवनिका चिंशद्वस्तुदैर्घ्या चतुर्हस्तविस्तृता तां एकादश यवनिकाः
१६ समपरिमाणा आसन् । स पञ्चयवनिकाः एथकत्वेन षड्यवनिकाच्छ
१७ एथकत्वेन समयोजयत् । संयोक्तव्ययोः शेषयवनिकयोरेकस्या अन्ते
पञ्चाशत् सूत्रपुटिकाच्छकार तदत् संयोक्तव्यद्वितीययवनिकाया अन्तेऽपि
१८ पञ्चाशत् पुटिकाच्छकार । संयोज्य दूष्यमेकं कर्तुं पञ्चाशत् पित्तलग्न्यम्नीन्
१९ चकार । अपरं स रक्तीकृतमेषचर्मभिं दूष्याच्छादनमेकं तदुपरि तद्वश-
चर्मभिरन्यदाच्छादनच्च छतवान् ।

२० ततः स शिटोम्काष्ठेन आवासस्य दण्डायमानफलकानि निर्ममे ।
२१ एकैकं फलकं दशहस्तदीर्घं सार्जहस्तविस्तृतं । प्रतिफलकं परस्परं सम-
२२ दूरे हौं हौं पादावास्ताम् इत्यं स आवासाय सर्वफलकानि निर्ममे । स
२४ दक्षिणदिक्स्थदक्षिणपार्श्वाय विंशतिफलकानि निर्ममे । तेषां विंशति-
फलकानामध्यच्छत्वारिंशत् रूप्यपदाधारान् छतवान् सर्वफलकाधो
द्वयोर्द्वयोः पदयोः छते हौं हौं पदाधारौ तदन्यफलकाधो द्वयो द्वयोः
२५ पदयोः छते हौं हौं पदाधारौ चकार । आवासान्यपार्श्वार्थम् अर्धात्
२६ उत्तरपार्श्वार्थं विंशतिफलकानि निर्ममे । तेषां चत्वारिंशत् रूप्यपदा-
धारा अर्धात् प्रतिफलकाधो हौं हौं पदाधारौ तदन्यफलकाधो हौं हौं
२० पदाधारौ चकार । आवासपञ्चिमपार्श्वार्थं षट् फलकानि चकार ।
२८ आवासपञ्चात् पार्श्वकोणहयार्थं हैं हैं फलके चकार । तयोरधोभागौ
२९ संयुक्तौ, तदत् ते शिरःस्थितं प्रथमबलयं यावत् संयुक्तौ, द्वयोः कोणयो-
३० रिदं तेन कृतं । ततोऽस्त्रौ फलकानि, एकैकफलकाधो हौं हौं पदाधारौ,
इत्यं रौप्याः षोडश पदाधारा आसन् ।

३१ ततः स शिटोम्काष्ठेनार्गलान् निर्ममे आवासैकैकपार्श्वफलकेषु
३२ पञ्चार्गलान् अन्यपार्श्वफलकेषु च पञ्चार्गलान् पञ्चिमदिक्स्थपञ्चात् पार्श्वस्य
३३ फलकेषु पञ्चार्गलान् ददौ । फलकानामेकस्मादन्ततोन्यदिग्नन्तं यावत्
३४ मध्यवर्त्यर्गलं प्रवेशयामास । स सर्वफलकानि खर्णेनामण्डयत् अर्गल-
स्यानाय खर्णवलयान् निर्मायार्गलानपि खर्णेनामण्डयत् ।

३५ ततः यस्ते नीलधूमरक्तवर्त्तिसूत्रै रिर्मितं किरूवाष्टिविचित्रितम्
३६ एकं विच्छेदवस्त्रं चकार । तदर्थं शिटोम्काष्ठस्य चतुर्सः स्तम्भान् कृत्वा

तान् खर्णेऽस्मण्डयत् तदर्थं खर्णमयान् कीलकान् चकार रूप्येण तेषां
चतुरः पदाधारान् कृतवान् ।

स आवासदारार्थं नोलधूमरक्तवर्त्तिसूचैः सूचिकर्मवत् एकमाच्छा- ३०
दनवस्त्रं निर्ममे । तस्य पञ्च लक्ष्मान् कीलकांश्च चकार तेषां मूर्ढः ३८
श्लाकाश्च खर्णेर्मण्डयामास किन्तु तेषां पञ्च पदाधारान् पित्तलेन
चकार ।

३७ सप्तत्रिंशोध्यायः ।

37

१ भज्जूपाकथनं इपापाच्छादनकिरूपकथनं १० भोजनासनपाचयोः कथनं १३ दीपटच-
प्रदापानां कथनं २५ धूपवेदिकथनं २६ पवित्रैलकथनात्म ।

वित्सलेल शिटीमकाष्ठेन सार्वदिव्यहस्तदैर्घ्यां सार्वद्वस्तविस्तारां १
सार्वद्वस्तोच्चां मञ्जूषां निर्माय तदन्तर्वहिष्व निर्मलखर्णेर्मण्डयामास २
तच्चतुर्दिंच्चु खर्णकर्णिकां निर्ममे । चतुरः खर्णबलयान् निविच्य तच्च- ३
तुषु कोणेषु निदधे तदेकपार्श्वे हौ बलयौ तदन्यपार्श्वे च हौ बलयौ ४
निदधे । शिटीमकाष्ठीयौ वहनदण्डौ कृत्वा तौ खर्णेन मण्डयामास । ५
मञ्जूषां वोढुं मञ्जूषापार्श्वस्यबलयेषु तौ वहनदण्डौ प्रवेश्यामास । ६

स निर्मलखर्णेन सार्वदिव्यहस्तदैर्घ्यं सार्वद्वस्तविस्तारम् पापाच्छादनं ७
निर्ममे । एकखण्डसर्वम् आहव्य तदाच्छादनान्तर्यो हौ किरुवै निर्ममे । ८
एकस्मिन् प्रान्ते किरुवैकं, अन्यस्मिन् प्रान्ते किरुवैकं निहितवान्, ९
आच्छादनस्य प्रान्तदधे तत्संयुक्तौ हौ किरुवौ निर्ममे । तौ किरुवै १०
पक्षान् ऊर्ध्वे विस्तार्य तत्पक्षैराच्छादनमाच्छादयामासतुः परस्परं ११
समुखं कारयित्वा पापाच्छादनं प्रति मुखे निदधे ।

स शिटीमकाष्ठेन दिव्यहस्तदीर्घं हस्तैकविस्तृतं सार्वद्वस्तोच्चमेकं भोज- १०
नासनं निर्ममे । तत्रिन्मलखर्णेन मण्डितवान् तच्चतुर्दिंच्चु खर्णकर्णिकां ११
चकार । तदर्थं चतुर्दिंच्चु चतुरझुलपरिमितं पार्श्वकाण्डं चकार तत्पार्श्वं- १२
काष्ठस्य चतुर्दिंच्चु खर्णकर्णिकां द्वातवान् । तदर्थं खर्णस्य चतुर्दो बलयान् १३
चकार तस्य चतुर्णां पादानां चतुर्भ्योगेषु बलयान् बबन्ध, आसनवहन- १४
दण्डाधारार्थं तान् पार्श्वकाष्ठस्य समीपे बबन्ध । भोजनासनं वोढुं १५
शिटीमकाष्ठेन वहनदण्डौ कृत्वा तौ खर्णेन मण्डितवान् । आसनोपरि- १६
पाचारण्यर्थतस्य पाचाणि चमसान् गोलाधारान् निषेक्तुं पाचाणि
निर्मलखर्णेन निर्ममे ।

- १० स निर्मलं सर्वमाहव्य दीपदृचं निर्ममे तस्य प्रकाण्डः शाखा वर्जु-
११ लाधाराः कलिकाः पुष्पाणि तदंशा अभवन् । दीपदृच्छखैकतः शाखाचयं
१२ तदन्यतस्य शाखाचयम् एताः घटशाखास्तत्पार्श्वयो निरगमन् । एकशा-
खायां वादामपुष्पाकृतयस्तयो गोलाधारा एका कलिका पुष्पचैकं तदन्य-
शाखायां वादामपुष्पाकृतयस्तयो गोलाधारा एका कलिका पुष्पचैकं,
१० दीपदृच्छात् निर्गतामु घटशाखासेवानि बभूवः । दीपदृच्छस्य वादाम-
११ पुष्पाकृतयस्तत्त्वे गोलाधारास्तलकलिकाः पुष्पाणि चासन् । तस्मात् याः
घटशाखा निरगमन् तासां इयोः शाखयोरध एका कलिका अन्य-
शाखयोरध एका कलिका तदन्यशाखयोरध एका कलिका चासीत् ।
१२ एताः कलिकाः शाखाच्च तदंशा आसन् कृत्स्ना दीपदृच्छा निर्मलसर्व-
१३ निर्मितः । तस्य सप्त प्रदीयाः कर्त्तर्यस्तत्पात्राणि च निर्मलसर्वनिर्मि-
१४ तानि । स एकतालान्तमितस्तर्णेन तं तदीयपात्राणि च निर्ममे ।
१५ स शिटीमकाष्ठेन हस्तैकदैर्घ्यां हस्तैकविस्तारां हस्तैकोचां चतुष्कोणां
१६ घूपवेदिं निर्ममे तत्र पृष्ठाणि चक्रे । तामर्थतस्तदूर्ध्वभूमि तच्चतु-
घ्यार्थान् तच्चृज्ञाणि निर्मलस्तर्णेन मणितवान् तच्चतुर्दिन्तु सर्वकर्णिकां
१७ निर्ममे । तद्वहनदण्डस्थापनाय कर्णिकाधी इयोः पार्श्वयोः कोणयोः
१८ सर्वबलयदयं निदधे । शिटीमकाष्ठेन वहनदण्डौ चक्रे स्तर्णेन च
मणितवान् ।
- १९ अपरं स अभिवेकार्थं पूततैर्णं गन्धवणिजां क्रियानुसारात् शुचिं
सुगन्धिधूपच चक्रे ।

38

३८ अष्टाचिंशोध्यायः ।

- १ द्वामवेदिकघनं प पितॄलस्य प्रचालनपात्रकघनं ४ प्राङ्गणकघनं २१ निवेदित-
मुख्यद्रव्यकथनस्य ।
- २ स शिटीमकाष्ठेन पञ्चहस्तैर्घ्यां पञ्चहस्तविस्तारां हस्तत्रयोचां चतु-
३ ष्कोणां होमवेदिं निर्ममे । तस्याच्चतुर्यु कोणेषु पृष्ठाणि निर्ममे पृष्ठाणि
४ तदंशा आसन् तां पितॄलेन मणितवान् । अपरं वेद्याः सर्वपात्रं अर्थात्
५ कटाहदर्विचुक्षीचिशूलकुण्डानि च पितॄलेन निर्ममे । वेद्या वारण्यधी
६ मध्यं यावत् जालवत् कर्मणा पितॄलस्य जालं निर्ममे । वहनदण्डौ
७ निधानुं पितॄलीयजालस्य चतुर्यु कोणेषु चतुरो बलयान् निदधे ।
८ शिटीमकाष्ठेन वहनदण्डौ निर्माय पितॄलेन मण्डयामास । वेदिं वोदुं

तत् पार्श्वयोर्त्सौ वहनदण्डे बलयेषु निदधे, पालकै वैदिम् अन्तःशून्यां
निर्ममे ।

या वोषितो समाजावासद्वारान्तिके सिषेविरे तासां पित्तलनिर्मितै च
दर्पेणैः स प्रक्षालनपार्व तत् प्रादच्च निर्ममे ।

स प्राङ्गणं चक्रे दक्षिणदिशि प्राङ्गणस्य दक्षिणपार्श्वयवनिका वर्त्तित- ८
सूचेण शतहस्तासां विंश्टिस्तम्भान् पित्तलस्य विंश्टिपदाधारान् १०
रूपस्य स्तम्भकीलकश्लाकाच्च चक्रे । उत्तरदिशि यवनिकाः शतहस्ता- ११
स्तासां विंश्टिस्तम्भान् पित्तलस्य विंश्टिपदाधारान् रूपस्य श्लाकाच्च
चक्रे । पश्चिमाद्या यवनिकाः पञ्चशतहस्ता दण्ड स्तम्भान् दण्ड पदाधारान् १२
रूपस्य श्लाकाच्च चक्रे । पूर्वस्यां पूर्वपार्श्वस्य पञ्चशतहस्तदैर्घ्यं; प्राङ्गण- १३
द्वारस्यैकदिशेऽर्थं पञ्चदण्डहस्ता यवनिका स्तम्भवयं चीन् पदाधारान् १४
धारान्यदिशेऽर्थं पञ्चदण्डहस्ता यवनिका चीन् स्तम्भान् चीन् पदा- १५
धारान् निर्ममे । प्राङ्गणचतुर्दिशां यवनिका वर्त्तिसूचनिर्मिताः । १६
स्तम्भानां पदाधाराः पित्तलमयाः स्तम्भानां कीलकश्लाका रूपमयाः १७
स्तम्भस्तका रूपमण्डिताः प्राङ्गणस्य सर्वे स्तम्भा रूपश्लाकाभिः
संयुक्ताः । प्राङ्गणद्वारस्याच्छादनवर्त्ते नीलधूमरक्तवर्त्तिसूचैः सूचि- १८
कर्मणा चक्रार तस्य दीर्घता विंश्टिहस्ता, विस्तारो ऽर्थत उच्चतं
प्राङ्गणयवनिकावत् पञ्च हस्ताः । तस्य चतुरुः स्तम्भान् पित्तलस्य चतुरुः १९
पदाधारान् रूपकीलकान् रूपमण्डितमूङ्गां रूपश्लाकाच्च चक्रे ।
आवासस्य प्राङ्गणचतुर्दिश्च सर्वकीलान् पित्तलस्य चक्रे । २०

आवासस्यार्थात् साक्षिरूपावासस्य वस्तुन्येतानि लेवीयलोकानां २१
सेवार्थं मूसस आज्ञानुसारात् हारेण्याजकस्य सुतेधामरेण गणितानि ।
परमेश्वरी मूससं यदादिश्त् तदनुसारेण विह्वदावंशजातो छ्वरस्य २२
पौत्र ऊर्हे पुत्रो वित्सब्लै तानि निर्ममे । नीलधूमरक्तवर्त्तिसूचैः २३
ग्रिल्पकारी खनको विज्ञतन्तुवायो यो दानवंशजातोऽहीषामकस्य सुत
अहलीयावः स तत्सहकृद् आसीत् । पवित्रावासस्य सर्वच सर्व- २४
कर्मणि खण्णान्येतानि व्ययितानि अर्थात् पूतावासस्य शेकलानुसारात्
जनविंश्त् ताजान्ताः सप्तशतानि चिंश्त् शेकलानि परिमितानि
नैवेद्यस्य सर्वखण्णानि । तथा पवित्रावासस्य शेकलानुसारात् पूतं २५
ताजान्ताः सहस्रं सप्तशतानि पञ्चसप्तति शेकलानि च परिमितानि
समाजस्य गणितलोकानां रूपाणि । विंश्टिवर्धवयस्कास्तदधिकवयस्का २६

वा ये सार्वपञ्चशताधिकसहस्रचयाधिकघट्टलक्ष्मि सद्गुणका जनास्तेषामें-
कैकेन जनेनैकैका वैका अर्थात् पवित्रावासस्य शैकलानुसारात् अर्द्धे-
२७ अर्द्धे शैकलं दातव्यं । तैः शततालान्तरूप्यैः पूतावासस्य विच्छेदकवस्त्रस्य
च पदाधारा निविक्ताः शतपदाधारक्षते शततालान्ता अर्थात् एकैकपदा-
२८ धारक्षते एकैकतालान्तो व्ययितः । अवशिष्टैः पञ्चसप्ततिसप्तशताधिक-
सहस्रशैकलरूप्यैः स स्तम्भकीलकान् निर्ममे स्तम्भमूङ्ग्लै मण्डितवान् तान्
२९ शताकाभिः समयोजयच । नैवेद्यस्य पित्तलाः सप्ततितालान्ताच्चतुः-
३० शताधिकसहस्रददयशैकलान्यासन् । तैः समाजावासस्य द्वारपदाधारास्तस्य
पित्तलमयी वैदित्तस्थाः पित्तलमयं जालं वैद्याः सर्वपात्राणि च निर्मि-
३१ तानि । प्राङ्गणस्य चतुर्दिशः पदाधारान् प्राङ्गणद्वारपदाधारान् चावा-
सस्य सर्वकीलान् प्राङ्गणचतुर्दिशः सर्वकीलांच्च निर्ममे ।

39

३८ ऊनचत्वारिंशोध्यायः ।

१ पवित्रवस्त्राणामेषोदय कथनं द वक्षः पटीकथनं २२ एषोदो वस्त्रकथनं २७ उप्पीषा-
दिकथनं २० पवित्रमुकुटपत्रकथनं ३२ आवासस्य सर्वकर्मसमापनञ्च ।

२ अपरं पूतस्थानसेवार्थं लोकै नीलधूमरक्षसूचै र्वासांसि छतानि
विशेषतो मूससं प्रति परमेश्वरस्य निदेशानुसाराद् हारिणार्थं पूतवा-
३ सांसि निर्मितानि । स्वर्णेन नीलधूमरक्षवर्त्तिसूचैश्च तैरेषोद् निर्ममे ।

४ स्वर्णमाहत्य पत्रं छत्वा विचित्रकर्मणा नीलधूमरक्षसूच्यवस्त्रस्य मध्ये
५ वातुं सूचाणि छतानि । एषोदो योजनाय तैः स्खन्धपत्रौ छते, तयोः
६ प्रान्तद्वयेन तत् समयोजि । मूससं प्रति परमेश्वराच्चानुसारात् एषोद
उपरिस्थं विचित्रकटिबन्धनं तत्कर्मानुसारात् स्वर्णेन नीलधूमरक्षवर्त्ति-
७ तसूचैश्च निर्मितं । ते खनितमुद्रावत् इखायेलवंशानां नामभिः खनित-
८ हस्तिन्मणी स्वर्णस्थाल्यो र्बवन्धुः । एषोदः स्खन्धपत्रौरूपरि तौ निवेश्या-
मासुः मूससं प्रति परमेश्वराच्चानुसाराद् इखायेलवंशस्य स्खरणार्थं
प्रस्तरावेतावभूतां ।

८ एषोदवत् स स्वर्णेन नीलधूमरक्षवर्त्तिसूचैश्च विचित्रकर्मणा वक्षः-
९ पटों निर्ममे । सा चतुरखासीत् ताच्च ते द्विगुणीकृत्य दैर्घ्ये विस्तारे च
१० प्रादेशप्रमाणां चक्षुः । चतुःपंक्तिमणिभिस्तां खचितवन्तः प्रथमपक्तौ चुनि-
११ पद्मरागताम्बमण्य आसन् । द्वितीयायां पक्तौ मरकतनीलकान्तहीर-
१२ काणि ददौ । तृतीयायां पक्तौ लशुनीयविस्त्रक्ताहैला ददौ । चतुर्थपक्तौ

गोदक्षवैदूर्यसूर्यकान्तन् ददौ खर्णस्याल्यो मणिभिरेतिैः खचिताः । इमे १५ प्रस्तुरा इखायेल्वंशार्थं तेषां नामानुसारात् द्वादशाभवत् मुद्रावत् १४ एकैकप्रस्तुरे द्वादशवंशानामेकैकं नामाभूत् । वक्षःपञ्चाः कोणयो निर्मल- १५ खर्णेन वर्त्तितौ पृष्ठङ्गलौ निर्मले । द्वे खर्णस्याल्यौ द्वौ खर्णबलयौ च १६ निर्माय वक्षःपञ्चाः इयोः कोणयोस्तौ बलयौ बबन्ध । वक्षःपञ्चाः १७ कोणस्ययो बंलययो मध्ये द्वे वर्त्तितौ पृष्ठङ्गले निर्दधे । वर्त्तितपृष्ठङ्गलयो १८ द्वावग्रभागौ द्वाभ्यां स्थालीभ्यां बङ्गा तावेषोदो उयभागे खन्धपञ्चारूपरितिै निर्दधे । खर्णबलयौ निर्माय वक्षःपञ्चाः अभ्यन्तरे इयोः कोणयोरेषोदो १९ सम्मुखे तौ निर्दधे । खर्णस्यापैरौ बलयौ निर्माय एषोदो खन्धपञ्चाः २० अधीत वत्र संयोग आत्मे तस्याः श्रेण्याः सम्मुखे एषोदो विचित्रकटिै बन्धनोपरितिै । मूससं प्रति परमेश्वरस्य निदेशानुसारात् वक्षः- २१ पटी यदेषोदो न पतन्ति एषोदो विचित्रकटिबन्धनोपरितिै तिष्ठेत, तदर्थं ते नीलसूचिण्य एषोदो बलयाभ्यां साकं वक्षःपञ्चाः बलयौ बङ्गा निर्दधिरे ।

मूससं प्रतीश्वराज्ञानुसारात् स एषोदो नीलवसनं घैते । तन्मध्ये २२ वर्मनश्चिद्रवत् क्रिङ्गच्छिन्नं चक्रे तच्छिद्रमच्छिन्नं तस्य प्रान्तस्तुर्दिक्कु तेनावायि । २३ मूससं प्रति परमेश्वराज्ञानुसारात् ते तद्वसनस्य पार्श्वापरितिै नीलधूम- २४ रक्तै वर्त्तितसूचै दाङिमफलानि निर्मलिरे । ते निर्मलस्यर्णेन किङ्गिणीः २५ छत्रा वस्त्राच्चलस्य चतुर्दिक्कु दाङिमानां मध्येषु तलिङ्गिणीः स्थापया- मासुः । अर्थात् एका किङ्गिणी तत एको दाङिमस्तत एका किङ्गिणी २६ तत एको दाङिम इत्यं सेवनार्थवस्त्राच्चलचतुर्दिक्कु चक्रः ।

मूससं प्रति परमेश्वरस्य निदेशानुरूपं ते इतिहास्य ततुलायाच्च छते २७ सूचनिर्मितानुत्तरासङ्गान् सूच्यवस्त्रकिरीटं सूच्यसूचनिर्मितान् उष्णी- २८ वान् वर्त्तितसूचमयकटिवस्त्राणि च चक्रिरे । नीलधूमरक्तै वर्त्तितसूचैः २९ सूचिकर्मणा कटिबन्धनमेकं चक्रिरे ।

मूससं प्रति परमेश्वरस्य निदेशानुरूपं ते निर्मलस्यर्णेन पूतकिरीटस्य ३० पञ्चं निर्माय खनितमुद्रावत् तदुपरितिै परमेश्वरम् उद्दिश्य पवित्रतेति लिखिषुः । ऊर्ज्ज्वलं बद्धं किरीटोपरितिै तद्वीलसूचै र्बन्धुः । ३१

इत्यं समाजावासस्य दूष्यीयं सर्वं कर्म समाप्तिमगात् मूससं प्रति ३२ परमेश्वरस्य निदेशानुसारात् इखायेल्वंशः सर्वकर्माणि चक्रिरे । ततस्ते ३३ मूसान्तिकं तमावासं आनिन्यः तस्य दूष्यं सकलभाजनानि ग्रन्थयः

२४ फलकानि अर्गताः स्तम्भाः पदाधारा रक्तीष्वतमेवत्तद्वच्चमाच्छादकौ
 २५ विच्छेदकवासः साक्ष्यमञ्जूषा तद्वन्दवण्डौ पापाच्छादनं भोजनासनं
 २७ तदीयानि सर्वभाजनानि दर्शनीयपूषाः निर्मलैः दोपवृक्षस्तदीयदीपा
 २८ अर्धात् तस्य दोपावलिस्तदीययाचाणि दीपार्थतैलं, खण्डमयो वेदिर-
 २९ भिवेकार्थतैलं धूपार्थं सुगन्धिद्रव्याणां वासदारस्याच्छादकवसनं पित्तल-
 वेदिस्तत्पित्तलजालस्तद्वन्दवण्डौ सर्वभाजनानि प्रक्षालनपाचं तत्-
 ३० पादः प्राङ्गणस्य यवनिकालस्य स्तम्भाः पदाधाराः प्राङ्गणद्वाराच्छादन-
 वस्त्रं तस्य रज्जवः कीलाच्च समाजदूष्यावासस्य सेवनार्थं सर्वभाज-
 ३१ नानि, पवित्रस्थान ईश्वरं सेवितुं वासांसि हारोणयाजकस्य पवित्र-
 ३२ वासांसि तत्सुतानां याजनयदेन सेवार्थवासांसि च इत्यादि यद्यत्
 कर्म मूससं प्रति परमेश्वर आच्चापयत् इत्यायेत्वं शस्तानि सर्वाणि
 ३३ निर्मले । मूसास्तानि कर्माणि पश्यन् तैः परमेश्वरीयादेशानुसारादेव
 सर्वाणि ऋतानीति चातवान् तदा मूसास्तान् आप्निष्ठं बेभावे ।

40

४० चत्वारिंशोध्यायः ।

१ आवासस्योत्थापनं अभिषेचनं १२ हारोणतत्सुतानां पावनं १७ परमेश्वराच्चया
 मूससः सर्वकर्मकरणं ३४ सेषवक्षिण्हपसाम्भकथनम् ।

२ ततः परमेश्वरो मूससं जगाद तं प्रथममासस्य प्रथमदिने समाजा-
 ३ र वासस्य दूष्यं स्थापयिष्यसि । तन्मध्ये साक्ष्यमञ्जूषां निधाय विच्छेदक-
 ४ वाससा तां संगोपयिष्यसि । भोजनासनम् अभ्यन्तरमानीय तदुपर्यनुक्र-
 ५ मात् निरूपितानि वस्त्रौ निधास्यसि, दोपवृक्षम् अभ्यन्तरम् आनीय
 ६ तस्य दीपान् ज्वालयिष्यसि । खण्डमयैः धूपवेदिं साक्ष्यमञ्जूषाधायाः
 ७ समुखे निधास्यसि आवासदारस्य आच्छादकवस्त्रं निधास्यसि । समा-
 ८ जावासस्य दारस्य समुखे हौमवेदिं निधास्यसि । समाजदूष्यवेद्यो मर्थ्ये
 ९ प्रक्षालनपाचं निधाव तत्र जलं दास्यसि । चतुर्दिक्कु चतुर्वर्णं करिष्यसि
 १० तद्वार आच्छादनवस्त्रम् उक्षमयिष्यसि । अभिषेकार्थं तैलं गृहीत्वा
 आवासं तदीयं सकलवस्तु चाभिषिष्य तत् तदीयसर्वं पावयिष्यसि
 ११ तस्मात् तत् सर्वं पवित्री भविष्यति । त्वं हौमवेदिं तदीयं सकलपा-
 च्छाभिषिष्य पवित्री करिष्यसि तेन सातीव पवित्रा वेदि भविष्यति ।
 १२ प्रक्षालनपाचं तदीयपादचाभिषिष्य पवित्री करिष्यसि ।
 १३ पश्चात् त्वं हारोणं तत्सुतांच समाजावासस्य दारान्तिकम् आनीय

जलैः स्वपयिष्यसि । मासुदिश्य याजनकर्म कर्तुं हारेण पूतवासांसि १३
परिधाप्याभिषिच्च पवित्री करिष्यसि । तदीयसुतान् आनीय उत्तरीय- १४
वसनानि परिधापयिष्यसि । तेषां पितरं यथाभिषिक्तवान् तथा १५
मासुदिश्य याजयितुं तानपि समभिषेक्यसि यतः सोभिषेकस्तेषां
पुरुषपरम्परायां निव्ययाजकलस्य मूलं भविष्यति । मूसाखाटप्पं चक्रे, १६
स परमेश्वराज्ञानुरूपं सर्वकर्माणि व्रतवान् ।

ततो मूससं प्रति परमेश्वराज्ञानुसारतः स द्वितीयवत्सरस्य प्रथम- १७
मासस्य प्रथमदिन आवासं स्थापयामास । मूसा आवासं स्थापयित्वा १८
तस्य पदाधारान् बद्धा तत्पलकानि स्थापितवान् अर्गलान् घवेश्य
तत्क्लभान् उदत्तोलयत् । स आवासोपरि दूष्यं स्थापितवान् दूष्योपर्या- १९
च्छादकं विलासितवान् ।

मूससं प्रति परमेश्वराज्ञानुसारतः स साक्ष्यपुरुषं एहीत्वा २०
मञ्जूषामध्ये निदधे मञ्जूषावहनदण्डौ निधाय मञ्जूषोपर्यूर्ज्जे पापाच्छादनं
निहितवान् । स आवासमध्यं मञ्जूषामानिनाय आच्छादनार्थं विच्छेद- २१
कवसनम् उक्षम्य साक्ष्यमञ्जूषां संगोपयामास ।

मूससं प्रति परमेश्वराज्ञानुसारतः स आवासस्त्रैर्पार्श्वे विच्छेद- २२
कवस्त्रस्य वहिः समाजदूष्ये भोजनासनं निदधे, परमेश्वरस्य समुखे २३
तदुपरि विधिवत् पूपान् निदधे च ।

मूससं प्रति परमेश्वराज्ञानुसारतः स भोजनासनस्य समुख आवा- २४
सस्य दक्षिणपार्श्वे समाजदूष्ये दीपवर्कं निदधे, परमेश्वरस्य समुखे २५
दीपान् प्रज्वालयामास च ।

मूससं प्रति परमेश्वरस्य निदेशानुसारतः स समाजदूष्ये विच्छेदक- २६
वस्त्रस्य समुखे सर्णवेदिं निदधे, तदुपरि सुगन्धिधूपान् ज्वालया- २७
मास च ।

मूससं प्रति परमेश्वरस्य निदेशानुसारतः स आवासदारे तदा- २८
च्छादकवसनं उक्षम्यामास । समाजदूष्यस्यावासदारस्य समीपे २९
होमवेदिं संस्थाप्य तदुपरि होमवलिनैवेद्यान्युत्सर्ज ।

मूससं प्रति परमेश्वरस्य निदेशानुसारात् स समाजदूष्यवेद्योर्मध्ये ३०
प्रक्षालनपार्वं निधाय तत्र प्रक्षालनार्थं तोयं निदधे । तत्र मूसा ३१
हारेण्णलत्सुताच्च खखहक्षलपादान् च्छालितवन्तः । यदा यदा ते ३२
समाजदूष्यं प्रविशन्ति वा वेद्याः संमीपमागच्छन्ति तदा तान् च्छाल-

४३ यन्ति । स आवासस्य वेदात्म चतुर्दिन्कु चत्वरं चक्रे, चत्वरद्वारस्यावस्थ-
वासः स्थापितवान् । इत्यं मूसास्तत् कार्यं समापयामास ।

४४ ततो जीमूतेन तत्समाजदूष्ये समाच्छादिते परमेश्वरीयं तेज आवासं
४५ पर्यायूरुयत् । मूसा समाजदूष्यं प्रवेशु नाशकोत् यतो जीमूतस्तदुपर्य-
४६ वातिष्ठत प्रारम्भेरं तेज आवासम् अपूरुत् । आवासोपरितो जीमूते
४७ नोते इच्छायेल्वशः स्वप्रतियात्मम् अग्रेऽसरत् । किन्तु यदि जीमूत ऊर्ढं
४८ नानेष्यत तर्हि यावद्गृहे नानेष्यत तावत् ते यात्रा ना करिष्यत । इच्छा-
येल्वसर्ववंशगोचरे दिवा तेषां यात्रायां परमेश्वरीयजीमूतो रजन्यां
वक्षिशावासोपर्यवतस्ये ।